1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 86. SZÁM. BUDAPEST, CSÜTÖRTÖK, MÁRCZIUS 27.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt | Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt | Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr.
Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS

KIADO-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTERBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict.
Agence Havas (place de la Bourse).

Magyarország ipara.

Az elfoglalt és fegyverrel meghóditott tartományok ipari függése az anya-államtól nem oly szomoru, mint a miénk Ausztriától.

Ma már adatok és számok beszélnek.

Eddig csak a tények sulyát éreztük s nem voltunk abban a helyzetben, hogy számokban is megadjuk a valónak mértékét.

Az áruforgalmi statisztika, melyet a kormány 1881 julius elseje óta közzé tesz, megdöbbentő számokat mutat fel ezt illetőleg. S ha ez a statisztika némely tekintetben nem felel meg a valóságnak vagy legalább nem elég pontossággal felel meg neki, ugy ez abban nyilatkozik, hogy a helyzetet szebb szinekben vázolja elénk, mint a minő valóban. Feljegyzi pontosan azt, a mi az országból kivitetik, de nem jegyzi fel eléggé pontosan azt, a mi behozatik. Mert a saját szállitóinkat könnyebben ellenőrizhetjük, mint az idegen szállitót, s mert tőlünk leginkább nyers produktumot visznek ki nagy masszákban, melyeket ellenőrizni könnyü, hozzánk pedig nagy értékü, kicsi sulyu érkezik postán, a melynek forgalmát eddig a statisztikai hivatal ki nem mutatta.

És még ezen feltétel mellett is megdöbbentő alakban tünik fel Ausztria eljárása velünk szemben.

A mi feldolgozható nyers terményünk csak van, az mind Ausztriába vándorol. A mi ipari szükségletünk csak van, az mind Ausztriából kerül hozzánk.

A vámtarifa magas tételei képessé tették az osztrák iparosokat arra, hogy más országokból jött iparczikkek ne csinálhassanak nekik nálunk konkurrencziát. Most ők egyedül monopolizálják a magyar piaczot. Összes behozatalunknak 74 százalékát Ausztria szolgáltatja. A világ összes államai nem egészen 26 százalékot hoznak hozzánk értékben kifejezve. Mult évben bejött Magyarországba mintegy 302 millió forint értéket képviselő áru, s ebből maga Ausztria több mint 224 milliót szolgáltatott.

Egyes iparágak sem Magyarországon fel nem virágozhatnak, sem azok termékéhez olcsón nem juthatunk, oly erős pozicziót foglaltak el Ausztria gyárai. Harmadéve az esztendő második felében, tehát egy félév alatt csak kötéshez alkalmas pamutfonalat 2 millió és nyolczszázezer frt értékben hoztak be az országba, különféle pamutszövetet pedig több mint 27 millió forint árát. Az összes 33 millióból, mely különféle pamutárukból bejött, a világ összes országai alig fél millióval participálták, a többit mind Ausztria hozta be, a neki megfelelő összeget mind Ausztria söpörte be. A tavalyi esztendő alatt 64 millióból ezen a zimen 62-őt Ausztria foglalt le.

Nincs a hazában ipar, mely óriási elnyomatást ne szenvedett volna az osztrák ipar részéről. A fehérnemü-áruk, a kész férfi és női ruhák, a lenszövetek, a lenfonalak és zsákok, a porczellán- és cserépedény, a gépek és különféle vasból és aczélból készült áruk töméntelen mennyiségben jöttek az országba, s elnyomták itt a megfelelő ipart. Fabutorokért félév alatt kiment több mint egy millió, üvegért egy millió és százezer forint, cserépért négyszázezer, porczellánért negyedfélszázezer forint. Gépekért több mint 3 milliót fizettünk Ausztriának ezen félév alatt, szögekért és csavarokért több mint egy milliót. Még sóért is ötszázhetvenezer forint ment ki, szappanért pedig háromszázezer forintnál több. Szinte csodálatos, hogy még oly árukért is, minő a sonka, a kalbász, a tésztanemüek, czukorsüteményék, s más efélék, melyek nagy mennyiségben készülnek idehaza is, óriási összegek vándorolnak Ausztriába. Csupán sajtért nyolczszázezer forintot fizetünk neki egy év alatt.

Bizony szomoru és elszomoritó adatok ezek.

Anglia nem bánik ugy Kelet-Indiával, melyet fegyver jogán bir, mint Ausztria velünk.

S még akadnak a közös vámterületnek hivei.

Pedig mig nem huzunk vámsorompót a Lajthán át, addig ezen a bajon nem lehet segiteni.

Addig hiába hozunk törvényt az iparüzésről Magyarországon. Hát van minálunk iparüzés? Ipar az a kétségbeesett tengődés és jobb sorsra érdemes hazafias erőlködés, melyet nálunk egyesek kifejtenek?

Szükség, hogy védelmezzük ezeket is, annyi igaz. De tehetjük eredményesen, addig, mig Magyarország közös vámterületet képez Ausztriával? Nem tehetjük.

Az ipart szabályozó törvényjavaslat, mely holnap fog tárgyaltatni a képviselőház által, meg akarja védelmezni iparosainkat a kontároktól és mindenféle kiadásu nyegléktől. S ez részben talán sikerülni is fog. Iparosaink meg lesznek mentve az egészségtelen konkurrencziától, a mennyiben azt magyar ember támaszthatná. De ha osztrák alattvaló akarná elkövetni, annak szabad. Annak nem parancsolhatunk. A mi törvényünk nem terjed ki reá. Hozhat be hozzánk oly árukat, a minőket tetszik. Nincs vámsorompó, mely által visszaszorithatnánk a Lajtha tulsó partjára.

Addig pedig hiába panaszkodunk a magyar ipar pangása ellen.

Budapest, márczius 26.

A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben első sorban kifejezve reményét a fölött, hogy oly botrányos kihágás, mint f. hó 15-én *Czegléden* előfordult, a törvényhatóságok területén nem fog előfordulni, tekintettel a minden irányban megindult veszélyes izgatásokra, felhivja a törvényhatóságokat éber figyelemre és kötelességeik pontos teljesitésére, annál is inkább, mert e sajnos eset után nem lehetetlen, hogy lelkiismeretlen rendzavarók hasonló botrányos és bünös kihágások ismétlését különféle ürügyek alatt és alkalomból megkisértik. Figyelmezteti a törvényhatóságokat arra a körrendeletére, a melyet a hazában élő fajok és hitfekezetek közötti izgatások megszüntetése tárgyában kiadott s felhivja a hatóságokat: ellenőrködjenek a legéberebben a fölött, hogy megfélemlitések, fenyegetések által senki véleményének, a törvények által megengedett módon való kifejezésétől és követésétől vissza ne tartassék, tettlegességek, erőszakoskodások pedig semmi körülmények között elő ne forduljanak. Végre felhivja a miniszter a törvényhatóságokat, hogy hatósági közegek ellen, kik e részbeni kötelességeiknek esetleg nem tennének eleget, a fegyelmi eljárást, ha kell, a hivatalos állástól való felfüggesztés kimondásával rendelje el s amennyiben büntetendő cselekmény tényálladéka is fennforogna, az ügyet az illető birósághoz tegye át, mert abban a nem várt esetben, ha a törvényhatóság e részbeni feladatának eleget nem tenne, törvényadta jogánál fogva ő lenne kénytelen azok ellen, kiket mulasztás terhel, a fegyelmi eljárást elrendelni.

A németek rémlátását érdekesen jellemzi, hogy a *Kölnische Zeitung Adamné asszony budapesti fogadtatásában* németellenes tüntetést lát s mintegy vigasztalódva jegyzi meg, hogy «mégis a politikai világ, vagyis Magyarország mértékadó férfiai, távol tartják magukat attól az ünnepélyességektől, melyeket a magyar irók és hirlapirók a politizáló franczia nőnek tiszteletére rendeznek s igy tehát Adamné asszony aligha fogja megrázkódtatni a világot s a német-osztrák szövetséget, a melybe szerencsére a magyar iróknak nincs beleszólásuk nem fogja sarkaiból kiforgathatni.»

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A *mostár-metkoviczi* vasut kiépitéséről szóló törvényjavaslat foglalkoztatta ma a házat; rövid, de igen élénk és érdekes vita támadt a kérdés körül, s a szónokok valamennyien nemcsak érintették, hanem fejtegették is a bosnyák politikát; szóval ma bosnyák vita volt a házban, melynek mind a három pártja résztvett a tüzelésben. A napirend első tárgyát a győr-sopron-eberfurti vasutról szóló törvényjavaslat tárgyalása képezte. A *Lukács* Béla rövid előadói beszéde után a ház vita nélkül megszavazta a törvényt, mire a mostár-metkoviczi vasutról szóló törvényjavaslat tárgyalása következett. Elsőnek *Hegedüs* Sándor előadó szólalt fel; röviden ismertette és ajánlotta a törvényjavaslatot. Ezután *Madarász* József vetette föl az okkupáczionális politikát. Elmondta erre vonatkozó nézeteit, s kijelentette, hogy ő és pártja ellenzik a törvényjavaslatot, valaminthogy annak idején ellenezték a foglalást is. *György* Endre hármas szempontból védelmezi a törvényjavaslatot, s fejtegeti a szóban levő vasutvonal kiépitésének szükségét. Pénzügyi szempontból sem forognak fenn nehézségek, s nem látja indokoltnak azt, hogy az okkupált tartományoktól elvonják a természetes fejlődés főfeltételét. *Helfy* Ignácz polemizál György Endrével, s különösen ennek a pénzügyi szempontokra vonatkozó állitásait czáfolja. Nem fogadja el a törvényjavaslatot, de felhasználja az alkalmat arra, hogy megkérdezze a miniszterelnöktől: van-e egyátalán Bosznia jövő rendezésére nézve eszméje, terve, s van-e kilátása arra, hogy azt a közel jövőben realizálhassa? *Tisza* Kálmán miniszterelnök e kérdésre azt válaszolta, hogy a szóban levő tartományok viszonyára nézve a kormánynak más eszméje nincs «mint a mandatumnak megfelelőleg eljárni, a mely mandatumot Európa adta». Egyébiránt maga is kéri a szőnyegen levő törvényjavaslatnak elfogadását. Erre *Herman* Ottó szólalt fel; élesen kikelt a kormány ellen, különösen ama czinizmus ellen, a melyet a bosnyák kérdésben követett és követ máig is. A jelenlegi törvényjavaslat nem egyéb, mint kijelentése annak, hogy az okkupáczió megszünt és bekövetkezett az annexió. A kormány eljárása egyáltalán nem egyeztethető össze a magyar nemzeti érdekkel, s ennélfogva nem szavazza meg a törvényjavaslatot. *Apponyi* Albert gr. kijelenti, hogy eddigi álláspontját még jobban megerősitette a miniszterelnök mai nyilatkozata. Képviselői kötelességének lelkiismeretes felfogásával nem tartja megegyeztethetőnek azt, hogy bizonytalan czélokra bármily összeget megszavazzon. Nem fogadja el a törvényjavaslatot. *Tisza* miniszterelnök rövid nyilatkozata után következett a szavazás. Előbb felállással szavaztak, azonban a többség iránt kétség merült fel, s ennek következtében az elnök elrendelte a szavazatok összeszámlálását. E közben az ellenzék részéről husz tag névszerinti szavazást kért s ezt az elnök el is rendelte. A névszerinti szavazás eredménye az lett, hogy a többség 130 szavazattal, 73 szavazat ellenében elfogadta a törvényjavaslatot. Távol volt 235 képviselő. A részletes tárgyalásnál észrevételt nem tettek. Holnap kezdi meg a ház az ipartörvényjavaslat általános tárgyalását.

II.

A képviselőház ülése márczius 26-án.

Elnök: Péchy Tamás; *jegyzők*: Rakovszky István, Berzeviczy Albert, Fenyvessy Ferencz.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán miniszterelnök, Szapáry Gyula gróf, Széchényi Pál gr., Kemény Gábor b., Pauler Tivadar.

Az elnök: Bemutatja Háromszékmegye közönségének felterjesztését, melyben a tüzkárok ellen való kötelező állami biztositás rendszerének behozatalát kéri. Szeged szab. kir. város közönségének feliratát, melyben egy magyar történelmi arczkép-csarnoknak Budapesten leendő felállitását kéri. A nyitravölgyi gazdasági egyesületnek kérvényét, melyben a szeszadóról szóló törvény némely szakaszainak modositása iránt kér- linez. Bemutatja a fővárosi állami kisebb javadalmazásu IX. XII. dijosztályba tartozó tisztviselőknek kérvényét, melyben az 1884. évtől kezdve drágasági pótlékért esedeznek. Kiadatnak a kérvényi bizottságnak. Bemutatja Maros-Tordamegyének feliratát, melyben az 1874. XXXV. tcz. módositásáról szóló törvényjavaslat 20. §-nak mellőzése iránt kérelmez. Az igazságügyi bizottsághoz utasittatik. Az aradi csizmadia ipartársulatnak a sepsi-szentgyörgyi iparos egyesületnek, Marosvásárhely városa iparosai egyetemes közgyülésének, a szabadszállási vegyes ipartársulatnak kérvényeit, melyekben kérik, hogy az uj ipartörvényjavaslat tárgyalásánál a kérvényeikben felhozott kivánalmaik figyelembe vétessenek.

Mindezen kérvények a ház irodájában helyeztetnek el.

Kemény Gábor b. közmunka- és közlekedésügyi miniszter: Benyujt két törvényjavaslatot indokolásaival együtt és egy jelentést. Az egyik törvényjavaslat szól az első *erdélyi vasutvonal megváltásáról*, a másik pedig a báttaszék-dombovár-zákányi ugynevezett *dunadrávai vasut megváltásáról*. A jelentés szól az 1881. LII. t.cz. alapján tett intézkedésekben foglalt már végrehajtott és még végrehajtandó munkálatokról.

A közlekedésügyi és pénzügyi bizottsághoz utasittatnak.

Székely Elek előadó: Bemutatja a kérvényi bizottság által targyalt kérvényeknek 44 sorjegyzékét.

A jövő szombati ülés napirendjére tüzetik ki.

Cselkó Ignácz a számvizsgáló bizottság előadója: Benyujtja a számvizsgáló bizottság jelentését az 1883. év második felében vezetett számadásokról.

Következik a napirend. A ház harmadszori felolvasás után is megszavazza a kir. tengerészeti hatóság elhelyezésére Fiuméban emelendő állami épületről és az erre megkivántató költségek fedezéséről szóló törvényjavaslatot.

Következik a pénzügyi és közlekedési bizottságok jelentése «**a győr-sopron-ebenfurti vasutra vonatkozó** 1872. évi XXVII. és 1874. évi XXX. törvényczikkek némely határozmányainak módositásáról» szóló törvényjavaslat tárgyában.

Lukács Béla előadó ismerteti a törvényjavaslatot, indokolja azt a bizottsági jelentés szellemében, s végül kéri annak általánosságban való elfogadását.

A ház ezután a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is észrevétel nélkül elfogadja.

Következik a **mostar-metkoviczi vasut építéséről szóló törvényjavaslat** tárgyalása.

Hegedüs Sándor röviden ismerteti a törvényjavaslatot s kéri annak általánosságban való elfogadását.

Madarász József: Mielőtt a pénzügyi bizottság jelentésében ajánlott ezen vasut irányában ellenvéleményet kinyilvánitana, egy kéréssel fordul az előadóhoz. A pénzügyi bizottság jelentésének első oldalán van egy kifejezés, a melyet a szónok nem ért. Kérdi, hogy mit jelent az a «megfélegesiteni» szó? Ugy hiszi, hogy ez nyomda hiba, vagy talán a németből átvett valami.

Hegedüs Sándor előadó: Ha ezen fontos kérdést mint akadályt elháritja, egész őszintén és röviden kijelenti, hogy ez annyit tesz, hogy megcsökkenteni, fogyasztani.

Csanády Sándor: Akkor beszéljen magyarul. (Tetszés sz lső baloldalon.)

Madarász József: Miután a magyar ember érti azt, hogy csökkenteni, fogyasztani, de ezen szó «megfélegesiteni» lehetetlen, hogy egy bizonyos osztrák-magyar nyelvből ne legyen átvéve (Helyeslés a szélső baloldalon.) engedelmet kérek ezt is kötelességemnek tartottam megkérdezni.

Most magára a tárgyra térek át. Én azt az okoskodást sem fogadom el, a melyet a t. előadó ur mondott, hogy azoktól, kik a bosnyák foglalást elvi tekintetből rosszalták, ennek természetes következménye, hogy ezt a törvényjavaslatot is helyteleniteniök kell, azonban azoknak a kik elfogadták, czélszerüségi szempontból ez ellen nem lehet kifogása — mondom — ezt az okoskodást sem fogadom el a t. előadó urnak, mert azt hiszem, hogy mikor egy állam, a mint a pénzügyminiszter ur állitja, rendes kiadásaival ugyan már jól van, hogy nem köteles kölcsönnel fedezni mindent, de rendkivüli kiadásait a zárszámadások szerint évenkint 30—40 millióval pótolja és adja isten, hogy még több millió kölcsön vagy adóemelés utján ne legyen kénytelen pótolni, akkor nem értem azon czélszerüségi politikát, melyet a t. előadó ur a kormánypártnak ajánl. Mert azt hiszem, önmagában a kormánypártban is kell lenni és fel kell támadni egyszer valahára azon kötelességérzetnek, hogy meg kell mondani a kormánynak egyszer a netovábbot, hogy akkor, midőn magában Magyarországban nyomorognak bizonyos nagy községek a községek a közlekedési utak tekintetében, akkor oly országban, a melynek elfoglalása e nemzetnek tagadhatlanul nyilvánult közérzületével ellenkezett, (Helyeslés a szélső baloldalon.) sem nem tanácsos, sem nem jogos még a kormánypárt részéről sem azt állitani, hogy ez ellenében a kormánypárton ülő képviselőknek semmi kifogásuk nem lehet. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Ekkintve tehát ettől, hogy én, ha azon szerencsétlenség ért volna, hogy a 67-ki alapon a kormánypárt körében ülnék, még akkor is megkövetelném ezt és visszautasitnám a t. előadó urat, most azonban azon álláspontnál fogva, a melyen mi barátaimmal, kik az ország állami függetlenségét nemcsak szóval, de valósággal óhajtjuk, természetes, hogy miként mi a nemzetnek, a mint előbb érintém, általános közérzülete szerint annak idején a bosnyák megszállást ellenezték, követeljük azt, hogy onnan ezen, a nemzetnek nemcsak vagyonát, de vérét is sokszor megtámadó és felemésztő foglalástól is minél előbb szabaduljon az ország — mondom — természetes, hogy ma sem állhatunk más ponton és ma sem mondhatunk mást, mint a mit önmaga a nemzet nagy összege. (Ugy van! a szélső balon.) Kérdezzék meg önök magát az országot, a nagy választó közönséget, kérdezzék meg lelkiismeretesen, hogy mit követel? Az bizonyára nem köveleli azt, hogy Magyarország Boszniát elfoglalja, (Ugy van! a szélső balon.) hogy Magyarország ott más nemzetek és népeknél önkényes uralkodást tettlegesitsen, midőn önházájában ezred év óta a szabadságot, jogegyenlőséget és a népek felszabaditását tüzte zászlójára. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Természetes, hogy ezen indokoknál fogva is lehetetlen hogy én és barátaim ilyen a nemzet köz rzületét világosan sértő óhajtást még törvénybe iktassunk. Ily tekintetnél fogva a törvényjavaslatot még általánosságban sem fogadhatom el a részletes tárgyalás alapjául. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

György Endre: A kérdés, a mely a ház előtt fekszik több oldalu. Egyik az, vajjon az 1880: VI. törvényczikkben foglalt rendelkezésnek, a melyben elvileg meghatároztatott, hogy mily módon fedeztessenek a beruházások az okkupált tartományokban, elég van-e téve a jelen törvényjavaslat által: igen, vagy nem? Szóló azt hiszi, ho y mindenki szerint elég.

A másik az, hogy hozzájárulhatunk-e Magyarország szempontjából ahhoz, hogy ezen arány fogadtassék el a hozzájárulást illetőleg az osztrák örökös tartományok és Magyarország közt, mely proponálva van. Miután ezen arány a törvényjavaslat szerint is csak ideiglenes és ugyanezen arány ugyanezen modozatok szerint fogadtatott el már az 1883: I. t. cz.-ben, a brood-zenicai, ille-

A Nő meg az Idegen nő.

Egy merész irodalmi párhuzamot koczkáztatunk. Két drámát állitunk szembe egymással, egy francziát meg egy magyart, egy ismeretest meg egy ismeretlent. Mert ki ne ismerné Dumas fils Idegen nőjét, s vajjon hányan hallották hirét a másiknak, a Nőnek? A Nő dráma négy felvonásban, irta * (nevezzük Ismeretlennek) ajánlva G . . . nak, jeligézve a naturalizmus köpenyege alatt a következő nihilisztikus mondással: «Lelkünkben él ma a tagadása mindannak, a mit az emberi elme alkotott. Csak a mit Isten, a természet törvénye szabott meg számunkra, az az igaz, az az örök, az ideál!» A mint ebből is kitetszik, nem mindennapi emberrel van dolgunk, s ezt jónak láttuk már a bemutatásnál is jelezni. Hogy e drámát mikor adták elő a nemzeti szinházban, milyen külső sikere volt, hányszor tapsolták ki a szereplő művészeket és művésznőket a jelenlevő szerzővel együtt — mind erről, a legnagyobb sajnálatunkra, nem értesithetjük a szives olvasót, mert drámánk a nemzeti szinház drámabiráló bizottságának egyhangu szavazatával már az előadás előtt megbukott, visszautasitották.

Több mint Nő, valóságos bukott Nő! Már pedig ki ne érdeklődnék a bukott nők, a bukott szindarabok iránt? Nem természetes-e, hogy pártjokra kelünk a szerencsétleneknek, a kik előtt bezárul a társaság, a szinház! Az embert sok mindenféle titulussal illették már, de nem kevésbbé jogosan az ellenmondás állatának is nevezhetni. Ez elnevezés pedig különösen alkalmazható a kritikus emberekre. Előadnak egy darabot, lerántjuk, nem adják elő, reklámot csinálunk neki. Ha nem tévedünk, ebből azt lehetne következtetni, hogy mi e bukott drámát meg akarjuk dicsérni, elégtételt akarunk neki szolgáltatni, a drámabiráló bizottság verdiktjével szemben, föl akarjuk támasztani halottaiból. Nem egészen; mi e drámát ismertetni, jobban mondva birálni fogjuk, még pedig szigoruan.

De hiszen ily kritizáló szándékkal nem szükség az elő nem adott, a drámabiráló bizottság által visszautasitott darabokhoz fordulnunk; ilyen czélra dus anyagot nyujtanak a bizottság által approbált, az előadott darabok is. Tanunk rá az irás: a saisonban szinre került eredeti és forditott darabok kritikái! S mi mégis egy visszautasitott darabhoz fordulunk. E lépésünket már előre is igazolnunk kell valamiként. Mivel érdemelte meg a Nő, hogy föltárjuk, bonczolgassuk hibáit, hogy talán vesztére összehasonlitsuk az Idegen nővel? Mondjuk meg nyiltan: nemcsak érdekes hibáival, meg azzal hogy feltünően emlékeztet az Idegen nőre, hanem még inkább fényes tulajdonságaival. E dráma nemcsak irodalmunk mai állásához képest, hanem különben is esemény, a melyet hallgatással mellőzni nem lehet és nem szabad. E dráma, még mint szinpadi mű is, határozottan fölötte áll az idén bemutatott öszszes novitásoknak; talán nagyobbak a hibái, de nagyobbak a jelességei is. Nem kicsinyeljük legujabban föllendült drámairodalmunkat, különösen az idei termést, és hiszszük, hogy az egymást érő félsiker ma-holnap teljes sikerrel fog végződni, hiszszük, szeretjük hinni, hogy az irók meg a közönség lelkesedése a szinház iránt uj, szebb korszakot fog alkotni nemzeti drámánk történetében; mi ezzel az összehasonlitással, azonkivül hogy meggyőződésünket fejezi ki, csupán szegény bukott drámánkat akarjuk élénkebb világitásba helyezni. E dráma szerzője nem ugynevezett tehetséges kezdő, hanem valódi tehetség. Az ő emberei nagy részt előttünk válnak jellemekké s jellemük nyilvánulása előttünk inditja meg és hajtja a cselekvényt, némely kimondott szavuk mind megannyi cselekedet, némely párbeszédjük egy-egy külön kis dráma, mind megannyi mestermű, s a mit csak látunk, hallunk csaknem mind történet, s nemcsak mese, hanem a lelki élet története, mely folytonos fejlődésével azonnal fölébreszti és mindvégig fokozza érdeklődésünket, szóval, e dráma szerzője — drámairó. Nem azon szerencsések közül való, a kiknek napjainkban s különösen nálunk annyi lelkes magasztalójuk van, a kik szerénységükkel, igénytelenségükkel bájolják el inkább a kritikusokat, mint a közönséget, a kik ugy a hogy eltöltetnek az emberrel egy estét, békét hagyva a társadalomnak, de még a psychologiának is, és a kiknek kedveért a szives kritikusok a dráma egy uj nemét, az igénytelenség, helyesebben: gyámoltalanság válfaját akarják kanonizálni. Nur Lumpe sind bescheiden! A mi Ismeretlenünk nem ilyen szerény lélek; életbe, a lelki és társadalmi életbe vágó merész gondolatai vannak, a melyek nemcsak a drámájában szereplő emberekre, hanem mindnyájunkra vonatkoznak, gondolatai a melyekért sikra száll, néha még a szószékre is lép, gondolatai a melyek nem épen mulatságosak s nem is igen alkalmasak arra, hogy lelkesitsenek, de a bennök rejlő erőnél, részben igazságnál fogva, bizárr voltuk daczára is megragadnak, megdöbbentenek. S a milyen a magva, gyakran ép oly erőszakos a formája is. A társadalmi dráma stürmere a mi Ismeretlenünk. Talán szerénytelensége: hogy gondolatokkal, erős lélektani és társadalmi problemával mert előállani, hogy olyan coup de pistolet van benne, a melynél erősebben, merészebben egy franczia szerző se durrantotta el pisztolyát, talán ez bántotta, félemlitette meg a drámabiráló bizottságot. Elég az hozzá, visszautasitották. S mig éveken át hiába buzditottuk iróinkat a társadalmi dráma kultiválására s aztán évekig hiába lestük az idevágó tehetségek izmosodását, s kezdtük megelégelni a kisérleteket, mielőtt egyetlen komoly számba vehető művet kaptunk volna, — ime egyszerre egy erős társadalmi dráma, mely fölülmulja az addigi kisérleteket, a mely azonban nem kerülhetett szinre, pedig magában véve is, de még inkább a benne nyilatkozó kitünő tehetségnél fogva megérdemelte volna. Visszautasitották, s nekünk kötelességünk annál nagyobb figyelemre méltatni. Hadd hallion a közönség egyet-mást e drámáról, a melynél francziábbat — e nemben — magyarul még nem irtak, a melynek légköre, sziporkázó szelleme, élcze, párbeszédje, merész koncepcziója, gyors cselekvénye s érdekfeszitő volta, nemcsak a franczia még pedig a modern franczia irodalomnak, hanem magának a mai franczia szellemnek, a mai Párisnak közvetlen hatására vall és provokálja az összhasonlitást Dumas fils Idegen nőjével. Congenialis szerző és munka. Ime jogczimünk, hogy megbirálhassuk.

Tehát a Nő meg az Idegen nő! Mit tegyen a nő, kit férje nem szeret, ki férjét nem szereti, még csak nem is becsülheti, mást szeret, de becsülettel nem lehet azé a másé, mert utját állja a törvény, a társadalom? Ezt a kérdést fejtegeti Dumas, ezt fejtegeti az Ismeretlen is. Dumas körülbelől azt mondja Septmonts Katalinnak: várj, el kell jönnie a véletlennek, mely megszabadit férjedtől és kedvesedhez juttat, te csak szeress és várj, a többit eligazitja a gondviselés. Dumast, e receptje után, homeopathának mondhatnók, a kivel szemben valóságos allopathikus kurát ajánl a mi Ismeretlenünk, a midőn igy szól Dorács Leontinehoz: válj el férjedtől, vagy pedig, mivel a törvény ez esetben könyörtelenül elszakitana gyermekedtől, légy szeretője annak, a kit szeretsz, mert a szerelem isten törvénye, a becsületet pedig a férjek találták föl, s végre ha egyiktől se tudsz megválni, se gyermekedtől, se a becsülettől, se szerelmedtől, légy öngyilkos vagy — gyilkos, tétesd el férjedet láb alól, módodban áll. E drámai reczept szerint bukik el mind a két drámában a vibrió férj, hogy a nő megkaphassa, a kit szeret. Ime a feladat és a megfejtés rokonsága, csaknem azonossága mind a két drámában: a nőnek szabadulnia kell a boldogtalan házasság nyügétől, ha máskép nem lehet, a vibrió férj bukásának árán; a természet törvényének győznie, a társadalmi kötelékeknek pedig, ha oldódni nem akar, szakadnia kell. De e közösségen tul mily nagy a különbség, mily különböző uton-módon jut czéljához a két nő, s mennyire különbözik egymástól a két nő maga is; külön jellem, külön cselekvény, bár sok tekintetben közös mese. Katalint, ugy szólván czéljához juttatják, mintegy megajándékozzák Gérard-ral, mig Leontine maga küzd előbb czélja és önmaga ellen, azután meg hogy czélját elérhesse. Katalin nem is válik igazi drámai alakká, nem is főszemély a darabban, mig Leontine erősen márkirozott drámai alak, ellátva, fölfegyverezve minden szükséges tulajdonsággal, a melyek esetleg tragikus végre is képesitik, kárhoztatják, s aztán minden körülötte kering, s a mi csak a darabban történik, mind érette van. Katalint egyszerűen elszakitják attól, a kit szeret, s a puszta rangért odadobják egy testileg és lelkileg, nemkülönben vagyonilag teljesen bankrót herczeg karjaiba, a ki nem tudja szeretni, becsülni szép fiatal nejét, demég csak élvezni se tudja, a ki részeg fővel közelit az ártatlan leány nászi ágyához és már eleve praedestinálva van, hogy a legelső becsületes ember leszurhassa büntetlenül. Es Katalin? Ő megutálja, a kit különben se szeret és szereti tovább régi kedvesét a gyermekleány naivságával, büntetlenül. Elejétől fogva minden rendben van, összes érdeklődésünk a végkifejlődésre irányul; egyéb minden adva van, csak a végkifejlést várjuk; nem kérdés a Katalin szerelme, nem kérdés a Septmonts herczeg értéke vagy értéktelensége, tudjuk, hogy itt kiegyezésről szó se lehet, egyetlen kérdés, hogyan jut Katalin kedveséhez, más szóval: hogyan szurják le a herczeget.

Mennyire más a Leontine drámája! Dorács gróf szerelemből vette nőül Leontinet, és Leontine szerelemből ment hozzá feleségül, szerelemből, a milyen minden lépten-nyomon találkozunk, a melyet helyesebben, a férj részéről, érzéki vágynak, a nő ről pedig, képzelődésnek, a férjhez menetel társarészédalmi szükségének kell tekintenünk. Nem specziálitás, hanem a mindennapi házasságok képe ez, mely épen általános természeténél fogva jobban megragadja szivünket, érezzük, hogy hasonló drámára ezer meg ezer házasság nyujthat alkalmat anyagot, az enyém is, a másé is. Itt nem kapjuk készen a szerelmet, a melynek előbb-utóbb boldogulnia kell, se a vibrió férjet, a melynek egyetlen rendeltetése, hogy leszurják vagy lelőjék. Leontine, a férjes nő, az anya szereti meg Diodort, és Dorács gróf mint házas ember válik vibrióvá. Leontine küzd szerelme ellen s hiszi, hogy sikerül megölnie magában a szerelemért sovárgó boldogtalan nőt, hogy becsülettel élhessen tovább mint boldog anya, s a gróf is igyekszik megőrizni a tisztességnek legalább külső látszatát s mindent elkövet, hogy neje meg ne tudja viszonyát Lambert bárónéval, s azt hiszi, hogy a férj hütlensége különben se elégséges ok a nő boldogtalanságára, azt hiszi — mint az emberek átalán, férfiak s meg a nők is egyaránt hiszik — hogy a hüségeskü a férfit nem kötelezi. Leontine szerelmének rugója épen a férj hütlensége. Szerinte a hüségeskü egyformán kötelezi a férfit és a nőt. A gróf büne nem sokkal több, mint hogy neje nem osztozik a világ gondolkozásában, hogy nejének más morálja van.

Előbb mondjuk el, a dráma meséjének keretében, Leontine szerelmének történetét. Leontine megtudja férje viszonyát Lambert bárónéval, a grófnak egyik régi kedvese névtelen levélben árulja el neki a titkot, és Leontine — jóllehet mindent tud, most már tudja férje multját és jelenét s tudja azt is, hogy a grófi korona fényét csak Diodornak köszönhetik, a ki egész vagyonát, egész munkás éietét arra áldozta, hogy jövedelmezőkké tegye gyermekkori barátjának, Dorács grófnak elhanyagolt kőszénbányáit, voltakép azonban csak azért szövetkezett a gróffal, hogy mellette állva fölébe kerekedjék s közel lehessen hozzá, a kit méltatlan férjétől elválasztani, elszakitani és a maga nejévé tenni életének egyetlen vágya — Leontine, jóllehet mindezt tudja s kénytelen tapasztalni Diodor nemes lelkét, nagyságát férje kicsiségével szemben s kénytelen érezni Diodor szerelmének őszinteségét, hevét, hatalmát, mégis unszolja férjét, hogy szakitson Diodorral, vonuljanak félre a nagy világ költekezése elől s éljenek falun, csendes egyszerü életet. A grófnak semmi kedve igy eltemetkezni, lemondani a nagy világi örömökről s itt hagyni a szenvedélyes Lambertnét; Diodorral se akar szakitani, ellenkezőleg, hogy még jobban magához kapcsolja és általa örökre biztositsa fényes, gondtalan existencziáját, össze akarja őt házasitani hugával, a gyermek Helénnel. Leontinenak e vereségen kivül még azt a szégyent is meg kell érnie, hogy Lambertné látogatóba jő férjével, a ki csak mostanában érkezett meg s Lambertné, meg a gróf mindent elkövetnek, hogy Lambert báró ne is sejtse viszonyukat. Mert Lambert báró veszedelmes ember, egész életét azzal tölti, hogy testgyakorlatokkal, vivással, vadászattal igyekszik lebirkózni lázas vérét, különben azt hiszi, gutaütés érné. Dorács gróf irtózik már a gondolatától is egy esetleges párbajnak. Leontine azonban föllázad Lambertné vakmerőségén s érezteti is vele megvetését. A báró is észreveszi, hogy valaminek kellett történnie a két asszony között, s ettől kezdve nem szünik meg tépelődni fölötte, vajjon mi lehet az. E megaláztatás után közeledik Leontinehoz Diodor, határozottabban és követelőbben mint eddig tevé, és Leontine eltaszitja magától, kiutasitja szobájából, férjének pedig tudtára adja, hogy mindent el fog követni, hogy a házasság Helén és Diodor közt létrejőjjön. Ilyen magas piedestálra állitja Ismeretlenünk a nőt! Ezzel végződik az első felvonás, a minden tekintetben kifogástalan expoziczió, a mely azonban már derekasan belevág a bonyodalom hurjaiba. De nem volna teljes képünk róla, ha meg nem emlitenők, hogy Helén, a gyermekleány valóban szerelmes Diodorba, a mint növekedett, ugy fejlődött lelkében Diodor bámulata, szeretete epedő titkos szerelemmé; továbbá azt is, hogy Lambertné, a ki most találkozott először Diodorral, szintén szemet vetett rá, birni akarja őt; s végre, hogy megismerkedtünk egy jószivü bonvivant rouéval, Krasznai báróval is, az ismeretlen szerző képviselőjével, a jeligében kifejtett morál hirdetőjével. Krasznai alakja kétségkivül eszünkbe juttatja Rémonin orvost az Idegen nőben, s még inkább emlékeztetnek Lambert és Lambertné az Idegen nőben szereplő mister és mistress Clarksonre; csakhogy a magyar dráma ez alakjai s különösen a Lambert pár tényleg szereplő hus-vér emberek, mig Clarksonék — a mint maguk is bevallják s a szerző is sulyt fektet e minőségükre — idegen (és hozzá tehetjük: képtelen) emberek, idegen világ, gondolkozás, érzés képviselői, a kik csak betekintenek a szinpadi világba, hogy házasságot kössenek és oldjanak, s aztán tovább nem mennek, a dolog voltakép nem érdekli őket. Mister s mistress Clarkson, bár épen az utóbbi a darab hősnője, sehogy se tudják elfoglalni a számukra kijelölt helyet, kirinak a drámából, kikérezkednek belőle; mig a Lambert-pár epizódalakjai oly erős gyökeret vernek drámánk talajában, s az ő külön sorsuk is annyira fölkelti érdeklődé-

tőleg zenicza-szerajevói vasutnál, ezen arány ellen sem lehet kifogás.

A harmadik kérdés, melyet Madarász József oppugnál, vajjon helyes-e egyátalán ezen beruházást megtenni? Az ő argumentácziójának semmi praktikus alapja nincs. (Ellenmondás a szélsőbalon.)

A közös aktivákból Magyarországot illető rész, a mint tudjuk, még nincs meghatározva; de hogy ezen közös aktiváknak tisztán kamataiból fedeztetik igen judicziozus módon a vasut egész kiépitése és a kormány nem akar tovább menni és a tőkét igénybe venni, hanem tisztán ezen közös aktivák kamataiból előlegkép épiti fel e vasutat; az ellen valósággal senkinek, a ki egyátalán Bosznia és Herczegovinának prosperálását szivén viseli, (Nagy mozgás balfelől.) bocánat, de Bosznia és Herczegovinának érdekét európai mandátum alapján kötelesek vagyunk szivünkön viselni. (Zajos ellenmondás balfelől. Helyeslés jobbról.) Igenis, a mandátum természetéből folyik s nekünk ez természetes kötelességünk. A kérdés csak az, hogy Magyarország érdekeit ne sértsük ez által. Sértjük itt a forgalom szempontjából? (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: De sértjük ám!) a forgalom szempontjából nem sértjük. Ő szintén reméli, hogy ez a vasut, mihelyt pénzügyileg lehetséges lesz, folytattatni fog egészen fel Szerajevóig. De a mostani 40 kilometer is segit a tenger felé legalább a legégetőbb szükségeken. — Pénzügyileg volna talán terhére az országnak? Egy körülményt elfelejtett Madarász, azt nevezetesen, hogy e kamatoknak befektetése csupán csak időleges kölcsön Herczegovina és Bosznia részére, nem pedig végleg kidobott pénz. E kölcsön kamatjai, mint a tényleges tapasztalat is bizonyitja, megtérülni kezdenek. Tehát sem az alapnak jogi természete, sem az odaadásnak jogi természete, sem a sikerre való kilátás egyátalában nem indokolják azt a felfogást, a melyet Madarász itt kifejtett és szóló nem lát reá okot, hogy Herczegovina igényeinek ez alapon álljunk utjába. Arra kétségtelenül joga van Magyarország törvényhozásának belátása szerint intézkedni, hogy e tekintetben akar kevesebbet tegyünk, vagy tovább menjünk, mint a törvényjavaslat. De egyátalában nem volna méltányos e joggal oly szeszélyesen élni, hogy voltaképpen minden igaz ok nélkül meggátoltassék Herczegovinának egyik jogos érdeke.

A közös aktivák főleg vasutakba vannak fektetve, nem gáncsolható, ha kamatai is ugy helyeztetnek el. S miután a törvényjavaslatban igen judiciosusan van megállapitva az, hogy a közös aktiváknak csak kamatai fordittassanak erre a czélra: valóban ily viszonyok közt természetes fejlődések egyik főfeltételét elvonni az okkupált tartományoktól egyátalán nem látná indokoltnak. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Helfy Ignácz: György Endre arról győzte meg szólót, hogy mily fegyverekhez és ürügyekhez kénytelen az ember nyulni akkor, mikor rossz ügyet véd. (Halljuk!) Azzal kezdte, hogy hiszen tulajdonképen ez nem is áldozat a magyar kincstárra nézve, nem sérti a magyar érdeket. Miért? Azért, mert a közös aktivák kamataiból fedeztetik. Hát ez nem olyan pénz, mint más, vajjon ezen pénzek nem az adózó polgárok zsebeiből fedeztetnek-e? Legnagyobb részben igen. (Ugy van! a szélső baloldalon.) És vajjon nem intézkedik-e a törvény az iránt, hogy az ebből befolyó pénzek mily czimen számoltassanak el. Ez bizony épen olyan veszteség a magyar pénzügyre nézve, mint a többi. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Továbbá azzal akar bennünket elaltatni a t. képviselő ur, hogy ez tulajdonképen nem is kiadás, hanem tisztán csak kölcsön. Ugyan kérem, méltóztassék a pénzügyminiszterhez fordulni és őszintén megkérdezni tőle, vajjon mit gondol azon sok kölcsön után itélve, melyet évről-évre kötött, kaphatna-e Európának bármely országában ily czimen kölcsönt Magyarország számára? (Ugy van! a szélső baloldalon.) Hát kivel akarja elhitetni, hogy itt igazán oly kölcsönről van szó, melynek visszatéritését valaha remélni lehet, megjegyzem, hogy nem is óhajtom reménylem; mert ha ez beállhatna, az csak 50—60 év mulva lehetne; és igy akkor is foglalkoznunk kell-ne a bosnyák okkupáczióval. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

De a dologra térve, én csatlakozom azokhoz, a miket Madarász József képviselőtársam mondott, hogy t. i. azon álláspontnál fogva, melyet e kérdéssel szemben elfoglalunk, a szőnyegen levő törvényjavaslatot el nem fogadhatjuk. Azonban egy kérdést vagyok bátor intézni a t. miniszterelnök urhoz. (Halljuk!)

Most itt egy befektetés előtt állunk. Előttem szólott képviselőtársam nyiltan elismerte, hogy ez nem utolsó, hanem csak kezdete egy befektetésnek, mely folytattatni fog. De én azt hiszem, hogy akkor, mikor a törvényhozás felkéretik arra, hogy bizonyos ügyben ujabb meg ujabb áldozatokat hozzon, akkor mégis csak azt hozza magával a dolog természete és a parlamenti illem, hogy a kormány egyszer nyiltan és őszintén nyilatkozzék; mondja meg, mi szándéka van Boszniával és Herczegovinával. (Ugy van a szélső baloldalon.) Mert hiszen az mégis csak lehetetlenség — mindenki belátja — lehetetlenség, hogy egy ország hallgatag belenyugodjék ily tisztázatlan állapotba, azt hallgatag fentartsa, ujabb áldozatokat hozzon érett, a nélkül, hogy a kormány csak egy szóval is jelezné, hogy mit akar vele; hogy mi mit akarunk, megmondottam akárhányszor. A kormány kezdetben ugy tett, mintha a mi nézetünkön volna, hogy az okkupáczió veszélylyel jár Magyarországra nézve, utólag azután azt mondja, hogy használa van. Jól van, megtörtént, őszintén sajnálom. De miután megtörtént és évről-évre egymásután kérnek áldozatot, még is csak itt volna az ideje, hogy a kormány mondja ki, mi szándéka e tartományokkal, van-e valami eszméje, terve a jövőre nézve, vagy azt hiszi, hogy függeni fog, mint Mahomed koporsója, hogy legyen a közügyi kormánynak egy országa, melyet kénye-kedve szerint kormányoz és tőlünk csak áldozatokat kér. Tudom, hogy a miniszterelnök ur azt mondja, hogy ehez a dologhoz nemcsak a magyar kormánynak van hozzászólása, ezt kongresszus állapitotta és állapitja meg, egyoldalulag dönteni nem lehet, nem teheti a monarchia, hogy egy Európa által reá ruházott — szerintem azonban kikoldult — mandátumot (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon) odahagyjon s azon tartományokat engedje át a véletlen égnek. Ez mind igaz, hanem én ugy látom a helyzetet, legalább a mennyiben laikus láthatja, hogy a magyar és osztrák kormány épen azon hatalmakkal, melyek a legnagyobb befolyást gyakorolták a berlini kongresszuson, ez idő szerint a legjobb viszonyban, sőt szövetségben áll, nem hiszem tehát, hogy akadályra találjon, ha van a kormánynak eszméje, mely szerint mondhatná: ilyen és ilyen módon óhajtom a bosnyák kérdést megoldani, mert ezen állapotban tovább fenntartani lehetetlen.

Ez azon kérdés, a melyet bátor vagyok a t. kormányhoz intézni, van-e egyátalán Bosznia jövő rendezésére nézve eszméje, terve s van-e kilátása arra, hogy azt a közel jövőben reálizálhassa? (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: Van-e szólásra valaki felirva?

Az elnök: Nincs! (Felkiáltások a szélső baloldalon: Majd azután fogunk szólni!)

Tisza Kálmán miniszterelnök: Mindenekelőtt Helfy kérdésére kiván felelni. (Halljuk!) Készen van rá, hogy azt fogja mondani: ennek a kormánynak természetesen soha sincs eszméje. De nem tehet róla, még sem mondhat egyebet, mint hogy a szóban levő tartományok viszonyára nézve ma a kormánynak más eszméje nincs, mint a mandatumnak megfelelőleg eljárni, a mely mandatumot Európa adta és a melynek folytán ezen tartományok okkupácziója és adminisztrácziója a berlini szerződéssel törvényeink közé is beiktattatott.

A mi magát a dolgot illeti, a maga részéről is kéri a házat, hogy a javaslatot ugy átalánosságban, mint részleteiben elfogadja. Minthogy nem szándékunk megszökni a nyert megbizatás elől, tehát az okkupácziót és adminisztrácziót fenn kell tartani. Már pedig financziális szempontból is minden oly intézkedés, mely lehetővé teszi azt, hogy az ott levő csapatok könnyebben élelmeztessenek, s hogy esetleg ujabbak oda szállithatók legyenek, pozitiv előnynyel bir, mert mentől biztosabb az, hogy lehet szükség esetében ujabb csapatokat gyorsan oda szállitani, annál kisebb lehet azon katonaság száma, mely állandóan ott tartatik, s mentől könnyebb az élelmiszereket oda szállitani, annál kevesebb pótlékról kell gondoskodni. Ez az egy körülmény maga olyan, mely, azt hiszem, a financziális szempontból felhozott nehézségeket teljesen egyensulyozza. Ujból ajánlja a törvényjavaslatot. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Herman Ottó: Azt hiszi, hogy Helfy ez egyszer megtévedett a czimben, Magyarország miniszterelnökéhez intézve kérdését. (Halljuk! Halljuk!)

A miniszterelnök felelete az, hogy egy mandátum végrehajtására kötelezte magát a kormány jövőben, Boszniával és Herczegovinával szemközt, természetesen, az európai kongresszus mandátuma értelmében, valamint Magyarországon az osztrák mandátum végrehajtóját ismerjük a kormányban és annak elnökében. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Az a czinizmus, a melylyel itt egy nem csak a nemzet akaratába, hanem a népjog legsarkalatosabb elvébe ütköző tényt más uton kisérlenek meg, mint volt szokás régi időben, a magyar parlamenthez nem illő dolog. Az, a ki az osztrák őspolitikát és azt a siralmas viszonyt ismeri, a melyben a jelenlegi kormány Bécscsel és annak hagyományaival szemben van, nem lehet kétségben az iránt, hogy Boszniával mi terveztetik és czéloztatik. Boszniával az alkotmányosság mása alatt annak végrehajtását kisérlik meg, a mit az előtt a brutális erőszak kisértett meg és hajtott végre.

A jelenlegi törvényjavaslatban szóló nem lát mást, mint ujabb czimet arra, hogy jövőben a voltaképeni birtoklóval szembe felvettessék az a kérdés, hogy mivel mi Osztrák-Magyarország beruházásokat tettünk Bosznia és Herczegovinában ezen és az adminisztráczió uzusa jogczimén kijelentjük, hogy az okkupáczió megszünt és bekövetkezett az annexió. (Ugy van! szélső balfelől.)

Azt a kalmár szempontot, a melyet a tuloldalról mindig megkisérlenek, a mely kölcsönöket magyaráz és az okkupácziót oly szinben tünteti elő, hogy Magyarország részéről pénzügyi áldozatról nincs szó, a czinizmus oly nemének tartja, a mely nem illik a magyar parlamenthez. (Igaz! Ugy van! szélsőbal felől.)

Csanády Sándor: Valóságos ámitás!

Herman Ottó: Valamint eddig, ugy most is kifejezi azt, hogy Bosznia és Herczegovina okkupácziója nem más, mint annexió. Ez az összes osztrák tradiczió iránya é végóhajtása volt, lesz és marad. Semmi egyéb, mint kárpótlás akar lenni az elveszett olasz tartományokért, sasfészek, a melyből egykoron Magyarországot meg lehessen fenyegetni, ép ugy, mint fenyegették szerezsánokkal, a ráczokkal 1848-ban; semmi egyéb, csak a bécsi régibb tradicziónak visszavonulo fészke, egy oly czitadella, a honnan majd egykor a magyar szabadság eszméje fele fog történni kirohanás.

Minthogy ez ennek a nemzetnek ösztönszerü érzete és ezen érzet akkor nyilatkozott leghatározottabban, mikor egyértelmüleg és egyhangulag nyilatkozott Bosznia és Herczegovina elfoglalása ellen, mert érezte a veszedelmet, mely ettől a jövőben be fog következni, miután ez igy van és másképp nem is lehet, nemcsak arra a vasutra való tekintetből, hanem minden beruházásra való tekintetből, a szónok ezt az álláspontot foglalja el ma is, melyet elfoglalt akkor, mikor a jelenlegi miniszterelnök az egész törvényhozást törbe ejtve, ugyszólván ámitás segélyével hozzájárult és végrehajtotta a bosnyák okkupácziót. (Helyeslés a szélsőbalon. Ellenmondás jobb felől.)

Mert a miniszterelnöknek nem szabad elfelejteni, hogy ebben a házban kijelentette volt akkor, hogy a magyar országgyülés tudta és beleegyezése nélkül egyetlen-egy lépés sem fog történni Bosznia és Herczegovina dolgában és haza küldte a képviselőházat, és mikor a törvényhozás együtt nem volt, akkor végrehajtották a tényt. Már magában ebben látszott, hogy a szándék nem tiszta, hogy a miniszterelnök nem mint magyar nemzeti politikus, hanem mint Bécs végrehajtója intézkedett. (Helyeslés a szélső balon.)

Mindezen okoknál fogva sem ezt a vasutat, sem jövőben bárminemü áldozatot erre a czélra meg nem szavaz. Az anyagi előnyöket erről az oldalról soha sem fogják magasabbra tenni az igazi nemzeti érdeknél, a nemzeti érdek pedig Magyarországon az, hogy a ki meg akarja tartani a maga szabadságát, a ki annak elrablását nem akarja türni, ám ne csatlakozzék más népességek szabadságának megfosztásához. (Élénk tetszés a szélső baloldalon.)

Miután itt magában az eljárásban semmiféle biztonságot nem lát, miután itt a kormányelnök a képviselőház előtt kijelentette, hogy ő a jövővel nem törődik, egyszerüen csupán a mandatumot akarja végrehajtani, az adminisztrácziót fenntartani: szóló ezt a magyar nemzeti érdekkel, politikával egyáltalán összeegyeztetni nem birja és azért sem ezt a vasutat, sem Bosznia-Herczegovináért soha egy fillért meg nem szavaz. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Apponyi Albert gr. Ha álláspontja e javaslattal szemben egy pillanatig kétes lehetett volna is, a minthogy nem volt kétes, ezen kétely utolsó maradványát is eloszlatta volna a miniszterelnöknek e tárgyban mondott felszólalása. Szóló ugyan nem ismer természetszerübb s e perczben mellőzhetlenebb kérdést, mint azt, melyet Helfy e tárgyban a kormányhoz intézett, hogy midőn oly pénzügyi helyzetben, mely szükségessé teszi, hogy Magyarországra forditandó beruházásokban szük markuak legyünk és a lehető legcsekélyebb mertékre szoritkozzunk, midőn oly pénzügyi helyzetben az okkupált tartományokra egy beruházás, tetemes pénzügyi áldozatot igénylő épitkezés hozatik javaslatba, hogy akkor Magyarországnak népképviselete, mielőtt ezek megszavazásához hozzá járulna, legalább tudja, hogy ezen tartományoknak ma teljesen nem definialt viszonyából a monarchiához, a kormány szándéka szerint mi l sz. Ezen igen természetszerü, mellőzhetlen kérdésre a miniszterelnök olyképen válaszolt, hogy arra tulajdonképen a választ megtagadta. (Zajos helyeslés a bal- és a szélsőbalon.) Mert abból a czélból, hogy mi azt tudjuk, hogy Boszniát és Herczegovinát a magyar-osztrák monarchia egy európai mandatum alapján szállotta meg, és hogy nemzetközileg ezen mandátum alapján állunk, ezen czélból a kormánynak semminemü nyilatkozatára nem volt ma szükség, ezt a multból ismerjük. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Röviden kijelenti szóló, hogy képviselői kötelességének lelkiismeretes felfogásával nem tartja megegyeztethetőnek azt, hogy bizonytalan czélokra bármily összeget megszavazzon. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A mennyiben ezen czélok csak hivatalosan nem volnának bizonyosak, azonban mindegyikünk által sejthetők volnának, a mennyiben ezek ily természetüek volnának: osztozik azon nézetben, melynek Herman kifejezést adott, hogy ily czélok elérésénél, a melyeket magukban véve sem helyesel, a lehető legrosszabb volna azon kerülő ut, mely a beruházások, az anyagi érdekek kapcsában és természetében növekedés utján akar követtetni.

Abban azonban téved Herman, hogy erre praeczedens nincsen. A nemzetközi jog terén erre praeczedenst talán nem fogunk találni, de van egy praeczedens azon a régibb magyar magánjog alapján követett eljárásban, midőn a zálogbirtokos zálogát ugy megterhelni igyekezett, hogy a zalogváltási jog, habár a törvény betüje szerint meg volt, a gyakorlatban illuzoriussá lett. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Meglehet, hogy a kormány előtt Bosznia és Herczegovinára nézve a zálogbirtokos által nem igen jóhiszemüleg követni szokott ezen eljárásnak példája lebeg. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) De mint mondá, magát ezen czélt, hogy ezen tartományoknak birtoklása véglegesittessék sem helyesli, de ha helyeselné is, követelné azt, hogy nyiltan kitüzessék, kimondassék az ennek elérésére vezető becsületes és jogos ut, s a kerülő utat még azon esetben is visszautasitaná, ha magát a czélt helyeselné. Mindezeknél fogva a szőnyegen levő törvényjavaslathoz semmiképen hozzá nem járulhat. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tisza Kálmán miniszterelnök: Minduntalan hivatkoztak régebben, és most Herman Ottó is hivatkozott 1878-ban tett nyilatkozatomra. Emlékeztetek bárkit, ott vannak a ház naplói, hogy igenis azt mondtam, hogy senkinek sincs vágyakodása, feltett szándéka az okkupáczióra, de mikor ezen ez egész házban tagadhatlanul nagy benyomást tett nyilatkozatom után, egy képviselő ur ebből ki akarta magyarázni, hogy én azt mondtam, hogy tehát semmi esetre sem megyünk be Boszniába, épen az őszinteségnél fogva, és bár tudtam, hogy lerontom előbbi beszédem hatását sokak előtt, határozottan tiltakoztam nyilatkozatom il en magyarázata ellen. (Igaz! jobbfelől.) Ez volt 1878-ban, volt az okkupáczió, és volt közvetlenül a választások előtt. (Igaz! Ugy van! jobb felől.) Ezt a tény helyreigazolására.

A másikra nézve gróf Apponyi képviselő urnak csak azt kivánom felelni, — ez is inkább a tények helyreigazitása az általa is magáévá tett, hogy ugy mondjam gyanusitásra — hogy ezen vasut proponálásában épen ugy, mint az 1881-ben proponáltnál, semmi néven nevezendő kerülő ut és szándék nincs. A szándék meg van mondva egyenesen, tisztán és nyiltan. A szándék egyfelől használa lenni igenis azoknak a tartományoknak, mert nem tekinthetjük az adminisztráczió feladatának, hogy régi romlott állapotjukban hagyjuk vagy pusztulni engedjük; de másfelől, a mit már szintén mondtam, hogy oly intézkedéseket tegyünk, melyek által az okkupáczió, és ha szaporodnak azon tartományok jövedelmei, az adminisztráczió is minél kevésbbé válhassék a monarchia két államának terhére. Ez az egyedüli czél vezetett; a kinek e czél nem tetszik, méltóztassék ellene szavazni. (Élénk helyeslés és tetszés jobb felől, zaj bal felől.)

A vita befejeztetvén, következik a szavazás; kétség támasztatván az iránt, melyik oldalon van a többség, az elnök elrendelte a szavazatok összeszámlálását, e közben husz képviselő névszerinti szavazást kért s azt az elnök elrendelte.

A szavazás megtörténvén, annak eredménye a következő lett:

439 képviselő közül elnök nem szavazván, igennel szavazott *130*, nemmel szavazott *73*, távol volt 235. E szerint a ház többsége a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalásnál a ház a szakaszokat észrevétel nélkül változatlanul elfogadta.

Az elnök: A mai ülés napirendje ki lévén meritve, a holnap d. e. 10 órakor tartandó ülésre nézve javaslatba hozza, hogy annak első tárgya legyen a ma elfogadott két törvényjavaslatnak harmadszori felolvasása, azután a közgazdasági bizottság jelentésének tárgyalása az ipartörvényjavaslat tárgyában. (Helyeslés.)

Az ülés végződik 12 óra 40 perczkor.

Az orsz. szabadelvüpártnak e hó 25-én tartott értekezletéről szóló tudósitásunkból a Dobránszky Péter neve kimaradt ama képviselők névsorából, kik az ipartörvényjavaslat tárgyalásában részt vettek. Dobránszky az előadó után elsőnek szólott a törvényjavaslathoz, s az ő felszólalása nyomán indult meg a vita. Dobránszky a qualifikáczióra és a testületi kényszerre vonatkozó nézeteit fejtegette s a 4., 6., 7., 8. és 122. §§-ban foglalt ellentmondásokra figyelmeztette a kormányt.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma d. u. 5 órakor *Apáthy* István elnöklete alatt ülést tartott. A kormány részéről jelen voltak: *Pauler* igazságügyminiszter és *Berczelly* miniszteri tanácsos. Továbbá mint szakértők részt vettek *Nádasky* és *Cimponeriu* kir. táblai birák és *Schreiber* osztálytanácsos.

A Svájczczal kötött *szegényjogi* szerződésről szóló törvényjavaslat elfogadása után folytattatott a polgárositott magyar határőrvidéken fennálló házközösségi intézmény megszüntetéséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása. A legközelebbi ülés f. hó 28-án, pénteken este 6 órakor lesz.

Az országgyülési **függetlenségi párt** ma tartott értekezletén folytattatott az *ipartörvényjavaslat* tárgyalása. *Helfy, Szederkényi, Kiss* Albert, *Becker* és *Hoitsy* felszólalásai után kimondatott, hogy a javaslat általánosságban elfogadtatik ugyan a részletes tárgyalás alapjául, azonban olyan kijelentéssel, hogy ha a részletekben a kellő módositások megtörténni nem fognak, a harmadszori olvasásnál a párt ellene fog szavazni. (O. É.)

A szerb választók országos értekezletéről szóló közleményünk utolsó kikezdésének ekkép kell hangzani:

Csak az Ujvidékről megjelent választók, *ide nem értve* dr. *Vucsetitset* és dr. *Jankovitsot*, képeztek kivételt, szemben az egész szerb közvéleménynyel, stb.

Az «ide nem értve» szavaknak kimaradása az egész mondatnak téves értelmet adott, mit most sietünk helyreigazitani. Dr. *Vucsetits* urtól ma ugyane kellemetlen sajtóhibára vonatkozólag következő helyreigazitást kaptuk Ujvidékről:

«Az Egyetértés mai számában az a közlés foglaltatik, hogy én a szerb választók országos értekezletén az egész szerb közvéleménynyel szemben tartózkodó állást foglaltam volna el s hogy magatartásom nem volt egyéb, mint leplezett abstinenczia, tényleges passzivitás. E közlés nem felel meg a valóságnak, mert én nemcsak hogy az értekezleten nem foglaltam el tartózkodó állást s nem szólaltam fel a passivitás vagy abstinenczia politikája mellett, hanem ép ellenkezőleg a hozott határozatok alkotásában tevékeny részt vettem, s a kiküldött bizottság által előterjesztett programmtervezetet általánosságban elfogadván, az abban foglalt elvek szabatosb kifejtésére nézve a bizalmas értekezletben több rendbeli módositványt adtam be, melyek nagyobbrészt egyhangulag elfogadtatván, a megállapitott határozatok lényeges alkatrészét képezik, kitünik tehát ezekből, hogy fenn az értekezleten nem képeztem valami kivételt, mert az értekezleten hozott határozatokban az én politikai meggyőződésem is foglaltatik. Dr. *Vucsetics* Illés.»

A főrendiház márczius hó 27-én délben 12 órakor ülést tart.

VIDÉK.

* **Csikszereda**, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Orbán Balázs s Györffy Gyula képviselők tegnap érkeztek városunkba. Az alkalmatlan idő daczára bandériummal impozáns fogadtatás várt reájuk. Csikmegye községei legtávolabbiak is még Gyergyo, Gyimes elküldötték polgáraikat a csikmegyei függetlenségi párti értekezletre, melyet jelenvoltak sokasága miatt szakadó eső daczára a város piaczán leirhatatlan lelkesedéssel tartottunk meg. Lelkesitő beszédeket tartottak Fodor pártelnök, Orbán Balázs, Györffy Gyula képviselők, Csedő Kánya, Balog, György Jeremiás. Szerveztetett a csikmegyei függetlenségi párt monstre-választmánya, s megválasztattak a kerületek pártelnökei.

* **A győri függetlenségi párt** tiztagu küldöttsége tisztelgett ma delelőtt Krsztinkovics Ede orszäggy. képviselő vezetése mellett a függetlenségi párti kör helyiségében *Helfy* Ignácz országgy. képviselőnél, hogy őt a párt nevében a képviselőjelöltség elvállalására megkérje. A küldöttség szónoka, *Tauber* Károly ügyvéd beszédében hangsulyozta, hogy a győri függetlenségi párt attól a meggyőződéstől áthatottan kéri Helfyt, a jelöltség elfogadására, hogy az az eszméért való küzdelmet, melyért a párt is lelkesül, jobb kezekre nem bizhatná. A párt egész lelkéből óhajtja, hogy hazánk függetlensége kifelé is érvényesüljön, mert csak akkor mondhatjuk, hogy a nemzet ezereves küzdelme és véróntása nem volt hiába, s mert tudja a párt, hogy Helfy mindenkor ezért az eszméért küzdött, kéri őt most, hogy e küzdelmet Győr nevében folytassa. A győri függetlenségi párt át van hatva annak tudatától is, hogy hazánknak sulyos anyagi viszonyai közt jövedelmi források után kell néznie, hogy boldogulhasson, ilyen jövedelmi forrásnak a hazai ipar fejlesztését ismeri. Ezt azonban csak akkor lehet teljes sikerrel tenni, ha Magyarországnak önálló vámterülete lesz. Szóló kifejti tovább, hogy a megbizó pártot a 48-ki törvények szelleme hatja át, az a szellem, melynek Kossuth Lajos is hive, s mely az embereket nem a felekezet, hanem a hazaszeretet szerint különbözteti meg; s minthogy a pártot ez a szellem hatja át, azért nem is kivánja, hogy a jelölt igéretet tegyen az iránt, hogy a zsidó kérdés megoldására fog törekedni, mert ilyen kérdést nem ismer. *Helfy* Ignácz megköszönve a beléje helyezett bizalmat és nagy megtiszteltetést, s megigérte, hogy igyekezni fog a hozzá csatolt, talán tulcsigázott várakozásnak, a mennyire lehet, megfelelhessen. A mióta gondolkozni tud, mondá, mindig a vallásszabadság és jogegyenlőség hive volt, s a mióta eszméért nyilvánosan küzd, mindig ezekért küzdött. Bünnek tartaná, ha Magyarországon azokat a válaszfalakat, melyeket 36 évvel ezelőtt leromboltak, most ismét felépitenék, ha a felekezetek közt ujra viszály szittatnék. Ami Győrnek érdekét, a kereskedelmet és ipart tekintve illeti, azt az ország érdekének is tartja, melylyel eddig is foglalkozott s ezen tul is foglalkozik majd. A helyi érdekek képviselését csak akkor tartja szép és hasznos dolognak, ha azzal egyuttal az ország érdeke is képviseltetik. Győrt már saját szülötte is képviselte, de azért a város még sem emelkedhetett, mert akkor a haza is hanyatlott. Ha a függetlenségi eszmék diadalra jutnak, felvirágzik az ország s felvirágzik Győr is. Ugyanez a nézete az iparra nézve is. Nem a hazai iparosok ártanak egymásnak, hanem Ausztria szabad versenye árt a magyar iparnak, s fog ártani mindaddig, mig a mostani vámszerződést fel nem bontják s az uj szerződést egészen más alapra nem fektetik. — Ami az ipartörvényjavaslatot illeti, arra nézve csak annyit jegyez meg most, hogy ő a változott viszonyoknál fogva a kényszertársulás és a képesités mellett van, részletesebben akkor fog nyilatkozni, a mikor majd a győri függetlenségi párti választók közt fog megjelenni. Hogy ez mikor lesz, most még nem határozhatja meg, miután az országgyülés még együtt van, s mert előbb a mostani megbizói iránt kell kötelességét leróni. Beszédét Győr város éltetésével végezte. Ezután Krisztinkovics Ede bemutatta a küldöttség egyes tagjait, kikkel Helfy szivélyesen kezet szoritott. A küldöttségben részt vettek: Bozzay János ügyvéd, Beiczy József a győri ált. ipartársulat elnöke, Csányi János birtokos, Hechtl Frigyes ingatlanok tulajdonosa, Krausz Miksa ügyvéd, Falb Mátyás sertéskereskedő, Tauber Károly ügyvéd, Späth György ügyvéd, városi képviselő, Horváth Lajos ügyvéd, Salzer Lipót gabonakereskedő. A küldöttség ezután társalgásba bocsátkozott a jelen volt képviselőkkel, Mocsáry Lajossal, Német Alberttel, Lükő Gézával, Madarász Józseffel, báró Prónay Gáborral. A küldöttség a függetlenségi körből az országházba ment s ott nagy érdeklődéssel hallgatták a bosnyák vitát. Délután 2 órakor társas ebéden találkoztak a Szikszay első emeleti éttermében, hol az országgyülési függetlenségi pártnak nagyon számos tagja volt jelen. Az első felköszöntőt Krisztinkovics mondotta Kossuth Lajosra, Kiss Albert a győriek uj képviselőjelöltjére, Győry Elek a küldöttségre, Helfy a győri függetlenségi pártra, s majd Beiczy Józsefre a győri ipartársulat elnökére, Mocsáry Lajos a meginduló választási küzdelem sikerére.

* **Temesvár**, márcz. 26. (O. É.) *Horváth* Boldizsár ma táviratot intézett a szabadelvü párt elnökéhez, melyben hálás köszönetet mond a bizalomért és igéri, hogy rövid idő mulva megjelen választói körében.

* **Pancsova**, márcz. 26. (O. E.) Ama községek, melyek Temesmegyéhez tartoznak a pancsovai választókerületből, id. Ráday Gedeon grófot kiáltották ki képviselőjelöltül.

* **Nagyváradról** irják lapunknak: A városi tisztujitás folyó hó 27-én veszi kezdetét s befejezését alkalmasint csak a következő napon fogja nyerni. Az érdeklődés, ámbár tulajdonképeni mérkőzésre csak négy állásnál fog sor kerülni, már ma is általános, s az eredményt még csak hozzávetőleg sem lehet előre megállapitani. A kormánypárt már hetekkel ezelőtt kiadta a jelszót, hogy a főbb állásokra csak a párthoz tartozókat szabad választani, s ennek folytán a korteskedés kiválólag politikai szinezettel bir. A függetlenségi párt, melyhez a megbuktatni kivánt főügyész *Dus* László és főkapitány *Serényi*

---

sünket, hogy mikor a szerző befejezi drámáját s nem tudván okosabb dolgot mivelni velők, egyszerüen eltávolitja őket, az ő további sorsukra irányu figyelmünk, szeretnők tudni, mi lesz velők. Lambertek a befejezetlenség bélyegét sütik drámánkra.

E kitérés után folytassuk drámánk meséjét. Leontine szerelmének történetét. Lambertné a ragadozók éles szemével csakhamar átlátja, hogy ki áll utjában, s most már ő kerekedik fölül, a büszke Leontinenek szemére veti kedvesét s fenyegetőzik, hogy pellengérre állitja, világ csufjára, ha nem mond le Diodorról. Diodor, hogy megmentse a grófné hirnevét, szerelmet hazudik Lambertnének s a grófné hallatára szökést ajánl neki. Leontine nem habozhatik tovább s hogy visszatartóztassa Diodort, kénytelen örökre feláldozni; tudtára adja, hogy Helén szerelmes belé, a Helén szivét pedig nem szabad összetörnie, vegye el hát Helént feleségül, hirnevét ezzel is megmenti. A Diodor és Helén eljegyzésével végződik a második felvonás. Leontine e házasság által akar menekülni a Diodor meg a saját növekvő szerelme elől. A motivum erejét nem gyöngiti a kényszerhelyzet, hogy egyuttal jó hirnevét is meg kell védenie. Abban se látunk hibát, hogy a visszautasitott Diodor Leontine hirnevéért kész odadobni magát a ragadozó Lambertnének. Csak az a bökkenő, hogy mind a ketten szeretik Helént, mind a ketten boldogságát akarják. Leontine azzal birja rá Diodort az eljegyzésre, hogy a Helén boldogsága követeli, s Diodor is csak azért enged, mert nem akarja a Helén boldogtalanságát. Csak ne hangoztatták volna mind a ketten, hogy a házas élet boldogsága a szerelemtől függ, meg azt, hogy menynyire akarják a Helén boldogságát. Ez a kettő nem fér össze. Leontine és Diodor a helyzetből folyó, de jellemökbe vágó hibát követnek el. A drámai tévedés sulya azonban Leontinera nehezedik, mert Diodor csak az ő rábeszélésének enged. Diodor e percztől kezdve csaknem báb a Leontine kezei között, csökken drámai értéke. Érezte a szerző azt is, hogy a Helén szerelmét Diodor iránt előttünk kell demonstrálnia, meg is tette, de nem nagy sikerrel.

A harcz azonban tovább foly a két asszony között, de meg Leontine és Diodor között is; valamint Helén is hamar kezdi érezni Diodor szerelmének hiányát, s Diodor is meggyőződik, hogy Helént nem fogja boldoggá tenni. Lambertné hogy hogynem — nincs elég világosan föltüntetve, s átalán a darab technikai fogyatkozása, hogy a benne szereplő emberek többet tudnak előre, mint a mennyit tudhatnának — tehát Lambertné átlát az eljegyzés fátyolán s fölkelti Dorács gróf gyanuját, csaknem szórólszóra elmond neki mindent ugy a mint történt. A gróf számadásra akarja vonni nejét, de az tiltakozik férjének ebbeli joga ellen, szemére veti hibáit s nem csinál titkot belőle, hogy gyülöli őt, hogy Diodort szerette, de föláldozta szerelmét. A férj válást ajánl, s Leontine kész a válásra, ha megtarthatja gyermekét; de a gróf erről hallani se akar. Mellékesen megjegyezve, nem motivált a gróf ragaszkodása gyermekéhez. Tehát nem válnak, s a gróf háza hirnevét és huga boldogságát köti Leontine szivére. A boldogtalan női sziv nem birja tovább e terheket. Nem titkolta szerelmét férje előtt, nem titkolja Krasznai előtt sem, a ki rá világit a követendő utra: ott van Lambert, csak egy szót kell kell megtudnia, hogy megszabaditsa férjétől. Leontine visszaborzad ez ördögi tanácstól, de csakhamar visszatér e gondolatra és folkiált: hát bukjék ő! De vajon miért bukjék? Diodor a Heléné, Diodort örökre elvesztette, mert Helént nem szabad boldogtalanná tenni! Helén boldogságának a kisértete már közel van a leleplezéshez, még csak annak kell bekövetkeznie, hogy Leontine Diodor előtt is megvallja szerelmét. Diodor keserüen kijelenti, hogy a sok jóért, melyben őt Leontine részesitette, nem sokára oda jut, hogy kénytelen lesz gyülölni őt és Leontine a Diodor karjaiba omlik, megvallva szerelmét, de elhatározva egyszersmind az öngyilkosságot is. A gróf pedig belép, s Leontine egy mérgezett tőrrel megkarczolja magát. Tehát nem gyermekeért, nem a becsületért, csupán a Helén boldogságáért akar öngyilkos lenni. Helén boldogságában csak addig volna szabad hinnie, a mig hisz a maga győzelmében szerelme fölött; mihelyt meghódol a szerelem törvénye előtt, meg kellene hódolnia jobb meggyőződése előtt is, tudnia kellene, hogy Helén nem lehet boldog Diodorral. Ime a leálczázott kisértet, a spiritiszta szerző. Aztán e képzelt mártirium helyett mennyivel drámaibb volna, ha Leontine, még a Helén boldogságának az árán is — a miről különben szó se lehet — visszakövetelné szerelme, a szerelem jogát. Igaz, Leontine küzdelme oly erős szinekkel van rajzolva, hogy képesnek tartjuk őt az öngyilkosságra is, de képesnek arra is, hogy követelhesse a küzdelem jutalmát. Idáig nyulik a második felvonásbeli bökkenő, csakhogy itt Leontine jellemzése esik áldozatul s vele az egész drámának végkifejlése. Egyetlen igaz hang e jelenetben a Diodoré, mikor fölkiált Leontine előtt: végre is meggyülölöm önt! Igy kell beszélnie Diodornak, ki egész életét arra szánta, hogy meghóditsa, hogy birja Leontinet. Ez egyetlen mondása, természetesen, nem állithatja lábra a határozatlan körvonalu jellemet, az egész dráma legkevésbbé sikerült alakját.

Leontine nem hal belé a mérgezésbe, Diodor kiszivja a mérget előttünk s a férj szeme láttára, s az orvosok megmentik. A negyedik felvonásban Helén is teljesen megérti a helyzetet és könnyü szerrel lemond Diodorról, hogy boldoggá tegye Leontinet. A férj pedig (csak most!) párbajra kényszeriti Diodort, épen a mikor Leontine el akarja hagyni vele a házat. A gróf a kaszinóba küld segédekért, mert a párbajnak azonnal meg kell történnie. Megjelennek segédekül Krasznai és Lambert. Krasznai szándékosan hivta épen Lambertet, czélja van vele. Leontine semmikép se akarja megengedni, hogy Diodor koczkáztassa életét és fenyegető hangon kérdi férjétől: hogyan meri Diodorra fogni fegyverét a Lambert jelenlétében? Lambert fejében a régtől fogva tapogató gyanu lobot vet, magyarázatot követel Leontinetól; s mikor Dorács, a Krasznai parancsoló sürgetésére, kijelenti Lambertnek, hogy rendelkezésére áll, Lambert fölkap egy pisztolyt, lő, és Dorács elesik. Lambert gyilkolja meg ugyan Dorácsot, az értelmi bünszerző azonban Leontine, ő árulja el férjét; igaz, önfeledt indulatában, kedvese védelmében ejti ki az áruló szót s rögtön vissza is vonja, de emlékezünk csak, hogy már a harmadik felvonásban is kimondja férje bukásának szükségét, s a negyedik felvonásban is, mielőtt távozni akarna a Diodor karján, egyet-mást vesz magához, többek közt, ha jól sejtjük, Lambertné levelét is, a mely fényesen bizonyitja, hogy a bárónénak viszonya volt a gróffal. Mindebből azt következtetjük, hogy Leontine el van határozva, a legrosszabb esetben, férjét martalékul dobni Lambertnek; csak következtetjük, mert világosan nincs kifejezve, pedig e pont körül világosságra van szükség. Helyeseljük, hogy visszavonja, bár késön, az áruló szót, s ez által megmenti veszendő nőiességét; de azt is szeretnők, hogy előbb világos legyen elhatározása, akarata, nehogy veszendőbe menjen drámaisága. Végre is tudnunk kell, hová fejlődik szerelme, hogyan diadalmaskodik önmagán és férjén, miért bukik el a vibrió férj.

Leontine szerelme és Dorács bukása, ezen a kettőn fordul meg a dráma. Lényeges különbség a franczia és a magyar drámában, hogy ott a vibrió férj bukása, emitt a nő szerelme van előtérben. Drámánk fontosabb, érdekesebb és eredetibb elemét, a nő szerelmének történetét már láttuk, lássuk most a vibrió bukását. Lelövik mint egy veszett állatot. Büne, hogy mást is szeret nején kivül s hogy neje azt bünül rójja fel. Másik szerencsétlensége, hogy neje is mást szeret s neje ezt is neki rója föl bünül. Dorács gróf a neje szerelmeért is, de főkép saját szeretkezése miatt pusztul. Megérdemelte-e sorsát? Hiszen akkor nem volna elég szerető a világon, hogy elfoglalja a Dorácsok legiói által üresen hagyott helyet. Mikor az Idegen nőben az amerikai, a gondviselés leszurja a herczeget, a közönség, vagy mondjuk, a társadalom egy lidércznyomás alól szabadul, föllélekzik; de mikor a Nőben Lambert báró, a bosszuló férj, lelövi a neje által elárult Dorácsot, rajta kivül találva van a mai társadalom is, találva van az emberiség története kezdettől maig, lélekzetünk elakad s egy lidércznyomás nehezedik ránk, a nő és férfi egyenjoguságának elve; hiszen ha a gróf igy veszhet, veszhetek én is, a szomszédom is, és igy tovább. A szerző, azt hiszszük szándékosan, oly kevéssé egyénitette a vibriót, olyan általános legfeljebb főuri férjet mutatott be, hogy bukása nem egyes embert sujt, hanem egy egész osztályt, csaknem az egész férfi-nemet. Kétségkivül gyarló, bünös halandó volt, de büntetése bánt, az igazságszolgáltatás mérlege fölborul, s mikor a drámának állitólag vége, lelkünkben folytatódik a tragédia. A befejezésnek másik hibája, hogy Lambertek külön kis drámája függőben marad; Krasznai tart ugyan egy próbát Lambertnével arra az eshetőségre, ha a férj meg találja tudni a dolgot, de ez a próba, bármilyen szellemes és finom is magában véve, nem nyugtatja meg fölcsigázott képzelődésünket, különösen a véres tett után. De legnagyobb hibája a befejezésnek, a negyedik felvonásnak, hogy fölösleges, a mennyiben a dráma már a harmadik felvonásban is be van fejezve, a Leontine öngyilkosságával; vagyis a drámának kétféle megoldása van. Két külön drámát lehetne csinálni belőle, az egyik végződnék a mostani harmadik felvonással, csakhogy Leontine valóságosan meghalna benne, s nemcsak drámai öngyilkosságot követne el, a másik pedig a mostani negyedik felvonással, kihagyva természetesen a harmadik felvonás egy részét. Részünkről az utóbbi mellett volnánk, s azt hiszszük, hogy a harmadik és negyedik felvonás egybevonásával, vagy legalább is az öngyilkossági kisérlet mellőzésével, továbbá, hogy még csak egyet emlitsünk, Dorács gróf élesebb egyénitésével, legnagyobb hibáitól szabadulna meg e dráma; jobb volna jellemzése, erősebb a szerkezete, gyorsabb és nagyobb hatásu a vége.

Hanem elég is lesz ennyi egy drámáról, a mely előtt bezárult a nemzeti szinház vajmi könnyen nyiló kapuja. E dráma kétségkivül jobban is sikerülhetett volna, s valószinü, hogy jeles Ismeretlenünk még jobbal is meg fogja ajándékozni irodalmunkat; de azért e drámát is, ugy a mint van, minden lényegesebb javitás nélkül is előadhatták volna, s bizony lett volna sikere. Talán nem olyan aprólékosan, a mint mi tettük, de ugy nagyjában a közönség is egybevetette volna Dumas Idegen nőjével; s meg vagyunk győződve, hogy a közönség se itélt volna kedvezőtlenebbül. Ez a dráma, a Nő, talán meg se születik az Idegen nő hatása nélkül, s mégis bátran léphet az Idegen nő mellé, versenyezhet vele. Ismeretlenünk eredeti tehetségének, alkotó erejének épen ez a legerősebb bizonyitéka.

M.

A TÁRSALKODÓNŐ.

REGÉNY.

Irta XAVIER DE MONTÉPIN.

Második rész. 82

(Folytatás.)

A méregkeverők.

LVII.

— Alkalmasint.

— Nem bizonyos benne?

— Nem biz én, mert ha leesett, a tulsó oldalon esett le.

— Meg kellett volna várnia, a mig leugrik.

— Biz az meglehet, de már megtörtént.

A báróné most a kis ajtóhoz sietett, kinyitotta s mind a ketten odaszaladtak a fal mellett levő kavics-garmadához.

— Itt semmi sincs! kiáltott föl a báróné.

— Semmi! ismétlé Jérôme. — Különös. Pedig jól láttam az embert... Hátha tovább vánszorgott...

A báróné, ki nem palástolhatta el boszankodását, végigtekintett Jérômmal az egész partvonalon.

— Szükségtelen tovább keresni, mondá azután. — Rosszul czélzott, Jérôme.

Visszament a parkba s onnan a pavillonba, ezt mormolva magában:

— Hasztalan! Nem fogunk megtudni semmit!

Geneviève, ki ezalatt magához tért, leirhatatlan izgalmat szenvedett.

Szeretett volna fölkelni, kiszaladni, de fájdalmai az ágyhoz szögezték.

Nem birt mozdulni.

Midőn a báróné lépteit hallotta, minden tagját reszketés fogta el.

Vajjon nem a Raoul haláláról fog-e most értesülni?

— Mi történt, asszonyom? rebegé alig hallhatóan.

— Az történt, gyermekem, hogy Jérome ügyetlen ember.

Geneviève megkönnyebbülten lélekzett föl.

A báróné folytatá:

— Valaki be akart mászni a falon, de Jérômenak vén már a szeme. Rosszul czélzott s a tolvaj elmenekült — a mi igen kellemetlen. Azonban most már semmitől sem kell félnünk, a gonosztevő meggyőződhetett róla, hogy résen állunk, s nem fog visszajönni. Békén alhatunk tehát. Jó éjszakát, kedveském, jó éjszakát.

— Jó éjszakát, asszonyom.

A báróné megcsókolta Geneviève homlokát s azután szobájába tért, szidva magában a kertészt, ki olyan rosszul végezte dolgát.

***

Geneviève, midőn egyedül maradt, könnyes szemekkel rebegett forró hálát az égnek, hogy Raoult megóvta.

Hogyan menekült meg Raoul? fogják kérdezni olvasóink.

Egyszerüen csak ugy, hogy az öreg kertész már elvesztette szeme és keze biztosságát, ha ugyan egyáltalában volt valamikor jó lövő, s e mellett, mint igen természetes, abban a pillanatban még izgatott is volt.

A golyó tiz czentiméternyire Raoul feje fölött fütyölt el.

Ez meglepetésében és ijedtében — a mi egyébiránt bátorságából semmit sem von le — levetette magát a falról, s második lövést be nem várva, a Bry és Nogent közt levő Marne-hid felé futott.

E hidon átérve, meglassitá lépteit s gondolkozhatott.

— A parkban leskelődtek, mondá magában. — Hát tudták, hogy el fogok jönni? Ez nem igen va-

Gusztáv tartoznak, megtette a kellő ellenintézkedé eket s igy rendkivül heves, csaknem elkeseredett küzdelemre lehet kilátásunk. A főügyész ellenjelöltje, *Hlatky* Endre, a szabadelvüpárt legrokonszenvesebb tagjai közé tartozik ugyan, de mint a város egyik legelfoglaltabb irodával biró ügyvédje, nem számithat komoly támogatásra még párthivei részéről sem Dús László, a «Szabadság» szerkesztője ellenében, kinek lelkiismeretes és szakavatott hivatali müködése pártkülönbség nélkül méltányoltatik. Komolyabb jellegü a Serényi főkapitány ellen meginditott mozgalom, mert ellenjelöltje, *Czeylik* fővárosi rendőrségi fogalmazó érdekében, a kormánypárt nem riadt vissza a legszélsőbb korteskedési eszközök alkalmazásától sem. Tisza Kálmán miniszterelnöktől kezdve csaknem valamennyi, városunkkal összeköttetésben álló központi kormányhivatalnok latba vetette Czeylik érdekében befolyásának sulyát, sőt belevonták a korteskedés hálózatába magát a megyés püspököt is, ki szokása ellenére ezuttal szintén érezteti tagadhatlan tekintélyét. Nagy is az elkeseredés a függetlenségiek körében, hogy a város egy régi, érdemekben megőszült tisztviselőjét egy itt jóformán ismeretlen s mindenesetre az állá fontosságához képest még érdemeket nem is szerzett fiatal ember kedvéert igyekeznek megbuktatni, s a kormánypárt ez elkeseredés folytán kétségbeesett ellentállásra számithat. Ugyanigy áll a dolog az egyik árvaszéki ülnökség ügyében, mely hivatalt minden igaz ok nélkül szintén uj emberrel szándékszik a kormánypárt betölteni. Magától értetődik végre, hogy *Lukáts* Gyula aljegyző, mint a helybeli függetlenségi part leglelkesebb hirlapirója ellen szintén heves agitáczió folyik, de hiszszük, hogy ezzel is győzelmesen megmérközünk a választás napján.

KÜLFÖLD.

— márcz. 26.

Egy *Kairóból* érkező távirat hivatalosan is erősiti ma, hogy *Gordon* tábornok felől márczius 15-ike óta *semmiféle hir* sem érkezett. A franczia főkonzulhoz márczius 20-iki kelettel érkezett tudósitások megerősitik, hogy a *fölkelők Khartumot csaknem teljesen körülzárva tartják és Sznditől* délre a folyó mindkét partján számos fölkelő tartózkodik. — *Szuakimból* érkezett tudósitás szerint *Graham* tábornok a vezérkarral, az angol csapatokkal és az angolokkal barátságban élő törzsek számos harczosával elhagyta *Szuakimot és Tamanib felé indult.* Szuakimba érkezett kémek azt hozták hirül, hogy *Ozmán Digma menekül.* Intézkedések tétettek az iránt, hogy a barátságos törzsek segélyével a *Berberrel való összeköttetés ismét* helyreállittassék. E hadmozdulat egyenesen az angol kormány utasitására történt; Lord *Fitzmaurice* tegnap az alsóházban kijelentette, hogy a kormány elrendelte Graham csapatainak előnyomulását, hogy Ozmán Digma csapatait szétszórják s a Berberbe vezető utat szabaddá tegyék.

Az angol kormány, az imminens veszélylyel szemben, ugy látszik, mégis meghajlik valamennyire a közvélemény követelései előtt. Legutóbb a nagytekintélyü *Saturday Review* is a protektorátus eszméje mellett szólalt föl. A szereppel, ugymond, melyet Angliának játszania kell, mindenkinek tisztában kell lennie. A legjobb programm: Khartumot minden áron megtartani, s ha Gladstone ezt adoptálná, ugy azonnal elenyésznék a nehézségek fele része, a melyekkel most küzdenie kell. Egyiptom meg van bénulva, mert Alexandria bombázói nem akarják kimondani a megváltó szót. Van saját mondvacsinált hadserege, meg egy harczoló angol hadserege, s fizetnie kell mind a kettőt. — Egyiptomnak nem szabad önmagát kormányoznia a maga módja szerint, s arra, hogy európai mód szerint kormányozzák, nem tudják magokat elhatározni. Ha Gladstone akarná, Egyiptomban két hét alatt olyan kormányzatot lehetne alapitani, mely megfelelne minden követelménynek s félannyiba kerülne, mint a mostani. Csak elég bátorságának kellene valahára lennie annak a bevallásához, hogy hibázott, s kijelentéséhez annak, a mit előbb-utóbb ki kell jelenteni, s a mi nem más, mint a *protektorátus.*

A *portával folyó tárgyalásokról* jelentik a Timesnek Konstantinápolyból, hogy *Muzurusz* pasa legutóbbi felszólalásának semmi eredménye sem. A barátságos diplomácziai hangon tartott s Granvillehoz intézett *remonstráczió* rövid foglalatja im ez:

Minthogy Egyiptom és Szudán az ottomán birodalom kiegészitő részei, a szultánnak jogában van, tényleges részt venni a paczifikáczió müvében, annyival inkább, mert ez ő felsége közremüködése nélkül nem is eszközölhető.

A lázadás valódi oka a muzulmánok elégedetlensége s egy idegen hatalomnak Egyiptom ügyeibe való illetéktelen beavatkozása, s a nyugalom csakis a szultán közbelépése által és az ő erkölcsi befolyásával állitható helyre.

Lord Granville amaz igérete tehát, hogy a hadmüveletek befejezte után azonnal tárgyalásokba fog bocsátkozni a portával, nem tekinthető kielégitőnek, mert a hadmüveletek folytatásának szükségessége fenn fog forogni mindaddig, mig a szultán maga be nem avatkozik.

Bizonyitja ezt a legutóbbi harczok eredménye. Ozmán Digma kétszer szenvedett véres vereséget, de még a Szuakim közvetlen közelében levő törzsek sem hódoltak meg.

Ép igy nem kielégitő az az igéret, hogy a szultán szouverainetási jogai tiszteletben fognak tartatni, mert ezalatt ezek a jogok folyvást sértetnek azáltal, hogy ő felsége a paczifikáczió müvéből kizáratik.

A császári kormány nem követel valamely határozottan körülirt politikát. E pillanatban csupán azt kivánja, hogy e kérdés a két kormány közt barátságosan megvitattassék.

A szultán, mint Konstantinápolyban hiszik, ugy fogja föl a maga közbelépését, hogy császári biztost küldene Egyiptomba, a ki aztán egymaga nagyobb hatást tenni, mint bármekkora számu angol katonaság. Csakhogy az angolok, jól emlékezvén arra, hogy a két császári biztos *Arabi* idejében nemcsak hogy semmit sem tehetett, de még csak bonyolultabbá tette a helyzetet, erről semmit sem akarnak tudni, s nem is hihető, hogy ebben a kérdésben a két kormány közt barátságos megegyezés és loyalis együttmüködés volna lehetséges.

Hanoiból e hó 22-dikéről a következőt jelenti a *Temps* levelezője: «*Millot* tábornok vezérkara visszatért Hanoiba, hogy Honghoa ellen előkészitse a támadást. A bakninhi hatóságok ma meghódoltak és 3 harczi elefántot hoztak magokkal. *Brière de l' Isle* tábornok elfoglta *Thaingujent,* melyet 4000 khinai, 600 anamista s nagyszámu tüzérség védelmezett. Holnap ő is visszatér 40 ágyuval, melyet az ellenségtől vett el. Az ellenség Kaobang és Tujenkvángba menekült. *Negrier* tábornok 20-án tért vissza Bakninhba s ismét el fogja foglalni haidzungi főhadiszállását. *Tulangian*-ban több zászlóalјat hagyott helyőrségül.

A *franczia kabinet,* mint egy párisi táviratunk jelenti, a tegnap *Ferry* elnöklete alatt tartott *minisztertanácson* megállapitotta a választ, melyet holnap a *madagaskári* ügyben tett interpellácziόra adni fog. Ki fogja jelenteni, hogy el van határozva a hóvákkal való szerződések teljes kivitelére, ha az utolsó békitési kisérletek nem eredményezik a bebizonyitott erőszakoskodások megszüntét. A lapok konstatálják, hogy a képviselőház ebben a kérdésben hathatósan támogatja a kormányt. — Egy másik párisi táviratunk szerint a szenátus a házassági elválásról szóló törvényjavaslat tárgyalását a husvéti szünet utáni ülésszakra halasztotta. A *költségvetés* tárgyalására kiküldendő bizottság ma választatott meg. A bizottság többsége helyesli a kormány által előterjesztett költségvetést és az általa javasolt megtakaritásokat.

Az uj olasz miniszterium a *Fanfulla* értesülése szerint következőleg fog megalakulni: Miniszterelnök és belügyminiszter: *Depretis*; pénzügyminiszter: *Magliani*; külügyminiszter: *Mancini*; közmunkaügyi miniszter: *Genala*; hadügyminiszter: *Bertole Viale* tábornok; tengerészeti miniszter: *Brin*; földmivelési miniszter: *Grimaldi*; közoktatási miniszter: *Coppino* és igazságügyminiszter: *Ferraccio.* A Rassegna arról értesül, hogy *Depretis* az uj miniszterium névsorát csak akkor fogja a képviselőháznak bejelenteni, ha már az államtitkári állások betöltéséről is gondoskodott. A félhivatalos *Stampa* szerint végleges határozat még nem hozatott. — A mi a *házelnökséget* illeti, erre a *Popolo Romano* szerint még nem szemeltek ki jelöltet. A válság megoldása nagyrészt az elnökválasztástól fog függni. Sokan *Mordinit,* a czentrum egyik vezérférfiát emlitik az elnöki állásra a kormány jelöltjeként.

Figyelmeztetjük és kérjük tisztelt előfizetőinket kiknek előfizetésük e hó végével lejár, hogy ujabb megrendeléseiket mielőbb megtenni méltóztassanak

Lapunk előfizetési ára:

egy hóra	1 frt 80 kr.	hat hóra	10 frt
két hóra	3 frt 60 kr.	egész évre	20 frt
három hóra	5 frt — kr.		

Lapunk mindennap, tehát hétfőn és ünnepek után következő napokon is megjelen.

Az előfizető nevenek, czimének, lakhelyének s azutolsó postának tisztán olvashatólag kiirását kérjük, hogy a lap szétküldésében hiba ne történjék.

Előfizetést a hó bármely napjától elfogadunk.

Régi előfizetőink legczélszerübben cselekesznek, ha czimszalagjukat a posta-utalvány szelere ragasztva beküldik a kiadó-hivatalnak.

Az előfizetési pénzek és posta-utalványok Budapestre az „Egyetértés" kiadó-hivatalába (himző utcza 1. szám alá) küldendők.

Az „Egyetértés" kiadó-hivatala.

UJDONSÁGOK.

— márcz. 26.

— ***Személyi hirek.*** *Király* ő felsége tegnap Ferencz Ferdinand estei herczeget fogadta s hir szerint a herczeg és Mária Valéria főherczegnő már többször emlegetett eljegyzése a kihallgatáson vált hivatalos ténynyé, a kihallgatás után a trónörököspárnál d. u. déjeuner volt az uralkodóház Bécsben időző összes tagjainak részvételével. — *Károly Lajos* főherczeg és *Mária Terézia* főherczegnő ma Bécsből Pozsonyba utaztak. — *Jenő* főherczeg és *Miguel* braganzai herczeg Budapestről visszaérkeztek Bécsbe. — Báró *Appel* lovas tábornok boszniai hadparancsnok családjával Abbaziából Bécsbe érkezett. — *Lokczán* Pál közelebb előléptetett rozsnyói kanonok nevét a hivatalos lap sajtóhibából közölte «Lokvián»-nak

— **A királyné Wiesbadenben.** Wiesbadenből irják e hónap 24-dikéről: Az első nagyobb utat szombaton tette meg a királyné lóháton Schwalbach felé, a honnan csak este tért vissza. Előtte való nap kocsin ment Schlangenbadba s szerdán a nasszaui herczeg vadászkastélyába lovagolt. Ha lóháton tesz kirándulást a királyné, akkor csak lovászmestere kiséri, mig egy porosz csendőr előtte lovagol. Rendesen csak a város határán ül lóra s odáig a vendéglő kocsiján megy. Lovagolni csak délután szokott a királyné, mig a délelőttöt más testi gyakorlatra szánja. Többnyire vivással mulat, a mire őt Fehn heidelbergi vivómester oktatja. E gyakorlatokra külön helyiségeket béreltek a «Villa Lorrento»-ban. A királyné számára alkalmas torna-termet is rendeztek be. Tegnap délelőtt meglátogatta ő felsége Lujza porosz hgnőt, Vilmos császár unokahugát, ki az egész telet Wiesbadenben tölté. Tegnap délután a hesszeni nagyherczeget fogadta, ki kocsin jött Mainzból s a látogatá után ismét odautazott; vele érkezett Sándor hesszeni herczeg is. A dán király nem áprilisban, hanem csak junius elején jön Wiesbadenbe. Neje társaságában fog itt időzni s már ki is bérelték számukra a Park-hotel több termét.

— **Erzsébet főherczegnő** és *Mária* hannoveri herczegnő, kik a mai napot a kellemetlen idő miatt lakosztályaikban töltötték, este hat óra után udvari fogaton hajtattak a népszinházba, hol a «*Tót leány*» czimü népszinmü került szinre. Aa előadást egy negyeddel hét óra után kezdték. Ekkor érkeztek meg a herrzegnők s a jobb oldali első emeleti első páholyban foglaltak helyet. Észrevehetőleg jól mulattak az előadáson, különösen Blaháné asszonynak tót táncza és pompás dalai tetszettek nekik. A felvonások után élénken tapsoltak, s a második felvonásban is élénken tapsolták Blaháné asszonyt, a ki gyönyörüen énekelt. A közönség, mely egészen megtöltötte a nézőtért, érdeklődéssel nézte a herczegnőket, kik a harmadik felvonás vége felé hagyták el a szinházat. A főherczegnő és kisérete holnap utazik Fiuméba, József főherczegék látogatására.

— **A trónörököspár keleti utazása.** A trónörököspárt, hirszerint, két ismert nevü magyar mágnás is el fogja kisérni keletre. A trónörökös, keleti utjáról visszajövet, néhány napra a két mágnás egyikének birtokaira megy vadászni. — *Várnában* a magyar és osztrák alattvalók nagy előkészületeket tesznek az átutazó fenséges pár fogadtatására. — *Belgrádból* táviratozzák a Pol. Corr.-nek, hogy az odavaló diplomata kar Khalid bey legidősb követnél tartott tanácskozásán elhatározta, hogy a trónörököspár Belgrádban időzése alatt, tekintettel a tartózkodás rövidségére, csak a legidősb követ vezetése alatt történő tisztelgéssel fogja a magas vendégek iránt hódolatát kifejezni. — *Bukarestből* irják, hogy a minisztertanács közelebb foglalkozott a trónörököspár fogadtatására való előkészületekkel. A királyi kastély ujon épült szárnyában a japáni termet és a hozzá tartozó lakosztályokat fogják berendezni. A magyar és osztrák alattvalók szintén nagy előkészületeket tesznek.

— **A fővárosi függetlenségi párti** értekezletnek, mely f. hó 17-én tartatott, megbizásából, ezennel van szerencsém a *IV-ik kerületben (belvárosban)* összeirt, a *48-as függetlenségi párthoz tartozó választókat,* a párt szervezése végett *f. hó 27-én (csütörtökön) este 6 órakor* a *Hungária* 1-ső számu termében tartandó értekezletre tisztelettel meghivni. Budapest, márcz. 22 én 1884. *Irányi* Dániel.

— **Virchow Budapesten.** *Virchow* Rudolf, a nagy tudós és politikus, tegnap óta fővárosunkban időz, hova az ötvös-mükiállitás őstörténelmi részének megtekintése végett jött. Virchow a Hungaria nagyvendéglőben van szállva és tegnap délután Lenhossék egyetemi tanár és dr. Perényi József egyetemi tanársegéd kiséretében három óra hosszáig nézte az ötvös-müкiállitást, mely meglepte s a prehisztorikus részt nagybecsünek mondja. Majd Pulszky Ferencz kalauzolása mellett megtekintette a mellékteremben elhelyezett váczi leletet, melyet dr. Varázséji Gusztáv ásatott ki s mely az egyes korszakok összevegyülése által válik kiváló érdekűvé. Torma Károly egyetemi magántanár is szolgált magyarázatokkal a kitünő vendégnek, ki ismételve kifejezte megelégedését s örömét, hogy ismét eljött Budapestre, hol az embertani kongresszus óta nem volt. Virchow tegnap még meglátogatta mindkét boncztani intézetet. Ma délelőtt Virchow a nemzeti muzeum régiségtárában tanulmányozta a népvándorlás korabeli és kelta tárgyakat és különös figyelemben részesitette a Fehérmegyében nemrég talált két római kocsi-maradványokat. Délután az anthropologiai intézetben töltött hosszabb időt; a Sopronban ásatásokat végett időző Török Aurél tanár helyett dr. Perényi tanársegéd mutatta be neki a gyüjteményeket, a többi közt az alpári csontvázokat, a keszthelyi nyolczvan (állitólag avar) koponyát s a régi váczi temetőből kikerült legujabbkori negyszáz koponyát. Virchow örömét fejezte ki, hogy az embertannak Magyarországon tanszéke és ily gazdag gyüjteménye van. Estefelé a kitünő tudós megnézte az orvoskari telepen levő Kovács-féle sebészeti és Koranyi-féle belgyógyászati klinikát; mindkét intezet kitünő berendezése fölött nem győzött eléggé csodálkozni. Kovács tanár klinikáján megnézett egy sarcomas beteget, aztan beleirta nevét a látogatók könyvébe. «Mennyi angol név van itt,» mondá, mikor nevét bejegyzé az albumba. «Hiába, az angolok messzeföldre is elmennek mindenfelé, a hol valamit találni remélnek; és itt található is mindenki sokat, mert ez intézeteknek egyhamar alig van párja!» Örvendetes nyilatkozat a jelenkor egyik legnagyobb tudósától Magyarországban, a hol megvan az a rossz szokás, hogy az idejövő idegeneknek a fogason, paprikán és czigányon kivül alig mutatnak be valamit, a miből kulturális haladásunkra lehetne következtetni. Virchow ma este Pulszky Ferencz vendége volt s holnap reggel Bécsbe utazik.

— **Adamné asszony** ma délelőtt, mint Szegedről táviratozzák, Lechner miniszteri tanácsos vezetése mellett Pázmándy Dénes és Bernar titkár kiséretében megtekintette a várost. Első sorban a Somogyi-könyvtárt, hol a könyvtárnok rendkivül nevezetes magyar könyveket, régi magyar okmányokat és néhány franczia középkori könyveket mutatott meg az ünnepelt vendégnek, melyeket ez nagy érdeklődéssel szemlélt. Ezután a városházára ment a társaság, hol Adamné asszony látogatást tett Kállay főispánnál és Pálffy polgármesternél, kik hivatalos helyiségökben fogadták a vendéget. Azután következett a város megszemlélése. A kiválóbb épületek után következtek a rakpart és a hid megtekintése, valamint Adamné asszonynak különös kivánságára a szegényebb osztalyuak házai. Déli 12 órakor fogadta Adamné asszony az «Európa» vendéglőben azt a bizottságot, mely tiszteletére lakomát kivánt rendezni és ismert szeretetre méltóságával kijelentette, hogy bármily megtisztelő reá nezve a bizottság szándéka, azt köszönettel veszi, de semmi esetre sem fogadhatja el, mert ő nem képviseli Francziaországot és hazájának csak igénytelen munkásnője, hanem miután egyetlen óhaja az, hogy a bizottság társaságában bármily csekély időt is tölthessen, tiszteljék meg öt azzal, hogy szivélyes meghivásának engedve, fogadják el az általa rendezett reggelit. Az Adamné asszony által valóban fényes reggelin összesen 24 tag volt jelen. Ezek közt Kállay főispán, Pálffy polgármester és a város legkiválóbbjai. A reggeli után, melyet számos felköszöntő füszerezett az ünnepelt vendégre és Francziaországra, mit Adamné asszony Magyarországra mondott felköszöntővel viszonzott, Adamné az egész társaság kiséretében az indóházba hajtatott. Nemsokára megérkezett a Temesvar felől jövő vonat, melyen Adamné asszony a már emlitett kiséretével szivélyes bucsuzás után Budapestre utazott, hova az esti vonattal megérkezett s a Hungariába hajtatott.

— **XIII. Leó pápa**, bár egészsége nem a legjobb, régi életrendjét folytatja. Hetedfél órakor kel, tejes kávét iszik, sütemény nélkül, azután misét mond a kápolnában és később misét hallgat. Körülbelől délig titkárával dolgozik, elintézve a levelezéseket. Az ebédhez gyakran hivatalosak a főpapság és arisztokráczia tagjai. Este tiz órától éjfélig szobáiban van bezárkózva, de nem fekszik le. Hogy mit csinál ez idő alatt, az még környezete előtt is titok; irni alig ha ir, mert a keze annyira reszket, hogy a tollat nem tudja tartani. — Az «*Italie*» szerint ő szentsége mindennap 15,000 frankot ad ki nyugdijakra, a szentszék hivatalnokainak, a bibornokok, a praelatusok stb. fizetéseire. Ehhez járul még a sok segély, a melyben a pápa a katholikus iskolákat, Róma szegényeit stb. részesiti. A vatikán összes évi kiadásai 8—10 millió frankra rugnak. E kiadások egyrészt a péterfillérekből, másrészt a IX. Pius által hátrahagyott tőkepénzekből fedeződnek.

— ***Egy magyar ember sorsa Ausztráliában.*** *Hobart* tasmaniai (dél-ausztráliai) városból irja nekünk egy ott lakó hazánkfia ez évi január 30-diki kelettel: Moonta dél-ausztráliai városban járva, megismerkedtem egy Mr. *Burtt* nevü urral, ki a londoni A. M. Rothschild-czégnél titkár volt. Beszélgetés közben azt a kérdést intézte hozzám, hogy hová való vagyok. Mikor mondtam, hogy Magyarországba, Mr. Burtt egész elérzékenyülve kiáltott fel: «I have a dear good Hungarian friend by the name Mr. Udvardy» (nekem egy kedves, jó magyar barátom van, *Udvardy* nevü), aztán elbeszélte, hogy Udvardy neki mennyi szép órát szerzett, mikor hegedüjén magyar nótákat játszott, továbbá hogy a szegény Udvardy szeme világát veszitve, már régóta a melbournei Benovolent society szegényekházában van. Mielőtt elutaztam, megkért, hogy okvetetlen keressem föl Udvardyt, a mit én természetesen szivesen megigértem a derék gentlemannek. Melbourneba érkezve, első dolgom volt a szegények házához menni, a mely North-Melbourneban van. Kérdezősködtem Udvardy földim után, ki nemsokára egy másik rokkant karján megjelent az igazgató irodájában. Szegény Udvardy, mikor magyarul szólitottam meg, azt kérte, hogy megfoghassa kezemet, s mikor odanyujtottam neki, reszkető hangon köszönte meg, hogy meglátogattam. «Ön már a második magyar, a ki engem fölkeres», mondá. «Az első bizonyos *Török* volt *Szatmárról,* ezelőtt három évvel». (E nevet én Levucaban, a Fidsi-szigeteken hallottam.) Mikor elbucsuztam a szegény világtalantól, megkért, hogy mivel ő irni nem tud, mert nem lát, irjak én egy rokonának, kérve nevében csak annyi költség küldését, a mennyivel hazautazhatnék Magyarországba, hogy ott halhasson meg, a hol a világosságot először megpillantotta. Meghatottan igértem meg, hogy megirom a levelet; és mégsem irhattam meg! Mert Tasmania (a Van-Diemensland) felé utazva, a *Tasman* nevü gőzös, melyen voltam, hetvenöt mértföldnyire a parttól tizenöt percz alatt elsülyedt. Mi utazók csak a puszta életünket mentettük meg; minden holmink odaveszett, s nekem az a jegyzőkönyvem is, melybe az Udvardy rokonának neve és czime föl volt irva. Akárhogy törtem rajta a fejemet, puszta emlékezetből nem jutott többé az eszembe. Kérem tehát az *Egyetértés* szerkesztőségét, hogy e levelemet közzé tenni sziveskedjék; remélem, hogy ez uton a szegény Udvardyn segitve lehet. Fogadják stb. *Grün Arthur.* Czime ezentul *Jocohama,* Japán, co. Post Office.

— **Magyar származásu olasz hirlapiró.** Római levelezőnk irja: Már többször tünt szemembe olasz lapok czikkei alatt ez a név: Guglielmo de Tóth, és kétségtelen volt előttem, hogy e név viselője okvetetlen magyar ember kell, hogy legyen. Tudakozódtam Tóth Vilmos után és csakhamar értésemre esett, hogy ő már évek óta az itteni *Fanfulla* czimü napilapnak belmunkatársa. Fölkerestem honfitársunkat, aki rendkivüli szivélyességgel fogadott, és családjára nézve a következőket mondta el nekem: Apja Gyöngyösre való volt és egész 1841-ig a magyar hadseregben szolgált mint huszárőrmester. Ekkor politikai mozgalmakba keveredett, melyek folytán menekülnie kellett az országból. Olaszhonba jött és itt Friuli tartományban telepedett meg. Fia Vilmos, már itt született és alig tud néhány szót is magyarul. Hanem azért Guglielmo de Tóth még most is magyarnak vallja magát és beszélgetésünk közben folyton «mio caro compatriota»-nak nevezett. Elmondta, hogy csak gyermekkorában, egyszer-kétszer volt otthon hazájában, és nagyon vágyakodott azt viszontlátni. Terveli is, hogy közelebb elmegy Magyarországba, és felhasználja ez alkalmat arra, hogy könyvet irjon rólunk. Panaszkodott arról, hogy Olaszországban milyen keveset tudnak hazánkról, és hogy müveltségi viszonyaink felől a legiszonyubb tájékozatlanság uralkodik mindenütt. Ő már évekkel ezelőtt tett közzé egy bolognai lapban egy Magyarországról szóló czikksorozatot, melyben iparkodott irodalmunkat és politikai helyzetünket némileg megismertetni, de persze, néhány hirlapi czikk nem igen tehet nagy hatást. Tóth Vilmos körülbelül 45 éves, tősgyökeres magyar arczu ember, akinek czikkeit nagyon szeretik itt olvasni. A lap, melynek munkatársa, Olaszország *Figaro*-jának nevezhető és valamennyi olasz ujság közt legjobban honorál. — E hirrel kapcsolatban megemliti levelezőnk, hogy 1848-ban emigrált és az olasz hadseregben megmaradt honfitársaink közül *Csudafy-Wunder* és *Figyelmesy* tábornokok a legutóbbi római diszszemlék alkalmával Umberto király részéről kitüntető figyelemben részesültek.

— ***Birtokvásárlások.*** Ittebei *Kiss Miklós,* a torontáli nábob, kinek beláthatatlan kiterjedésü első osztályu gabnatermő pusztáit a jóllét örök kutforrásaiként szokták emlegetni, örököseire nagy vagyonát kissé megterhelve hagyta. Az örökösöktől a birtokok *egy részét* közelebb tőkepénzesek vásárolták meg. A bánsági buzának e kitünő minőségü termő földjei, melyek uj tulajdonosok kezére jutottak, több mint *tizezer holdat* tesznek és Torontálmegyében *Szerb-Ittebe, Kis-Torák, Katalinfalva, Ernesztháza* és *Praedium-Rieth* községek határában feküsznek. A birtokok vételára megközeliti mindössze az *egy millió kétszazezer* forintot. A vevők hárman vannak, névszerint *Haas Jakab* és *Deutsch Lajos* budapesti lakosok és *Biach Emanuel* bécsi czég. Az adásvételi-ügylet már lebonyolittatott s az uj birtokosok tulajdonjoga az utóbbi hetekben telekkönyvileg is bekebleztetett. — Bácsmegyéből irják, hogy a volt főispán, *Gromon* Dezső összes birtokait *Deutsch, Hajduska* Dávid és társai topolyai lakosoknak 680,000 frtért örökáron eladta.

— **Jubiláris lakoma.** *Beöthy* Zsigmond kir. táblai tanácselnök a vezetése alatt levő V. büntető tanács birái, kik öt irói jubileuma alkalmából oly szivélyes szeretettel üdvözölték s becses emlékkel is megtisztelték, ma délután 2 órakor a Vadászkürt egyik termében lakomára hivta meg. Beöthy a legelső felköszöntőben Szabó Miklóst, a kir. tábla köztiszteletben álló elnökét, továbbá az irodalmi müveivel is közelismerést nyert dr. Vajkay Károly alelnököt éltette, kik az ország e legnagyobb birói testülete nagy szeretete s tiszteletének méltó tárgyai. Poharát emelte végre az átmelegült kedély szeretetteljes hangján a vezetése alatti tanács biráinak egészségeért, kiknek érzelmeiben megnyerte azt, a mi embernek legédesebb lehet, a bizalmat és szeretetet. Volt még számos felköszöntő a lakoma ünnepelt szives gazdájáért s többekért.

— **A franczia akadémia**, mint Párisból távirják, Mignet halála fölött való gyásza jeléül tegnapra kitüzött ülését elhalasztotta. Mignet a franczia akadémia legidősbb tagja volt; most már Hugo Viktor az, ki 1841 óta tartozik a negyven halhatatlan közé.

— **Párbaj.** A Szolnokon Fehér Imre tiszthelyettes és Ernst gabonakereskedő közt felmerült affairnek, melyről annak idején megemlékeztünk, egy párbaj is lett a következménye. A Szolnoki Hiradó ugyanis kemény kifejezésekkel kommentálta az esetet s ezért Fehér, Herendy József, a lap szerkesztőjétől elégtételt kért. A párbajt pisztolyra e hó 24-én reggel a Szolnok mellett levő füzesben vivták. Mind a két fél sértetlen maradt.

— **Bányamunkások zavargása.** Az észak-magyar kőszénbánya-részvénytársulat munkásai Salgó-Tarjánban vasárnap óta nagymérvü zavargásokat idéztek elő. A 800 főnyi tömeg tegnap beszüntette a munkát s délután már tettlegességekre is rákerült a sor. A mozgalmak eredetéről biztosat tudni még alig lehet; a munkások kifosztották az élelmi raktárt, a bányákba vezető sineket fölszaggatták, s följebbvalóikat megverték. A bányafelügyelőt a

---

lószinü, sőt lehetetlen is, mert Geneviéven kivül senkinek sem lehetett tervemről tudomása...

Tegnapelőtt talán meglátták nyomaimat a nyirkos földben — s azt következtették, hogy tolvaj járt ott, a miért is aztán éjjeli őrségről gondoskodtak. Bizonyosan jelentést tettek a rendőrségnél is.

Egyenesen visszamegyek Párisba, mert még feltünhetnék Nogentben létem. Nem teszek második kisérletet az éjjel, hogy Genevièvet lássam — mert ez tiszta őrültség lenne. Majd találok valami más módot.

Visszatért Párisba, lefeküdt s másnap reggel kapusnéja levelet hozott be neki.

A levél Galtier vizsgálóbirótól jött, ki irodájába hivta őt meg.

Raoulnak igy le kellett mondania arról a tervéről, hogy a nap folyamában Brybe ránduljon, jelenlétével nyugtatni meg Genevièvet, ki bizonyosan aggódik miatta.

Galtiertől megtudta, hogy időközben megkezdték a pótvizsgálatot, beidézték a Philippe által megjelölt tanukat s most is folytatják a vizsgálatot.

Raoulnak majdnem négy óra hosszat kellett a vizsgálóbiró hivatalában maradnia, s midőn végre szabad lett, Philippehez sietett, hogy napjáról számod adjon neki.

Philippe nem volt otthon.

A csöngetésre senki sem felelt.

Raoul hazafelé indult s utközben találkozott Philippel, ki épen őt kereste lakásán.

Együtt ebédeltek s Raoul elbeszélte azt, a mit a vizsgálóbirótól megtudott.

— Az ügy szépen halad, mondá a báró. — Nem tudod, nyomában vannak e már a vöröshaju embernek?

— Eddig még nem találtak rá.

— Hát Gilbert orvosról tudsz-e valamit?

— Nem.

— Mikor kell ismét a vizsgálóbiróhoz menned?

— Holnap délelőtt tiz órakor.

— Én holnap egész nap otthon leszek s a védbeszédemet készitem. Ha valami közlendőd lesz, keress föl.

— Jó.

Elváltak s kiki lakására tért.

Philippe már aggódni kezdett, hogy anyjától még nem kapott értesitést az éjjeli látogató felől, a ki ő szerinte semmiesetre sem lehetett Raoullal egy személy.

Lakására érve, a levélszekrényben levelet talált anyjától, ki elbeszélte neki az elmult éj eseményeit, a lövést, Geneviève elájulását, Jérome ügyetlenségét, s hozzátevé, hogy a leány egyre rosszabbul van.

— Sietni kell, mondá magában Philippe. — Ez az ismeretlen udvarló veszedelmes. Ha Geneviève meghal, ki tudja, nem fog-e valami galibát csinálni. Csak Jeanról tudnék már valamit... Mert ismeretlenünk végre — nem tudhatja, hogy Geneviève kicsoda.

Ily nyugtalanitó gondolatokkal feküdt le Philippe, épen nem kellemes éjszakára lévén elkészülve.

A báróné igazat mondott levelében.

Geneviève egyre rosszabbul lett, és ezt nem csupán a méreg, hanem nagy mértékben a Raoul miatt való kimondhatatlan aggódás is okozta.

Gyöngesége olyan lett, hogy mozogni sem birt már s nem kelhetett föl az ágyból.

A báróné pedig jól tudta, hogy ez a közeli feloszlást jelenti.

LVIII.

Raoul másnap ismét a vizsgálóbirónál töltötte a nap egy részét s harmadnap reggel Brybe sietett.

Utközben igy okoskodott:

— Igaz, hogy nagynéném nincs értesitve jövetelemről; de bár illetlenséget követek el, nem bánom. Nem élhetek tovább ebben a bizonytalanságban.

Valamivel tizenegy óra előtt becsöngetett a nyaraló kapuján.

A báróné, ki még öltözködött, csodálkozott, hogy Raoul egyedül jön, s azon tanakodott, hogy vajjon mi mondanivalója lehet unokaöcsesének.

Raoulnak a szalonban igen kinosnak tetszett a hoszszas várakozás, mely alatt hasztalan tekintett át Geneviève zárt ablakaira.

Midőn végre a báróné belépett, elibe sietett.

— Kedves nagynéném, mondá, kezét megszoritva, — megbocsát, nemde, hogy ilyen korán jövök, a nélkül, hogy látogatásomról értesitettem volna? De mielőbb látni kivántam önt, s a levelezést igen hoszszasnak találtam.

— Kész a bocsánat, kedves öcsém, s szivesen látlak előleges bejelentés nélkül... Közölni akarsz velem valamit, a mi rád nézve, s ennélfogva rám nézve is érdekes?

— Elmondom, hogy mi történt két nap óta a biróság körében...

— A te ügyedben?

— Igen.

— Halljuk gyermekem. Tudom, hogy érdeklődésemben nem kétkedel.

Raoul elbeszélte a vizsgálat ujabb adatait.

— Hiszen ez mind igen jól megy — s te meg is vagy elégedve, nemde?

— Meg.

— Szóltál Philippenek idejöveteledről?

— Nem.

— Miért?

— Igen későn jöttem el a vizsgálóbirótól, s tegnap este nem találkozhattunk.

— Itt maradsz ebédre, nemde?

— Oh szivesen.

— Ebéd alatt majd beszélhetünk ügyedről, senki sem fog bennünket háborgatni.

Eddig Raoul nem mert Geneviève felől kérdezősködni, de a báróné utóbbi szavai — melyek kinosan hatottak rá — alkalmat szolgáltattak erre.

— Hát Geneviève kisasszony rosszabbul van? kérdé elfogódott hangon.

— Igen, szegényke föl sem kelhet.

Raoulnak erőfeszitést kellett tennie, hogy föl ne jajduljon.

— Kétségkivül egy kis kimerültség... koczkáztatá meg a szót.

— Több annál, viszonzá a báróné, — teljes végelgyöngülés!... Állapotát Loubet orvos igen komolynak tartja... felettébb komolynak.

— Felettébb komolynak!... ismétlé Raoul kétségbeesetten.

— Annyira, hogy életéhez alig van reményünk.

— S ön ezt nekem nem mondta, kedves nagynéném. — Elhallgatta előttem ezt a kétségbeejtő hirt.

A báróné folyvást rajta tartotta szemét unokaöcscsén.

Midőn most reszketni, sápadozni látta, mindent megértett.

— Nem csalódtam, mondá magában, — ő a kedvese!... ő lopózott be a parkba.

— Kérem, kedves nagynéném, esedezem, folytatá Raoul összekulcsolt kezekkel, — engedje látnom Geneviève kisasszonyt.

— Kedves gyermekem, hova gondolsz? viszonzá a báróné, jól szinlelt álmélkodással. — Társalkodónőm, egy alárendelt állásu személy állapota, a kit különben is alig ismersz, hogy lehet rád ilyen hatással?... Mi van a dologban? Hiszen egészen magadon kivül vagy...

— Nagyrabecsülöm e bájos leányt, dadogá Raoul, — s a mit nagynéném az imént mondott, fájdalmasan hatott rám.

— Föl tudom fogni, hogy szegény betegem részvétet kelt benned, — csakhogy e részvét kifejezését tulzottnak találom, annyival inkább, mert szavaim az imént nem szoros kifejezései voltak gondolatomnak.

Raoul megkönnyebbülten lélekzett föl.

— Tehát van még remény? kérdé élénken.

— A mig az élet ki nem alszik, mindig van remény, viszonzá a báróné. — Különben sem akartamazt mondani, hogy katasztrófa van küszöbön. Geneviève talán még sokáig fog élni.

— De a veszély meg van.

— Ezt tagadni lehetetlenség.

— Nos, kedves nagynéném, még egyszer kérem, engedje meg, hogy Geneviève kisasszonyt láthassam.

— Hát nem értetted meg, hogy ágyban fekszik.

— Nos?

— Nos, ez nagy illetlenség volna. Nem értem kivánságodat. Nem tudom kitalálni az okát.

— Az okát! kiáltott föl Raoul, nem birva többé magán uralkodni. — Az ok az, hogy szeretem Genevièvet! Szeretem s megesküdtem, hogy nőm lesz!

Garennes báróné, hogy zavarát elrejtse, heves mozdulatot tett, melyet a meglepetésnek is lehetett tulajdonitani.

— Mit hallok? kiáltott föl. — Te, öcsém, nemes és gróf létedre, nőül vennéd Geneviève Lebont, az én társalkodónőmet, egy szolgálatban levő cselédet, szolgálót!.. Ez őrültség!

— Oh, kedves nagynéném, hát Philippe is őrült volt, a miért Geneviève Lebont nőül akarta venni?

— Soha sem egyeztem volna bele ebbe a házasságba s tudván, hogy ismerted Philippe terveit, vallomásodat különösnek találom.., Ah, hát ti ily alattomos, rut játékot üztetek házamban? Philippe szerelme nem volt ismeretlen előtted, s mégsem voltál elég őszinte megmondani neki: Geneviève engem szeret! A leány egyetértett veled; ugy tettetek, mintha nem is ismernétek egymást s minket megcsaltatok!... Ah, Raoul, ez nem volt szép, s nemes emberhez épen nem méltó eljárás!

Raoul, nem tudván mit felelni s fölfogván, hogy látszólag csakugyan ő a hibás, lesütötte szemét s csak érthetetlen szavakat dadogott.

— Most már mindent értek! folytatá a báróné tüzesen, látván, hogy unokaöcscse mennyire zavarban van, — Geneviève nyugtalansága, szinlelése, a kertben talált lábnyomok!... Ti éjnek idején adtatok egymásnak találkozót, megfeledkezve rutul a tiszteletről, melylyel nekem mind a ketten tartoztatok! Hiszen szerencsétlen fiu, viszonyod csaknem életedbe került.

— De nagynéném, mormolá Raoul.

— Tegnapelőtt Jerôme rálőtt egy emberre, ki a park falára fölmászott! Ha Jérômenak jó szeme van, lelőtt volna, mint egy közönséges tolvajt! Borzasztó! S te ilyennek tetted ki magadat s ilyen örökös lelkifurdalást okoztál volna *nekem!* Vagy azt gondolod, hogy e szerencsétlenség után megvigasztalódtam volna valaha?

Raoul beszélni akart.

Nagynénje nem engedte szóhoz jutni.

— Nem haragudhatom rád azért, hogy Genevièvet szeretted, folytatá. Szivünknek nem parancsolhatunk. De igenis rossz néven veszem mind a kettőtöktől azt, hogy nem volt hozzám bizalmatok! Megcsaltatok!

— Bocsásson meg, kedves nagynéném, kiáltott föl Raoul. Legyen elnéző hibámért, melyet elismerek és most, midőn már mindent tud, engedje meg, hogy Genevièvet láthassam.

— Megbocsátok, de nem fogod látni. Vagy azt hiszed, hogy szerelmetek őrzőjévé szegődöm?

— Geneviève tiszta, mint az angyalok, esküszöm becsületemre!

— Erről meg vagyok győződve. Nem hiszlek olyan arczátlannak, hogy szeretőt tarts a házamban.

— De mikor halálán van.

— Ismétlem, hagyj föl a tulzással, Geneviève nagybeteg, de meggyógyulhat. De bármint legyen is, női méltóságom tiltja, hogy összehozzalak benneteket, s csodálom is, hogy ezt kivánod.

A báróné szemrehányásai, melyeket unokaöcscsének tett, alaposaknak látszottak, s Raoul fölfogta, hogy hasztalan lenne kérését ismételnie.

(Folytatása következik.)

tömeg véresre verte. A társulat részéről tegnap Reichart igazgató Salgó-Tarjánba utazott s távirata szerint a nyugalom már teljesen helyreállott, de annak biztositására Losonczról katonaságot kért az igazgatóság. Ugyanerre vonatkozólag ma a következőket távirják Salgó-Tarjánból: Miután vasárnap a baglyasaljai legénység kifizetése egész rendben meotörtént, tegnap a munkások nagy része — fölizgatva néhány bujtogató által, — teljesen jogtalan követelésekkel lépett föl, s a nélkül, hogy magát meggyőzetni engedte volna, tettlegességekre vetemedett, a minek a zsandárság és később a katonaság közbelépte véget vetett ugyan. s egy munkást lelőttek, négyet megsebesitettek. A nyugalom most már teljesen helyre van állitva ujból és a munkát ismét megkezdték mindenütt.

— **Föltaláló főherczegek.** Emlitettük a minap az *Armee und Marine-Ztg.* után, hogy *János* főherczeg puskára fölcsatolható gyorstöltőt talált föl, melyet szakemberek kitünően használhatónak találtak. A félhivatalos *Pol. Corr.* e hirt megczáfolta, azt irván, hogy tévedés van a dologban, mert a kérdéses találmányt nem János főherczeg, hanem testvére *Károly Szalvátor* főherczeg tette. Most kiderül a valóság, hogy *mindkét* főherczeg talált föl fegyverjavitást. János főherczeg valóban feltalálta a fölcsatolható gyorstöltőt, Károly Szalvátor főherczeg pedig a vadászpuskákon alkalmazható ujitást konstruált. Ez ujitás abban áll, hogy a vadász még lesben fekve is maradhat s csak a ravaszt kell huzgálnia és a fegyver agyában levő töltények egymás után mennek a csőbe, s kilőhetők egymásután. Amikor a puskaagy tartalma ki van lőve, nagyon könnyen helyettesithető egy másik dobozzal, s a lövések egész sora folyhat ujra, a nélkül, hogy a fegyver letevése, töltése, üres töltény kidobása a vadász idejét pocsékolná, és a czélozás biztonságát csökkentené. Folyton lőhet, a nélkül, hogy a puskát le kellene venni az állától. Szalvátor főherczeg találmánya azonban csakis sportczélokra alkalmazható, mert e szerkezet messzehordása a mostani hátultöltők rendkivüli távolságra is elható biztonságától messzire marad. Valószinü azonban, hogy a modern technika le fogja győzni e hiányt is.

— **Vizáradás Észak-Amerikában.** New-Yorkból táviratozzák: New-Orleansból érkezett hirek szerint a Missisippi folyam több védgátja átszakadt. A folyam alsó völgye egészen viz alatt áll és nagy tengerhez hasonlit. Az elárasztott terület lakosainak számát 60,000-re teszik.

— **Az osztrák-magyar monarchia irásban és képekben.** *Jókai Mór* küldi nekünk a következő sorokat: Egy eszme, mely trónörökösünk lelkében régóta érlelődik, közelit a megvalósulásához. Ez eszme az, hogy az osztrák-magyar monarchia legkitünőbb irodalmi és müvészeti tehetségei egyesüljenek «szóban és képben» a monarchia mindkét részének minden téren leendő ismertetésére s egyuttal a fiatalabb iróknak és müvészeknek is alkalom adassék e feladat kivételében való közreműködésre. Az ezen tartalmat képezendő mü egyidejüleg mint pompás diszmü és mint népszerü kiadvány fog megjelenni. A diszmü feladata leend felmutatni, mily gazdag müvészi és irodalmi erőkkel rendelkezik az osztrák-magyar monarchia; mig a népszerü kiadásnak rendeltetése az lesz, hogy mint valódi népies családkönyv a népesség minden rétegeibe behatoljon, s a valódi müvelődésnek s az igazi hazafiui gondolkozásmódnak uttörője legyen. *Ő felsége* ezen nagy irodalmi és müvészeti vállalathoz legkegyelmesebb helyeslését adta s biztositotta azt legmagasabb védelméről és gyámolitásáról. Az emlitett müre nézve a következő programm lett megállapitva: *Az osztrák-magyar monarchia irásban és képekben. I. Kötet. Bevezetés.* A mü czéljai: tömör leirása a monarchia orographiai, hydrographiai, éghajlati és természettörténeti viszonyainak. Történelmi fejlődményei, alkotmányos szervezete és közigazgatása. *I. osztályzat.* (Kötetekre sorozva.) *A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és tartományok.* Alsó- és Felső-Ausztria, Salzburg, Steierország, Karinthia, Krajna, Trieszt, Görz és Gradiska, Istria, Tirol, Vorarlberg, Csehország, Morva, Silézia, Galiczia, Bukovina, Dalmáczia. *II. osztályzat.* (Kötetekre sorozva.) *A magyar korona országai.* Magyarország, Fiume, Horvát- és Tótországok. *III. osztályzat.* (Egy kötetben.) *A megszállott tartományok területe. Befejező kötet.* A munkatársak nevei. A használt kutforrások. Kölcsönös egymásra hatása a monarchia egyes országrészeinek, közmivelődési és nemzetgazdászati tekintetben, kölcsönös kiegészités, összekötő kapcsok, az uralkodóház, a hadsereg, a közös érdekek. Az osztrák-magyar monarchia hivatása befelé és kifelé, világ helyzete. A monarchia minden egyes országát lakó néptörzsek tárgyaltatva lesznek a következő szempontokból: 1. *Nyelvük*, annak a nyelvcsaládokban való helyzete, tájnyelvekre oszlása. 2. *Történelmük*, korábbi lakhazájuk, beköltözésük, az osztrák-magyar monarchiai államkötelékbe belépésük. 3. *Tudományuk* és müvészetük; költészetük, nevezetesen népköltészetük, nemzeti zenéjük, [illegible] való épitményeik. 4. *Nemzeti sajátságaik*, népünnepeik, nemzeti tánczaik, lakodalmi és temetkezési szertartásaik. 5. *Népgazdászatuk*: földmivelésük, állattenyésztésük, vadászatuk és halászatuk, erdészetük, bányamivelésük, kézmü- és gyáriparuk, háziparuk és lakházaik szempontjából. További közlemények a létrehozandó mü szerkesztése, munkaszervezése, a bécsi és budapesti szerkesztők személyiségei, továbbá a monarchia minden országaiból és tartományaiból való munkatársak nevei iránt annak idejében közzé fognak tétetni. — A Bud. Corr. irja: Az egész mü elkészülése *évek sorába* fog telleni és a képek elkészitésével megbizott müvészek munkáinak előrehaladásától függ, vajjon az első füzetek már ez év végén, vagy a jövő év elején jelenhetnek-e meg. A mü kiadása füzetenkint fog történni és pedig a terv szerint évenkint 26 füzet jelennék meg.

— **Thausing tanár elmebetegsége.** Pár hóval ezelőtt ez a hir járta be a lapokat, hogy Thausing tanár, a kitünő Albrecht Dürer ismerő, a bécsi egyetemen a mütörténet előadója, Rómában megőrült. Csakugyan tény — irják a Nemzetnek Rómából — hogy Thausingot az idevaló őrültek házába vitték, de a hires tanár elmeállapota épenséggel nem igazolja az eljárást. Thausing helybeli barátai, kik őt meglátogatták, mind azt állitják, hogy a jeles tanár teljesen eszénél van, fixa ideának nála nyoma sincsen és igen józanul beszélt akármiről. Igaz, hogy excentrikus természetü és olykor bizarr eszméi vannak, de ilyen volt ő mindig és ilyennek ismerték barátai ezelőtt is. Thausing rendkivül el van keseredve a miatt, hogy állitólagos őrültségét kiirták a lapokba, magához kérette a N. Fr. Presse római levelezőjét is, és megakarta őt kérni, czáfolja meg elmebetegsége hirét, de ez, ugy hallom, el sem ment hozzája. Különösen az bántja Thausingot, hogy a történtek után lehetetlen lesz ujra elfoglalnia tanári székét.

— **Vonatösszeütközés.** Londonban összeütközött a Great-eastern vasut egy vonata a woolwichi személyvonattal, mely vele egy sinen haladt. A mozdonyvezető hiába igyekezett elháritni a bajt s minden erőlködése daczára oly nagy volt az összeütközés, hogy egy waggon szétzuzódott, harmincz utas kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett.

— **Uti kaland.** Egy utas beszéli a *Frankf. Ztg.*-ban a következőket: Az e hó 12-ről 13-ra hajló éjjel Majna-Frankfurtból Mülhausenbe utaztam egy alvó-waggonban. Tiz óra felé Mainzban három urhölgy szállt be a kocsiba és a velem szomszédos coupéban helyezkedtek el. A nők közül kettő gazdag orosz asszony volt; egyikök őrült s nővére és egy ápolónő kisérte egy bonni intézetből Svájcz felé. Alig szálltak be az alvó-kocsiba, a tébolyodott hölgy irtóztató dühöngésben tört ki s csak nehezen lehetett lecsöndesiteni. De végre sikerült az ápolónőnek s én is nyugalomra gondolhattam. A szomoru szomszédság által fölizgatva, csak késő éjszaka aludtam el. Egyszerre szörnyü jajveszékelés riasztott föl álmamból; magamra rántva ruháimat, kimentem a coupéból. Az őrült nővére rohant felém kétségbeesve és kiáltozta, hogy testvére és az ápolónő ép most ugrottak ki a kocsiból. Rögtön teljes erővel beleragaszkodtunk a vészjelző kötélbe és a vonat megállt. Kiderült, hogy mig az ápolónő egy pohár vizért volt, az őrült kirontott a koupéból, aztán leugrott a kocsi végén levő lépcsőnél s az ápolónő utána. Az egész egy pillanat müve volt. A vonat lassan visszafelé haladt és negyedóra mulva megtaláltuk az őrült orosz asszonyt; csupa vér volt, de csodás: alig sérült meg. Odább megtaláltuk az ápolónőt, szétzuzott fejjel, vérében uszva. A kocsiról leugorva, ugy esett a fejére, hogy azonnal szörnyet halt. Mintegy harminczöt éve, erős nő volt. Holttestét elhelyeztük a málkakocsiban s csaknem egy órai késedelemmel érkeztünk meg Mülhausenbe.

— **Szerencsétlenség a szinházban.** A berlini Viktoria-szinházban szerencsétlenség történt tegnapelőtt az «Excelsior» előadásán. A negyedik képben összetört a magas állvány deszkája s Hoffmann Eliz tánczosnő lebukott egy statisztával a mélységbe. Hoffmann kisasszony jelentékeny sérülést szenvedett a lábán, mig a statisztának egy bordája törött el. Az előadást azért zavartalanul folytatták tovább.

— **Angol istentisztelet.** A hold-utczai ref. templomban márczius 30-án délelőtt 11½ órakor angol istentisztelet lesz.

— **Katona-dolog.** Gieszenből irják e hónap 24-ről: Városszerte sokat beszélnek arról az összetüzésről, melynek az idevaló ezred parancsnoka Ronneberg áldozatul esett. A kapitány néhány nappal ezelőtt összeszólalkozott a tiszti kaszinóban Helling hadnagygyal, ki kardot rántott s őt fején megsebesitette. Ronneberg néhány nap multán meghalt s esetét titkolták mindazok, a kik tudtak felőle. A hadnagy barátai azt a hirt bocsátották világgá, hogy a kapitány a czukrászbolt lámpájába ütötte fejét s ez okozta halálát.

— **Az idei rózsaleány** koszoruját is maholnap megtermi a tavasz. A Solymár, Vörösvár és Szent-Ivány községek véneiből és elöljáróiból alakult bizottság már határozott e tekintetben, s megtette a kijelöléseket. Kijelöltettek pedig: Spannberger Katalin Vörösvárról, Gabély Mária Szent-Ivánról, Milbics Teréz Solymárról. Mind a három hajadon még csak 17 éves, s vőlegénye mindegyiknek van, kivel a megkoszoruzás napján, az alapitólevél értelmében, a rózsaleánynak össze kell kelnie. Az alapitványt tevő gróf Karácsonyi Guidó e három jelölt közül fogja az erénydijra legérdemesebbet kiválasztani.

— **Postarablás.** Nagy-Kanizsáról táviratozzák nekünk: A Koftoriról Domboriba induló karriol postát tegnap éjjel három rabló megtámadta. A kocsist lebunkózták, a szekrényt felfeszitették. A kocsis életveszélyesen megsebesült. A kocsiban sem pénz, sem más értéktárgy nem volt. A tettesek valószinüleg somogyiak. A csendőrség nyomukban van.

— **Három gyermek halála.** Wiese morvaországi községből hajmeresztő dolgot irnak. Egy Küttler Anna nevü zsellérasszony pár nap előtt férjével együtt az erdőbe ment rőzsét szedni s otthon hagyott három kis gyermekökre kivülről rázárta az ajtót. A gyermekek (egy ötéves, egy kétéves leányka, mindkettő nyomorék s egy egyéves fiucska) mire a szülék visszatértek, halva feküdtek a füsttel teli szobában. A gondtalan anya ugyanis nem oltotta ki a tüzet a kályhában s onnan szikra pattant ki, mely meggyujtotta a földön levő szemétcsomót. A falubeliek azt rebesgetik, hogy a rossz szülék, kiknek vigyázatlansága okozta a két kis ártatlan elnyomorodását is, maguk rendezték el igy a dolgot, a mire az is mutat, hogy ajtó, ablak gondosan el volt zárva a házban.

— **Amerikai gyermekek.** A filadelfiai rendőrséget közelebb arról értesitették, hogy egyik iskolában egy fiu, kit a tanitónő megrótt, revolvert rántott ki a zsebéből azzal fenyegetve a tanitónőt, hogy lelövi, ha őt az iskola igazgatójánál bepanaszolja. A rendőrség nyomozást inditott meg az emlitett iskolában és kiderült, hogy csak a kérdéses osztályban, mely tiz-tizenegy éves gyermekekből áll, különböző kaliberü hét revolvert rejtegettek a reményteljes ifjak zsebeikben.

— **Hibaigazitás.** «*Az állandó országház kérdéséhez*» czimü mai közleményünkben értelemzavaró technikai hiba volt, mert a hetedik és nyolczadik kikezdés elcserélődött. «A fekvésre és környezetre való utalással» kezdetü rész után az következik, melynek bevezető szavai ezek: «Talán a gipszmodelből olvasható» stb.

Rövid hirek. *Zomborban* mint nekünk irják, tegnap este pont 9 órakor földrengés volt, mely északnyugoti irányban hullámzott; három lökés következett egymásután. — *Párisban* Aréne képviselő, a Paris szerkesztője és Judet a France szerkesztője ma párbajt vivtak, melyben Aréne könnyü sebet kapott. — *Balaton-Füredről* dr. Mangold Henrik fürdőorvos által irt müvet, mely most harmadik kiadásban megjelent, Rudolf trónörökös könyvtára számára elfogadta. — *Cumberland* jelenleg Brünnben tart mutatványokat s első előadásán összes kisérletei sikerültek. — *Bécsben* tegnapelőtt az osztrák földhitelintézet egy tisztviselőjét, Darilovics Jánost halva találták a lakásán, ráakadtak egy levelére is, amelyben elmondja, hogy halála esetén figyelmeztessék az orvosait, mert 23 évvel ezelőtt szintén tüdővészben szenvedett, és akkor hét napon át tetszhalott volt.

= **Az anarchistákról.** A fővárosi rendőrség által letartóztatott anarchisták közül azokat, a kik ellen a büntető törvénykönyvbe ütköző terhelő körülményeket állapitottak meg, tegnap este átszállitották a Fortunába. A tőlük lefoglalt iratokat, melyek három nagy ládát töltenek meg, tegnap egész nap csomagolták s aztán jegyzéket készitettek az iratokról, mely munka egész estig tartott s ekkor a három ládát szintén átküldték Budára a törvényszékhez, mely *Tóth* Gerőre bizta a vizsgálatot. A vádlottak száma 15, de egyikök: Szalay, betegsége miatt jelenleg kórházban fekszik, s igy csak a 14-et szállitották át szintén Budavárába. Külön-külön négyet ültettek egy-egy kocsiba s minden kocsi mellé felügyelőül egy polgári biztost rendeltek. A rendőrség — mint félhivatalos tudósitója jelenti — a foglyokkal küldött átiratában megkereste a törvényszéket az iránt, hogy azokat, a kik el nem itéltetnek, állitsa vissza a főkapitánysághoz, hogy ellenök a rendőri intézkedéseket megtehesse. A rendőrség ugyanis a biróság által *felmentett anarchistákat* ki akarja utasitani a fővárosból, eltoloncoltatván őket illetőségük helyeire. — A magunk részéről megjegyezzük már most is, hogy a rendőrségnek ez a tervezett intézkedése ép oly igazságtalan, mint ok nélkül való lenne, mert a kiket a törvényszék fölment, s igy ártatlanoknak vall, azok ellen nincs miért föllépnie a rendőrségnek. Ugy látszik, hogy a főkapitányság, mely sohasem válogatja eszközeit, maga sem bizik az általa gyüjtött adatok és bizonyitékok terhelő voltában s a sokat zaklatott munkásokat meg akarja fosztani annak lehetőségétől, hogy érdemetlenül kiállott szenvedéseikért elégtételt s jogorvoslatot keressenek itt a fővárosban. — Egy kis helyreigazitással is tartozunk *Scheffler* Albinnak, a Népakarat tegnap letartóztatott szerkesztőjének, a kiről egy könyomatos tudósitó nyomán azt irták a lapok, hogy fegyházból szabadult ki nemrég. Ez tévedés, mert Scheffler *államfogházban* volt négy hónapig sajtóvétség miatt. Róla különben a következőket jelenti ma a M. Hiradó: «Scheffler Albin, a kit tegnap tartóztatott le a vizsgálóbiró, az Eisert-féle gyilkosság bünrészességével nincs terhelve. Ő ebbe a dologba be sem folyhatott sem közvetve, sem közvetlenül, mert az egész idő alatt fogva volt Váczott. Scheffler ellen nyomós gyanuokok merültek fel, hogy több társával egy más «főbenjáró bűnténybe» bünrészes, mely, ha kiderülhetik — nagy meglepetést fog szülni. Bizonyos jelek arra látszanak mutatni, hogy az anarchisták nem csupán államfelforgató eszméket hirdettek, hanem közönséges bűntényeket is terveztek.» — Práger Armin és társai ügyében a következőket irja a Magyar Hiradó: «A vizsgálat szálai folyton ujabb meg ujabb büntények nyomaira ágazódnak. Már az eddigi adatok alapján is kétségtelen ténynek tekinthető, hogy az Eisert-féle gyilkosságban része volt Prager Árminnak s Fried könyvvezetőnek, nem ugyan mint tetteseknek, de mindenesetre mint bünpártolóknak. Nem kevesebb továbbá a gyanuok arra nézve, hogy ugyanők, kivált pedig Scheffler Albin s még néhányan a fogva levők közül részt vettek Hlubek és Blöch bécsi rendőrök meggyilkolásának tervezésében, sőt mi több, hasonló merényleteket terveztek Budapesten is. Erre nézve nemcsak a bécsi rendőrség által szolgáltatott adatok, hanem a vizsgálat által kiderített körülmények is megfelelő támpontot nyujtanak. Sikerült ugyanis a vizsgálatnak kideriteni, hogy a fenti czélból budapesti és bécsi anarchisták között sürün folytak a tanácskozások s a titkos összejövetelek. Prager és Scheffler, kiket tegnap és ma hosszabban hallgatott ki a vizsgáló biró, erre nézve megtagadnak minden felvilágositást, illetőleg határozott tagadásban vannak. Scheffler csak annyit ismert be, hogy a Pragernél lefoglalt törös bot, mely nem bünjel ugyan, az ő tulajdonát képezi, s hogy azt a váczi fogsága előtt megőrzés végett adta át Pragernek. Sokkal több eredményt ért el a vizsgálat a többi letartóztatott anarchisták vallomásától, kik kevésbé fanatizáltaknak látszanak mint vezetőik. Legtöbbjét ezeknek csak azért tartóztatták le, mert egyes mellékkörülményekről ök is tudomással birtak s ezeket már első kihallgatásuk alkalmával habozás nélkül előadták. A legsulyosabban terhelt anarchisták egyike, a ki a közvetitő szerepet is vitte bécsi és budapesti kollegái között, szökésben van s erélyesen nyomozzák. A Scheffler letartóztatása ellen dr. *Kenedi* Géza által beadott felebbezést a törvényszék elvetette. Az a jelentés, melyet a főkapitányság küldött a törvényszéknek, hat ivre terjed s leirja az elfogottak üzelmeit s fölsorolja a titkos üléseket és összejöveteleket, melyeket 1880 óta tartottak a budapesti anarchisták. A jelentés külön fejezetekben mondja el minden egyes fogolynak müködését. Konstatálja, hogy a bécsi és budapesti anarchisták évek óta összeköttetésben voltak egymással s a két párt között kiküldött megbizottak közvetitették az érintkezést. Kammerer és Prager közt eddig nem fedezhették föl a keresve-keresett konnexiót. A rendőrség jetentése azonban ezek összeköttetését is kimutatni igyekszik. Bizonyitgatja, hogy Fried Gyula esténkint eljárt az Erzsébet-térre, a hol Pragerrel találkozott. Azt is kétségtelennek tartja a rendőrség, hogy a Radikal elfogott szerkesztője gyakran érintkezett Pragerrel, Kammerer maga vitte el a leszámitoló bankba a liesingi részvényeket, mig a sorsjegyeket Pragerre bizta megőrzés végett, ki azokat Friednek adta át. Heckmann István czipészlegényről megemliti a rendőri jelentés, hogy már 1867-ben is büntetve volt szocziálista izgatások miatt. A rendőrség azt is akarja tudni, hogy hol tartották az anarchisták ama gyüléseiket, melyeken Hlubeck, Blöch és Eisert meggyilkolását elhatározták.

= **Kiutasitás.** A főkapitány ma hozott határozatával *Winter* József csehországi ober-devnitzi születésü és illetőségü rézöntőt a fővárosból és az ország területéről mindenkorra kiutasitotta. Winter a főkapitányi határozat ellen felebbezést jelentett be, mely elfogadtatván, az iratok haladéktalanul felterjesztettek a belügyminiszterhez.

= **Al-anarchista.** A váczi kapitányság tegnapelőtt egy tolvajt fogott el, a ki ott egy bundát lopott. Midőn kihallgatás alá vették, a tolvaj azt vallotta, hogy neve *Grosz Budaházi* Árpád, szocziálista és a szocziálistáknak gyüjtött pénzből él. A bécsi rendőrök meggyilkoltatásáról tudomása van, ismeri a tetteseket is, sőt az Eisert-féle gyilkosság tettesével közvetlen összeköttetésben állott, mert ő kémlelte ki a helyet is. de a gyilkosságban tényleg részt nem vett, különben pedig mindezekre nézve részletes vallomást csak Bécsben *Breitenfeld* rendőrtanácsosnak hajlandó tenni. A váczi kapitány e fontosnak látszó vallomásról jetentést tett Pestmegye alispánjának és a tettest személyesen Budapestre a rendőrséghez kisérte, hol azonban csakhamar kitünt, hogy az illető sem Grosz, sem Budaházi, hanem *Sborovszky*, ki több rendbeli lopásért már 14 izben volt büntetve, az Eisert-féle-gyilkosság alkalmával pedig nem lehetett Bécsben, mert épen akkor lopásért Budapesten volt letartóztatva. Mikor a rendőrségnél igy szemébe olvasták az igazat, beismerte, hogy hazudott és, hogy az egészet csak kigondolta. A tolvajt vi sza vitték Váczra.

= **A kávéházbeli öngyilkosról.** Stöger József kereskedősegéd, a ki tegnap este a Károly-köruti Szegedi kávéházban mellbe lőtte magát, még mindig eszméletlenül, élet-halál közt fekszik a Rókus-kórházban. A golyó a sziv közelében furródott mellébe s nemes részeket sértett, de még eddig nem találták meg. Ma reggel erős sebláz ütött ki a betegen s azóta folyton félrebeszél. Életben maradásához az orvosok semmi reményt nem kötnek.

= **Őrült ember az utczán.** *Barbai* Antal 22 éves nőtlen asztalossegéd, tegnap a fegyvergyár-utczában oly feltünő módon viselte magát, hogy egy rendőr megszólitotta és igazolásra hivta fel. Erre a fiatal ember szó nélkül futásnak eredt, a rendőr pedig utána s jó darabig futottak igy egymás után, midőn a rendőrnek végre sikerült utólérni a menekülőt épen abban a pillanatban, midőn az egy zsebéből elővett éles beretvával nyakát el akarta metszeni. A rendőr a veszedelmes szerszámot kicsavarta a fiatal ember kezéből, s minthogy ellenszegült, összekötözte s bevitte a kapitányságra. Itt egyenesen a rendőrorvos elé állitották, ki megvizsgálván, konstatálta rajta az elmezavartságot, beszállitották a Rókus megfigyelő osztályára.

= **Utonállók.** Drági Ferencz asztalossegédet az éjjel 1 órakor a futó-utcza és stáczió-utcza sarkán Neubauer Ferencz cserepezsegéd két társával megtámadta. Egyikök mindjárt rávetette magát és a földre rántotta, mig a másik kettő fejére irányzott botütésekkel akarta tehetetlenné tenni, sőt kést is rántottak ellene, de rugdalózásai miatt csak a lábát szurhatták meg. Végre kezeit és lábait lefogták s zsebéből 3 forintnyi pénzét erőszakkal elvéve, már épen menekülni akartak, midőn a megtámadott segélykiáltásaira egy rendőr érkezett a helyszinére s az egyik tettest nyakon ragadta. A másik kettő kövekkel fogadta a rendőrt, mire ez revolverét a levegőbe sütötte s ujra elriasztá az utonállókat, kik aztán gyors futásban kerestek menedéket. A harmadikat, a ki maga Neubauer volt, a rendőr oly erősen tartotta, hogy minden erőlködése daczára sem menekülhetett el s őt a rendőr egy légszeszlámpa-felügyelő segélyével összekötözvén, a rendőrséghez vitte, honnan a kir. ügyészségnek fogják átadni.

= **A hordár-intézmény ujjászervezése.** A főváros területén fennálló különféle közszolgák intézményének ujjászervezését szándékozik a főkapitány már a közel jövőben rendeleti uton keresztülvinni. E végből a tárgyalások már folyamatban is vannak s valószinüleg egy hó multán a rendelet életbe fog lépni. Czélja e rendeletnek a különböző közszolgai intézeteknél egyöntetüséget hozni létre, féket vetni a közönség hátrányára szolgáló tulkapásoknak s végül a közszolgáknak s igorubb ellenőrzését lehetővé tenni. A közszolgák kivétel nélkül egyforma egyenruhával, veres sapkával, sötétkék bluse-val s vitorlavászon nadrággal fognak elláttatni s minthogy a sapkán eddig hordott szám nem eléggé tünt szembe, mellökre kapják a jelvényt, mely fehér alapon király-vörös szinben tünteti fel a számot, ugy hogy azt messziről föl lehessen ismerni, mig a sapkán csupán a közszolgai minőség (bizományos, express, targonczás, közszolga) lesz fehér alapon feltünő fekete betükkel megjelölve.

= **Népszerü gyógyszer.** *Moll eredeti sósborszeszében* a betegnek ép oly gyógyhatásu, mint olcsó gyógyszer áll rendelkezésére, csontfájdalmak, sebek, daganatok stb. ellen. Egy üveg ára 80 krajczár. A gyógyszertárakban és füszerkereskedésekben határozottan a gyáros védjegyével és aláirásával ellátott *Moll-gyártmányt* kell kérni.

— **Táncsics Mihály** javára ma *Eötvös* Károly képviselő ur átadott szerkesztőségünknek **10** frtot. Ez összeget egy fővárosi általánosan ismert és tisztelt philantróp tette le nála azon nemes ajánlattal, hogy minden hó elején ad ugyanennyit, csak *Bokros* József, a *Táncsics*-bizottság elnöke keresse fel ez összegért. Nevét titokban akarja tartani és csak a bizottsági elnök részére fedezi fel. (Alig csalódunk, ha kimondjuk, hogy e nemes ajánlat mögött *Weisz* B. F. urat sejtjük. *Szerk.*) Ugyan *Eötvös* K. ur átadott **2** frtot, melyet *V. Gy.* képviselő tett le nála a fentebbi czélra. Ugyancsak a mai napon *H.-M.-Vásárhelyről* **23** frt **40** krt vettünk ifj. *Solti* Károly kir. aljegyző ur kezeiből, mint az ottani kaszinó márczius 15-iki estélyén gyüjtött adományt. Összesen tehát **35** frt **40** krt fogunk a mai napról a Táncsics-bizottságnak átadni.

A *h.-m.-vásárhelyi gyüjtéshez* a következők járultak: Dobossy Lajos 1 frt, dr. Endrey Gyula 2 frt, Fésüs Albert, Garzó Imre, dr. Hahn Dávid, dr. Hódi Mózes, Kánitzer Géza, Kanitzer Sándor, Knauz János, Konstantin Lajos, Lukács István, Miklovics Bálint 1—1 frt, N. N. 40 kr, Oláh Elemér, dr. Ormos Jenő, Singer Mór, Singer Sándor, ifj. Solti Károly 1—1 frt, Szilágyi Gyula 2 frt, S. Z., Varga Antal, X. Y. 1—1 frt = *23* frt *40* kr.

SZINHÁZ, MŰVÉSZET.

— **A budai zeneakadémia** ezidei második negyedévi hangversenyén *Hiller* Ferdinandnak *Saul* czimü nagy oratoriumát adta elő. Sikerét csak félsikernek mondhatjuk, melynek magyarázata egyrészt a müben magában, másrészt az előadásban lelhető föl. Hillert a zeneitészet kiváló kompoziteurnek ismeri el, kinek vannak ugyan szellemes gondolatai, de a természetes erő és szenvedélyesség föl nem lelhetők, különben is a legtöbb zenemüfajt felölelő müveiben. Müvei érdekesek, anélkül, hogy azok mélyebb benyomást tennének. Ez a jellemzés Sauljára is ráillik. Másik oratoriumát (Jeruzsálem pusztulását) szivesebben vettük volna, mert benne több közvetetlenséget látnak nyilvánulni, de Sauljának előadására vállalkozni érdemes volt már abból a szempontból is, hogy ezen müfaj modern szerzőiről is fogalmat alkothattunk magunknak. Heller Saulja természetesen nem éri el azt a magaslatot, a melyet a klasszikusok oratoriumai elfoglalnak. Karakterikusan kiemelkedő keleti szinezetet sem találhatunk föl benne. Sok ügyességgel van készitve. A karok szerkezetében határozottan a legtöbb erő, a legnagyobb kifejezés nyilvánul. Egyes részei, különösen Saul szerepében a szellemes, ügyes zenészt árulják el, de nem sok egyénitési képesség nyilvánul a többi magánszerepekben. Ezért egészében nem tesz mélyebb benyomást már csak azért sem, határozott emelkedést sem láthatunk szerkezetében. A második rész záró-kara ilyennek látszik, söt a harmadiknak női kara erőteljesnek, méltó befejezésnek látszik, de az egész mü a végén ismét ellapul, hatástalanná válik, a mi egyik nagy oka a mü hosszadalmasságában is keresendő. A második részben több törlést tettek, de azt hisszük, hogy még nagyobb rövidités és főleg a tempók gyorsitása hatását ha nem is tették volna kiválóbbá, de mindenesetre a máinál határozottabbá. Az előadók is csak részben feleltek meg; Saul szerepét Melles ur kellemesen csengő bariton hangjával, a legjobban tudta kiemelni, Michált azonban nem a legszebben énekelte Guhrauer asszony s főleg az vált nagy hátrányára, hogy a magyar szöveg érthető kiejtése nehézségeket látszott neki okozni. Dávid érzelmes áriáihoz Adler ur vékonyka tenorja nem igen illett s Jáhl ur is Samuel szerepéhez nem rendelkezik a kellő csengésü bassus hanggal. A kisebb szerepek jól voltak betöltve. Legtöbb iskolázottságot a karok mutattak, melyeknek sikerült a müvet legalább ezen fő részeiben hatásossá tenni. A nagyszámu közönség egyetlen-egyszer sem talalt kiváló alkalmat arra, hogy tetszésének határozott, állandó tapsokban adhatott volna kifejezést a szereplőkkel szemben. — Az egyesület dicsérendő szorgalmat tanusitott e mü betanulásával, de erőit kisebb müvekben mindenesetre jobban lesz képes érvényre juttatni. Megemlitjük még, hogy Hartmann német szövegének forditását Machik József ur «eszközlé»; de ez a forditás sok helyt ugy van «eszközölve», hogy komikus hatása alól teljes lehetetlenség szabadulnunk.

— **Hangverseny.** A magyar gazdasszonyok országos egyesülete árvaháza javára ma este Petersen Dory, Jerusalem I., Morgenstern Celia urhölgyek és Burmeister Róbert közremüködése mellett a «Hungaria» szálló disztermében hangversenyt rendezett. A hangverseny Beethoven egyik szonatájával kezdődött, melyet Burmeister ur játszott. Petersen Dory k. a. Chopin egyik mazurkáján és polonaise-jén kivül Liszt «Legendá»-ját (sz. Ferencz a hullámokon lépdelve) adta elő, oly zeneszerzeményt, memelyet csak a «mester» játéka juttathat teljeskifejezésre, a mennyiben legkevésbbé sem gyöngéd nő kezekhez illő zenedarab. Jerusalem k. a. Dinorah-ból az árnyéktánczot, Morgenstern Czelia k. a. pedig kisebb dalokat énekelt a közönség nagy tetszése mellett. A müsor 5. pontját Liszt «Változatai» Bach egyik motivuma fölött képezte. Burmeister ur e darabot bevégzett technikával játszotta. Valamennyi közremüködő előadását a közönség zajos tapsokkal jutalmazta. A hangversenyen ott voltak Liszt Ferencz és Haynald biborok-érsek. Kár, hogy oly kevesen voltak jelen, a jótékony czél több közönséget érdemelt volna.

— **Liszt-hangverseny.** A nemzeti zenede igazgatósága elhatározta, hogy a jövő hó elején *Liszt* Ferencz elutazása előtt, a fővárosi vigadó kis termében Liszt-hangversenyt rendez. A programmot egy pont kivételével, teljesen Liszt müvei fogják betölteni, igy többek közt nagy hangversenye, raphsódiája és Czeczilia óratoriuma. Azonkivül elő fog adatni *Bartay* Edének zenekarra irt és két részből álló zeneköltemény e.

— **Hangverseny.** Gróf Zichy Nándorné budavári palotájában nagyszámu diszes közönség jött össze tegnap este, a «Mária Erzsébet jótékony nőegylet» javára Földy Jánosné, szül. Lépessy Ilona urnő által rendezett hangversenyre. A főrangu világ is szép számmal volt képviselve s a budai intelligenczia. A hangverseny 613 frtot jövedelmezett a jótékony czélra; a kiadás legfeljebb 30 frtot tesz. E fényes eredményt az egyleti hölgyek és más budai nők fáradozása hozta létre, kik gyüjtőiveket vállaltak magukra. Gr. Zichy Nándorné, az egylet elnöke, dr. Kiss Sándorné alelnök, Szebenyi Antalné, Bozókyné, Schnierer Józsefné urnők, továbbá Gervay és Milakovszky kisasszonyok, Bausznern Luiza, Bonard Klára, Bolberitz Leona, Brinkmann Miczi, Héger Gizella, Kőszeghy Marianna, Lipthay Margit, Lukrics Mariska, Riskó Irén, Schreiber Margit, Szmekál Gizella és Tanárky Hilda urhölgyek fáradoztak leginkább a szép siker eléréseért. A hangverseny legélvezetesebb része Földy Jánosné zongorajátéka volt. Bethoven C-dur szonátáját, Chopin larghettoját, Liszt Troubadour átiratát és Campanelláját, Weber-Taussig «Felhivás tánczra» czimü müvét és id. Ábrányi Kornél első magyar ábrándját adta elő nagy technikával, finom árnyalással, szünni nem akaró tapsok között. Schnierer József is nagy tetszést keltett Wieniavski legendájának s más daraboknak előadása által hegedün. Brinkmann Miczi és Koderle Róza kisasszonyok zongorán kisérték. Balogh Mária k. a. Eckerttől, Schuberttől, Schumanntól, Matteitől és Marchesitől énekelt dalokat szép, csengő hangon, általános tetszés között. A rendezőség a közremüködő hölgyeknek szép bokrétákkal kedveskedett.

— **Beregi Kornélia** k. a. hangversenyének, mely Pulszky-Márkus Emilia, Márkus-Feigler Janka urnők, Layer-Popelka József és Rausch Károly közremüködése mellett április 1-én este 7 és fél órakor lesz a Hungária termében, müsora a következő: 1. a) Chopin, Nocturne b) Moszkovszky, Valse zongárazza Márkus-Feigler Janka urnő. 2. Magyar dalok, énekli Beregi Kornélia k. a. 3. Szavalat Pulszky-Márkus Emilia urnő által. 4. Ernst, hangverseny-darab 29-ik mü eloadja Layer-Popelka József ur. 5. Riedel, Trompeter-Lieder énekli Beregi Kornélia k. a. 6. Liszt, ábránd zongorára Márkus-Feigler Janka urnő. 7. Bazzini Ronde des Lutins, előadja Layer-Popelka József ur. 8. Gounod, Szerenád előadják Beregi Kornélia k. a., Layer-Popelka és Rausch Károly urak.

— **A német szinházban** Drucker Zerlina hosszabb betegsége után holnap a «Hundert Jungfrauen» operetteben lép fel először.

— **Rafael** «Madonna di Loretto»-jának eredetijét, melyet már elveszettnek hittek, föltalálták a hyèresi muzeumban. E kép Loretto város franczia megszállásakor eltünt és csak egy másolaton került a párisi Louvreba. A szent szüz e képen fia bölcsője fölé hajol és fölemeli a leplet. Az isteni gyermek egy párnán fekve kezecskéit anyja felé nyujtja. Szent József, botra támaszkodva, Mara mögött áll.

— **Az uj operaházat** ma a fővárosi egylet választmánya, élén az elnök *Kamermayer* polgármesterrel meglátogatta s ott *Ybl* Miklos müvezető épitész és báró *Podmaniczky* Fr. intendans szives és előzékeny kalauzolása mellett alapos tájékozást nyert minden tudnivalóról. A választmányi tagok közül jelen voltak: Ráth főpolgármester, Bogisich Lajos pestvid. törvényszéki elnök, Bogisich prépost, Osztoics Mihály elöljáró, Morlin Imre, Weisz B. F., Sztupa Gy. urak és más. k. Először megtekintették az előcsarnokot, a főlépcsőt, az I. emeleti páholysorokat és előcsarnokot. az udvari páholyt, lépcsőházat és helyiségeket, majd a II-dik emeleti helyiségeket, folyosókat és páholyokat, aztán kiléptek a II-dik emeleten a nézőtér fölé felállitott állványokra, honnan a nézőtérnek egész felső részét és a menyezetet lehetett látni. Innen a karzatra ment fel a társaság, azután átment az épület másik oldalán fekvő óriási kellék és ruhatárba, melyben már a szekrények és asztalok legnagyobb része fel van állitva, onnan ismét tovább a nagy festő terembe, melynek padlatán épen egy óriási terjedelmü vászon várt a megfestésre, onnan a kisebb festő termekbe, a hol már a vázlatok egész sora van felállitva, mig egy másik szobában már a különféle sisakokat, vérteket, arany, ezüst és másféle diszedényeket és serlegeket készitik papiermachéból; megtekintették a szellőző készüléket is és végre egy pillantást vetettek a III. emeletről a szédítő mélységü szinpadra.

— **Vidéki szinigazgatók.** A magyar szinész egyesület központi igazgatótanácsa már határozott azon kérvények felett, melyek hozzá, szinigazgatói engedélyek elnyerése végett érkeztek. Az igazgató tanács az engedélyt következő 17 egyénnek véleményezte megadandónak: Pesti Lajos, Várady Ferencz, Mándoki Béla, Mosonyi Károly, Sághy Zsigmond, Aradi Gerő, Csóka Sándor, Balogh Alajos, Bánfalvi Béla, Homokay László, Jáni János, Kárpáthy György, Krecsányi Ignácz, Lászy Vilmos, Tót Béla, Szegedi Mihály és Polgár Mihály. Az illetők részére, a jövő évi virágvasárnapig szóló engedélyek, a belügyminiszteriumban már ki is állittattak.

SPORT.

— **Vivónők Budapesten.** Hartl bécsi vivómester, mint már röviden emlitettük, női tanitványaival a tavaszszal fővárosunkba jön. Valószinüleg a zenekedvelők egyletének termében fogják előadni mutatványaikat. A tanitványok szüleikkel jönnek Budapestre többnyire a bécsi zene konzervatorium növendékei, valamennyien a müveltebb osztályhoz tartoznak.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A városligeti bizottság** tegnap megtekintette az országos kiállitás számára megkezdett épitési munkálatokat, megnézte a rondeautól a kiállitási pavillonig vezető széles utépités tervét. A tervezett utba több kisebb-nagyobb fa esik, melyeket a bizottság ez idén nem fog kivágatni, hanem megvárja a telet, s majd akkor intézkedik. A sugárut torkolatától az állatkerti hidig szintén széles kocsiutat terveznek, melynek csak kisebb fák esnek áldozatul. A tó melletti nagy platánok megmaradnak. A két szigeten keresztül széles kocsi-utat épitenek. A sugár ut végén, az artézi kut forrása felett lévő bódét lerántják, s helyébe magas, karcsu, kupolás oszlopot emelnek, a tervezett ivócsarnokot azonban, a bizottság véleménye szerint, az uj uttól valamivel beljebb kellene épiteni. A tó melletti csónakállomás jelenlegi jegyszedő bódéját is lerontják, s helyébe csinosabb épületet emelnek.

— **A Budapest VII. kerületi** erzsébetvárosi választókhoz jelenlegi képviselőjük Hoffmann Pál egyetemi tanár levelet intézett, melyben kijelenti, hogy az ujabb jelöltséget el nem fogadhatja.

— **A belügyminiszter körrendeletét** az antiszemita mozgalmakról a tanács ki fogja adni a kerületi elöljáróságoknak azzal, hogy saját területükön őrködjenek s a netáni terrorisztikus irányzatokról idejekorán ugy a polgármestert, mint a főkapitányt értesitsék.

— **A fővárosi egylet** által az idegeneknek a fővárosba való vonzása ügyében kiküldött bizottság Weisz B. F. elnöklete alatt tegnap ülést tartott, melyben abban állapodva meg, hogy a fővárosnak egy állandó bizottság alakitását hozza javaslatba, mely három csoportra (elszállásolási, rendészeti és ünnepélyrendezési) osztassék. E javaslatot a jövő heti választmányi ülésen fogják tárgyalni.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A Kisfaludy-társaság** ma nem oly tömött padsorok előtt tartotta meg havi ülését, mint csak a mult hónapban is. Rendes vendégeit mindinkább elriasztják többé-kevéssé untató programmjai, melyeknek összeállitásánál nem veszik számba, hogy a hallgató közönség jórészt hölgyekből áll mindig. Azt készséggel elismerjük, hogy az elnokségnek nem igen van módjában a választás, mert a társaság fiatalabb tagjai, a kiket legszivesebben hallgat a közönség, a köteles «székfoglaló után ritkán vállalkoznak müveik bemutatására. A fölolvasások terhe az öreg urakra nehezedik jóformán egész sulyával, tőlük pedig nem veheti rossz néven senki, hogy nagy előszeretettel bolygatják régi emlékeiket. De viszont a közönségnek is megbocsátható, hogy nem sok gyönyörüséget talál memoirjaikban. Az öregek mellett jobbára vendégeket hallunk, csakhogy ezek meg a tolmácsaikat választják meg rosszul. A mai ülésnek is az volt a baja, hogy olyan müvek tették programmját, melyek sok előnyük mellett sem szolgálhattak gyönyörüségére a hallgatóságnak. Igaz örömet csak akkor éreztünk, midőn a *Bulyovszky* Lilla asszony levelét olvasta föl a titkár, melyben arról értesité a társaságot, hogy első szinpadi sikerének huszonötéves évforduloja alkalmából 2000 frtot tesz le pénztárába alapitványul. Ez összeg öt százalékos kamataival minden második évben egy szavalásra alkalmas verses költemény szerzőjét jutalmazza meg a társaság s a pályázatot mindig márczius havának második felében döntse el. Kiköti a müvésznő, hogy ez alapitvány az ő nevét viselje s a jutalmat mindenkor kiadják az aránylag legjobb pályamünek. A társaság jelenvolt tagjai lelkesen megéljenezték Bulyovszky Lilla asszonyt, ki az ülés közepe táján maga i belevegyült a hallgatóság soraiba. A titkár jelentéséből megtudtuk azt is, hogy id. *Szinnyei* József érdekes gyüjteménynyel ajándékozta meg a Kisfaludy-társaságot. Megküldte neki ama gyászjelentéseket, melyeket Garay János óta elhunyt tagjairól adtak ki a megszomorodott családok. Fölolvasták *Pauer* János székesfehérvári püspök levelét is, mely a Horváth István emléktáblájának leleplezésére hivja meg a társaságot, melyet e hazafias ünnepen Tóth Lörincz, Szász Károly, Zichy Antal, Frankenburg Adolf és Vadnay Károly fog képviselni. A titkári jelentések után *Frankenburg* Adolf olvasott föl a tükörképeket a régi irói életből. Az irodalomtörténet sok becses adatot merithet az érdemes iró e följegyzéseiből, melyeknek bemutatása közel másfél óráig tartott s egyaránt kimeritette a fölolvasót és a hallgatóságot. Frankenburg megemlékezett arról is, hogy az ő távollétében, hogyan kritizálta meg Császár Károly az «Életképek» hasábjain Petőfi Sándor költeményeit nagy bosszuságára a költőnek és tisztelői nagy táborának. S a veterán iró fölhasználta az alkalmat arra is, hogy elégtételt adjon ismét a megbántott költő emlékének s kijelentse, hogy azt a meg nem érdemelt kritikát talán ő olvasta legnagyobb fölháborodással. A második felolvasó *Dalmady* Győző két lantos éneket olvasott föl Mátyás király dicsőitésére s utána *Szász* Károly szolgált a Nála és Damijanti czimü szanszkrit eposz négy énekével, melyeket Fiók Károly forditott igen jelesen. A méltán magasztalt hősköltemény nem tudta gyönyörködtetni a közönséget, mert a fölolvasó sokat adott belőle nagy lelkesedésében. Mondhatjuk, hogy Szász Károly ur a maga mulattatására olvasott föl egyszerre négy hosszu éneket, melyeknek szépségét nem tagadhatja senki. Az éposz után, melynek hosszu versorait álló egy óráig ropogtatta a buzgó fölolvasó, néhány forditott lyrai költeményt hallott tőle a közönségnek egy töredéke, mert sokan a hősköltemény szavalatának hatása alatt idő előtt eltávoztak. Az ülés, mely ötkor nyilt meg, nyolczadfél órakor ért véget.

— **A jogügyi bizottság** ma Gelléri Szabó János elnöklete alatt ülést tartott. Rózsavölgyi Gyula jegyző előadta, hogy a közgyülés a bizottság elé utasitá azt a kérdést, hogy Szőlősy János gyógytári engedélye kiadásánál a belügyminiszter nem követett-e el jogsérelmet a fővároson? T. i. Szőlősy a szent János-korház előtti téren gyógyszertár felállitására kért engedélyt a minisztertől. A belügyminiszter kikérte a város véleményét s ez nem ajánlotta a gyógytár engedélyezését, mert az e környéken egy másik gyógyszer üzletét rontotta volna meg. A miniszter mindazonáltal megadta Szőlősynek a jogot, nem ugyan a kért helyre, hanem a városmajor-utczaba. A jogi bizottság abban a nézetben van, hogy itt is történt jogsérelem; mert bár a törvényben arról van szó, hogy meghallgatandó a közönség véleménye, ha valamely község területére kéretik magános által a gyógyszertári jog s nem annak egyes részére, mégis tekintettel a főváros nagy területére s az azon levő számos gyógyszertárra, a törvényhatóság véleménye e konkrét esetben is irányadóul kellett volna hogy szolgáljon. A második tárgy a népszinház ügye volt, hogy tekinthető-e az városi alapitványnak. A bizottság amaz elvi megállapodásra jutott, hogy miután az alapitók jogaikról a főváros javára lemondtak, azokat a városra átruházták, mely azokat el is fogadta s igy a főváros mint alapitó egyedül áll s valamennyi jogok engedményesévé és letéteményesévé vált: nincs akadály arra nézve, hogy a főváros, mint az intézet törvényes képviselője, abból alapitványt ne alakitson.

— **Az orvostan-hallgatók** egély- és önképző egyesületében e hó 28-án esti 6 órakor Brück (Hidasi) Pál V éves orvostanhallgató fog felolvasást tartani e czimmel: «A nők meddősége, ennek oka és gyógyitása». Szaktanárul dr. Tauffer Vilmos hivatott meg.

— **A mérnök- és épitész-egylet** ut-, vasut- és hidépitési szakosztálya csütörtökön márczius 27-én 6½ órakor ülést tart. Tárgy: Ambrozovics Béla bemutatja a vasutakból eredő közgazdasági haszonnak általa megkisérlett kiszámitási módját — alkalmazva azt a hazai vasutakra.

— **A magyar tisztviselők** orsz. egyesületének igazgató választmánya e hó 27-én d. u. 5 és fél órakor az egyesület helyiségében (régi pósta-u. 5. sz.) ülést tart.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Az észéki vasuti szerencsétlenség** ügyében a pécsi kir. törvényszék által hozott vádhatározatot tárgyalta ma a kir. itélőtábla III. büntető tanácsa. A vádhatározatot Stelczl Frigyes, Jobbágyi Ottó és Réczey Gyula felebbezték. A kir. tábla határozatát holnap hirdetik ki.

— **A föudvarmester huszárja.** Nyáry Adolf báró huszárja, *Vajda* János ellen a törvényszék az eljárást megszüntette s ezzel a szegény emberről kötött rémmes ártatlan megoldást nyert. Igen valószinünek látszik ugyanis, hogy Vajda szeretője bosszujának esett áldozatul. Ez a nő volt ugyanis az, a ki azt a feljelentést tette a huszár ellen, hogy ez gazdájának élete és vagyona ellen tör. Ennek igazolására felhozta Vajdának azt az állitólagos nyilatkozatát, hogy: «ennek is (t. i. a gazdájának) a fejére koppintok majd és elviszem a szekrényét.» Vajda még a rendőrség előtt hivatkozott arra, hogy szeretője a feljelentést bosszuból tette azért, mert elhagyta. A rendőrség mindazonáltal kénytelen volt az ügy elbirálását a törvényszékre bizni, mely semmi alapot sem látván a vizsgálatra, az ügy beszüntetését rendelte el. Vajdát ma átkisérik a főkapitánysághoz, mely rendőri elbánás végett visszakérte őt.

— **Gyilkos após.** A kir. itélőtábla I. büntető tanácsában ma igen érdekes bünpert referált *Széll* Farkas kir. táblai biró. Az eset a következő: Zalamegye egyik kis falujában, Petri-Kereszturon, *Kiss* György ottani lakos, nőül vett egy jómódu de koros özvegyasszonyt, kinek eladó leánya volt. A fiatal gazda tiltott szerelmi viszonyt folytatott mostoha leányával, mely nem maradt következések nélkül. Időközben a petri-kereszturi néptanitó *Tücsök* Károly megismerkedett Kiss mostoha leányával s daczára annak, hogy az egész falu tudta a leány és mostoha atyja közt való viszonyt, nőül vette a leányt. A férj folyton féltékenységgel kisérte apósát, ki mostoha leánya férjhezmenetele óta megszakitotta a viszonyt s sokszor keserü szemrehányásokat tett nejének. Igy történt, hogy a mult évi szeptember 6-án is oly heves szóváltás támadt köztük, hogy az asszony mostoha atyjához ment, keservesen panaszolva ott boldogtalanságát. A tanitó karhatalmat kért az elöljáróságtól s ennek segitségével vitte vissza nejét. Kiss erre bosszut esküdve neje ellen, elhatározta, hogy alkalom nyiltán kivégzi. Az alkalomra nem soká kellett várakoznia. Megtudta, hogy a tanitó, szeptember 22-én Zalaegerszegre fog menni, hogy váltóját megujitsa. Kiss már előtte való este szőlejébe ment, előkészitette egy csövü puskáját s egy dupla pisztolyt és hajnalban az ut mellett levő erdőben lesbe állott. Mintegy félóráig kellett várakoznia, midőn veje, kezében bottal, az erdő mellett haladt. Felfogta puskáját s mintegy öt-hat lépésről reá sütötte. A löveg tüdején hatolt keresztül s oly erővel érte, hogy még a fojtást is tüdejében találták. Amint a szegény tanitó összerogyott, hozzá lépett s még a pisztolyból is mindkét lövést fejébe irányozta. Ezzel magához vevén 12 frttal terhelt tarczáját, visszatért a szőlőbe s ott fegyvereit elrejtvén, haza sietett. Elfogatása után eleinte tagadott, de később töredelmesen bevallott mindent. A zalaegerszegi kir. törvényszék a btk. 278. §-ba ütköző gyilkosság miatt kötél által végrehajtandó *halálbüntetésre* itélte. A kir. tabla ma a kimondott halálbüntetést *helybenhagyta*.

— **Az asszonygyilkosokról.** Höchsmann Emiliának, a Schenk Hugó kedvesének atyja kijelenti az olmützi Neue Ztg.-hoz intézett levelében, hogy neje nagyobb röpiratot készit, mely az asszonygyilkosok kivégzése napján fog megjelenni, eddig ismeretlen adatokat közölve róluk.

— **A turini monstrepör,** mely három hónap óta volt folyamatban, végre befejeződött. A fővádlott Strigelli rendőrügynök, ki mint egy nemzetközi bünbanda tagja, óriási visszaéléseket követett el, elitéltetett. Strigelli öt évi börtönbüntetést kapott, Saroglia kilencz évit, Ferrero hatot, Bairo és Balone ötöt. Az esküdteknek nem kevesebb mint 105 kérdésre kellett felelniök, melyek megállapitása egy egész napot vett igénybe. A törvényszék elnökének rezuméje két napig tartott, mig az esküdtek tizennégy óra hosszat tanakodtak az eléjük tett kérdéseken. A Strigelli-pör folyamában tudvalevőleg igen sok szenzácziós inczidens merült föl, melyek közül legnagyobb port vert fel az, mely a turini és florenczi praefektusok lemondását vonta maga után. E két tisztviselőn kivül még másokat is kompromittáltak a Strigelli leleplezései, és a bünpernek utójátékát épen ez a vizsgálat fogja képezni.

melyet a tisztviselők ellen megindítottak. E pörre nézve az olasz képviselőházban legközelebb interpellácziót is fognak intézni Depretishez

— **Halálra itélt városi tisztviselők.** A vercelli (piemonti) esküdt-zék halálra itélte a minap Giovanni Gallo polgármestert, továbbá Pietro Cagna és Francesco Sapino városi tanácsosokat, kik 1879. szept. 11-dikének éjjelén ki akarták rabolni a lesszonai országut n Giuseppe Vinaziát s tévedésből oly suly san megsebe itettek Cosimo Ubertit, hogy néhány óra multán meghalt. A vádlottak a lopásban is bünösöknek mondattak ki, mert farsang hétfőjén tyukokat loptak.

MULATSÁGOK.

— **A nagyszebeni** magyar dalkör április 5-én, szombaton a «római császár» vigadó termében tartja meg ez évi I. rendes, zártkörü tánczvigalommal egybekötött dalestélyét.

HÁZASSÁG.

— **Mandel Mihály,** Mandel Jakab, biharmegyei derecskei tekintélyes földbirtokos fia eljegyezte Montág Berta kisasszonyt, Montág Mór, makói földbirtokos kedves és müvelt leányát.

— **Mandel Pál,** m.-szigeti épitő-vállalkozó, eljegyezte Kempner M. budapesti magánzó bájos leányát Mina kisasszonyt.

TÁVIRATOK.

Fiume, márcz. 26. (O. E.) A Pulszky-Domini-féle ügyben, melyre a «Nemzet»-ben Gyulay s Pulszky között folyt polemia adott alkalmat, s mely az itteni «Fiume» nevü magyar lapban is tárgyaltatott, most ennek szerkesztője ellen Domini sajtópert inditott. Az esemény itt annyival inkább feltünést kelt, mivel egy itteni polgárhoz intézett levelében még Kossuth is a dologhoz szólott, s érdemleges válaszát Pulszkynak eddig még meg nem jelent nyilatkozatához köté.

Zágráb, márcz. 26. Kresztics a horvát tartománygyülés elnöke meghivást intézett a magyar országgyülés összes horvát képviselőihez, hogy f. hó 26-án Budapesten mulhatatlanul jelenjenek meg, hogy az ipartörvény és a zagoria vasutra vonatkozó törvényjavaslat tárgyalásában résztvegyenek. Ekkor kell egyszersmind végleges megállapodásnak létrejönni a megindítandó pártközlöny iránt is. A pártközlöny első számának ma kellett volna megjelennie, de mivel az intéző bizottság nem tudott egységes megállapodásra jutni, a kiadást el kellett halasztani. Kresztics és Miskatovics szerdán, 26-án, Budapestre utaznak s reménylik, hogy ott a horvát képviselőket mind együtt fogják találni. A nemzeti párt passziv magatartását szemben a mindkét ellenzék fáradhatatlan munkásságával egyhangulag kárhoztatják. Ha csak Budapesten nem jő megfelelő egyetértés létre és nem sikerül a párt egyes elemeit megfelelőleg egybe fogjalni, ugy a párt a felbomlás veszélyének van kitéve és nem kerül majd oly csoportozat felszinre, mely helyébe léphetne. — Ez esetben az uj választásokat kell mentő eszközül a jelen helyzetből való szabadulásra tekintenünk, mert ha a tartománygyülés összeül is, bizonyos, hogy tanácskozásait a két ellenzék lehetetlenné teendi. A kilátásban levő botrányokat számitásba helyezve, tehát a tartománygyülés feloszlatását is elmaradhatatlannak tekinthetjük és pedig annál inkább, mert a nemzeti pártnak magának nem igen leend kedve az ellenzékiekkel szemben teljes erélylyel sikra szállani, a mennyiben e párt maga vezér nélkül és heterogen elemekből áll. Csak a kormány erősitheti meg e pártot, ha programmját átveszi, s a nemzeti párt mint kormánypárt lép fel, mert most még legalább formailag nem az.

Bécs, márcz. 26. *A képviselőház ülése.* Az igazságügyi miniszterium költségvetésének tárgyalásánál *Vasaty* a csehországi biróságok által használandó nyelv kérdését fejtegette és kijelenté, hogy e két kifejezés: «tartományban divó nyelv» és «tartományi nyelv» teljesen azonos. A «tartományban divó nyelv» interpretácziója az eddigi törvényhozás mellett kétséget sem szenvedhet. — A csehországi tartományi főtörvényszék jogszolgáltatása a nyelvkérdésben mindig állandó volt, mig a legfőbb itélőszék jogszolgáltatása sokszorosan ingadozott. *Jaques* panaszlólag emlité föl, hogy az igazságügy reformjának terén tespedés állt be. A cseh állampárt nézve kiemeli, hogy az alkotmánynyal uj jogi alap teremtetett, nevezetesen a sajtóvétségeknek törvényszékekhez történt utasitása által. *Lienbacher* előadó kijelenti, hogy a kormány az a joga, mely szerint a belszolgálatra vonatkozólag rendeleteket bocsáthat ki, valamint az, hogy az egyenjogusságra minden néptörzs igényt tarthat, — kétségbe sem vonható. Azt az óhaját fejezi ki, hogy az állam alaptörvényein k 19. czikke Ausztria egész területén egyenlően alkalmaztassék. A nyelvrendelet törvényesen indokolva van ugyan, de minthogy maga a jobboldal sem pártolja azt, talán Rusz inditványa alapján megegyezés volna létesithető. Szóló végül a legfőbb itélőszéket védelmezte Vasaty támadása ellenében. (Tetszés mindkét oldalon.) *Prazak* igazságügyi miniszter Bertolini a miatti panaszára, hogy a trieszti olitikai pörök Insbruckba tétettek át, valamint Keil és Foregger fejtegetésére válaszolva, kijelenti, hogy ezen intézkedés teljesen törvényes volt és a legfőbb itélőszék csakis a viszonyok érett megfontolása után nyilatkozott az áttétel mellett. A miniszter óhajtja, hogy e sajnálatos viszonyok mielőbb véget érjenek, de fájdalom, az események a kormányt arra utalták, hogy kivételes intézkedésekről gondoskodjék. *Bulat* a dalmátországi horvátok és olaszok egyenjogusitását ajánlja. Erre a ház az előirányzat többi fejezeteit, valamint a pénzügyi törvényjavaslatot vita nélkül elfogadta. Este ½7 órakor ismét ülés lesz.

Bécs, márcz. 26. A *képviselőház* ma esti ülésében első sorban harmadik olvasásban is elfogadta a költségvetést. A legközelebbi ülés szombaton tartatik.

Bécs, márcz. 26. (Az «Egyetértés» távirata.) A *Pol. Corr. budapesti* levelezője azt irja, hogy a honti vereség nagyon elkeserité a mérsékelt ellenzéket, mig liberalis tagjait az aggasztja, hogy *Apponyi* Albert gróf az utolsó időben vezető befolyásra tett szert. «Előkelő egyházi oldalról» fölszólitották Apponyi grófot, hogy szakitson a liberalisokkal, különösen Szilágyi Dezsővel és Pulszky Ágosttal, akkor aztán megindithatják az akcziót.

Bécs, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitónak távirata.) Egy idevaló lapnak Konstantinápolyból azt a hirt jelentették, hogy az orosz kormány az 1856-dik évben kötött tengerszorosi szerződésnek felbontását szándékozik kérni. Bécsi jól értesült politikai körökben mit sem tudnak az orosz kormány ilyen szándékáról.

Bécs, márcz. 26. A gráczi «Volkszeitung» egy czikkéből több szabadelvü párti hirlap által vont ama következtetés ellenében, hogy a jobboldali k egyesületei felbomlottak vagy a felbomláshoz közel vannak, a «Vaterland» *Lichtenstein Alfréd Alajos* herczeg egy nyilatkozatát közli, mely szerint ők egy lapba sem irnak, és a szóban levő közlemény irányzatát roszalják és fájlalják.

Brün, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A *Tagesbote* jelenti Bécsből a következő szenzácziós dolgokat. Január hava óta *Wydmann* báró tiroli helytartóval a kabinet-alakitás ügyében tárgyalások folynak. Wydmann bárót a kormányelnökség elfogadására szólitották fel. A tárgyalások már rég befejeződtek volna, ha *Wydmann* feltétlenül nem követelné Taaffenak, Dunajevszkinek, Prazaknak a kabinetből való kilépését.

Trieszt, márcz. 26. A Lloyd-társulat szertárából ma bocsátották vizre az «Electra» nevü gőzöst. A gyönyörü látványt a helytartó, sok kitünőség és nagyszámu közönség nézte végig.

Róma, márcz. 26. (Az «Egyetértés» távirata.) A *miniszterválság* legközelebb véget ér. Baccelli okozta a nehézségeket, mivel Coppino ellen a lapokban agitált. Mint mondják Grinaldi átveszi az igazságügyi, Coppino pedig a közoktatásügyi miniszteri tárczát. A beteg Ferrero helyébe Bertole Viale-t fogják hadügyminiszterré kinevezni.

Róma, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A miniszterium megalakultnak tekinthető. Az uj kabinetben a czentrumot Coppino, Grimaldi és Brin képviselik.

Róma, márcz. 26. Több lap szerint az uj miniszterek névsorának közzététele azért késik, mert egyuttal az államtitkárok névsorát is nyilvánosságra kivánják hozni.

Róma, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A Moniteur de Rome megczáfolja a pápa elutazásáról szóló hireket.

Róma, márcz. 26. A «Moniteur de Rome» a következőket irja: Egyes lapok a pápa elutazásának eshetőségével foglalkoznak. Ugy tetszik, hogy e lapok a szőnyegen levő kérdéssel nincsenek tisztában, mert egészen más az, ha azt mondjuk, hogy valamely kérdés ujólag napirendre került, vagy hogy valamely kérdés megoldatott. A katholikus vallásu publiczistáknak joguk van a helyzetet birálat alá vonni, melyet a pápa elviselhetetlennek jelentett ki, és e helyzet megoldásának módját és lehetőségét is figyelembe venni; de magát az elhatározást a pápára kell bizniok.

Páris, márcz. 26. (Az «Egyetértés» távirata.) A *Republique Française* felhivja a kormány figyelmét Abyszinîára, mint oly tartományra, mely Francziaország esetleges akciójára alkalmas kiindulási pontot képez.

Páris, márcz. 26. A huéi udvarnál levő ügyvivő távirati jelentése szerint *egy herczeget, ki a királyi család tagja volt és a keresztények lemészárlására izgatott, kivégeztek.*

Páris, márcz. 26. Az alkotmány átvizsgálását czélzó inditványt aláirt képviselők elhatározták, hogy azt a kamara holnapi ülésében nyujtják be.

Páris, márcz. 26. A kamara a hadseregnél való előléptetésről szóló törvényjavaslatot elfogadta 319 szóval 198 ellenében, mellőzve a tábornagyi méltóság megszüntetését czélzó inditványt. *Constans* inditványt nyujtott be az iránt, hogy a képviselőválasztásnál a lajstrom szerint való szavazás hozassék be. A költségvetés tárgyalására kiküldött bizottság elnökévé *Rouvier* választatott.

Páris, márcz. 26. A «Temps» a költségvetés tárgyalására kiküldött bizottság összeállitásáról szólva, oda nyilatkozik, hogy annak többsége nem kormánypárti, de a kormányhoz hasonlóan, sem uj kiadások, sem uj adók behozatalát nem kivánja. A «Temps» kijelenti, hogy a kiadásokat csökkenteni kell, mert az országot már kifárasztották képviselőinek ábrándjai s tévedései s nem hajlandó azokért ujabb költségekbe bocsátkozni.

London, márczius 26. (Az «Egyetértés» távirata.) Az a hir, mely szerint Dublinban kitört volna a *kolera,* valótlannak bizonyult.

London, márcz. 26. (Az «Egyetértés» távirata.) *Ozman* Digma a hegyek közé menekült. Graham, daczára a nagy hőségnek előre nyomul, hogy a vele barátságos viszonyban álló törzsekkel együtt a Berberbe vezető utat a zavargóktól megtisztitsa.

Christiania, márcz. 26. A birodalmi főtörvényszék *Bachke* minisztert hivatala elvesztésére itélte.

Stockholm, márcz. 26. Hir szerint a király kikérte a svéd miniszterium véleményét a felett, vajjon a *norvégiai* vitás kérdések az unio viszonyára befolyással lehetnek-e? A svéd miniszterium hir szerint kijelentette, hogy az egész kormány tökéletesen, egyetértőleg abban a nézetben van, hogy az unio főfeltétele, hogy *sem Svédország sem Norvégia alaptörvényei a király beleegyezése nélkül nem módosithatók* és hogy mindkét állam hadereje a király rendelkezése alá van vetve.

Pétervár, márcz. 26. A czár tegnap *Lobanov* hg. bécsi orosz nagykövetet és *Rosenbach* főhadsegédet fogadta. *Dondukov-Korsakov* hg. Tifliszbe utazott.

Pétervár, márcz. 26. A «Journal de St.-Petersbourg» a kaukazusi hirlapok egy közleményét közli, mely szerint a Kaspi tón tul levő terület külön kormányzósággá alakittatnék, melynek főczélja a Khinával való összeköttetés föntartása volna. Az Amu-Darja vidéke egész a Sydarja sivatagokig e kormányzóságba bekebeleztetnék.

Varsó, márcz. 26. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Jól értesült körökben *Gurko* főkormányzónak leköszönéséről vagy annak hadügyminiszterré való kineveztetéséről mitsem tudnak. Hivatalos jelentések szerint Gurko márczius vége felé Varsóba visszatér.

Szofia, márcz. 26. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Ama többoldalról fölmerült állitással szemben, mely szerint *Kantakuzene* herczeg hadügyminiszter politikai tekintetben elődei nyomdokain halad, hitelt érdemlő oldalról megczáfolják s azt mondják, hogy Kantakuzene magatartása korrekt.

Konstantinápoly, márcz. 26. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Az ökumeniai patriarka a zsinathoz és a világi tanácshoz jegyzéket menesztett, melyben kijelenti, hogy különböző körülményeknél fogva attól tart, hogy a szabadalmak kérdése veszélyeztetve van, ha a k t testület legutóbb kibocsátott nyilatkozatait a portával azonnal közli. A zsinat erre elhatározta, hogy az emlitett két nyilatkozat átnyujtásának idejét márczius 22-ig meghosszabbitja. Ha a patriarka e határidőn tul is el akarja halasztani az ügyet, a két testület tulnyomó többsége megegyezett abban, hogy a patriarkát állásából elmozditja.

Konstantinápoly, márcz. 26. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A szerb kormány a porta ama követelésére, hogy az utóbbi a szerbiának átengedett területen levő vakuv-javadalmakért kárpótlási összeget követelt, azzal válaszolt, hogy a portának a török foglyok élelmezésére vonatkozó számlát nyujtott át. A porta Szerbia követelésének jogosultságát kétségbe vonja.

Alexandria, márcz. 25. (Az «Egyetértés» távirata.) János, Abesszinia királya, Hewett tengernagy üdvözlésére nagy kisérettel Adulisban megérkezett. Mint mondják, Anglia Abysziniával véd- és daczszövetségre fog lépni.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Bécsben magában jegyezték a magyar négyszázalékos aranyjáradéknak aláirásra bocsátott egész összegét. Londonból, a hol nem történt készpénz-jegyzés, jelentik, hogy a kicserélésre fentartott összeget tuljegyezték. Az összes aláirást 4—500 millióra becsülik. Az aláirást Párisra való tekintet nélkül valószinüleg holnap zárják be. (N. Fr. Pr.)

Lemberg, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A galiczia mezőgazdasági bank közgyülésén kitünt, hogy 2.098,000 forintnyi veszteséggel szemben 1.567.000 frt vagyon áll. Azonkivül hiányosan kisorsolt záloglevelek után 686,233 frt fedezetlen maradt. A közgyülésen Sapiha herczeg és a kereskedelmi bank igazgatója élesen kikeltek a kormány ellen, mely a katasztrófát okozta, a mennyiben a millió-kölcsönt nem akarta megadni. A kormány ajánlotta mindenfelé a bankot a takarékpénztáraknak és a tisztek biztositékának letéteményezésére. A segély-bizottság fentartására vonatkozó javaslatot elfogadták. A körmöczbányai takarékpénztár igazgatója szemére vetette az osztrák kormánynak, hogy ő az oka, ha a takarékpénztárt katasztrófa éri.

Berlin, márcz. 26. Az aláirás a 4 százalékos magyar aranyjáradékra a német piaczokon már az első nap lefolyása után berekesztetett.

Berlin, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A magyar aranyjáradék konverziójára az aláirások valamennyi német piaczon bezárattak.

Páris, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) ***Boulevard-forgalom.*** 10 óra 3 percz. 3 százalékos franczia járadék 75.90, 4½ százalékos franczia járadék 106.93, olasz járadék —.—, ottomán bank 646.25. Szilárd.

Az uj ipartörvényjavaslat.

A képviselőház közgazdasági bizottságának jelentese.

(Folytatás és vége.)

III.

A. Mindenekelőtt a tanonczügy rendezésének kérdése került tárgyalásra, nevezetesen a javaslat III. fejezetének A) betüje alatt foglalt intézkedések megvitatása.

A bizottság csatlakozva a kormány javaslatához, egészen a felek szabad akaratára óhajtja bizni, a tanonczidő meghatározását és csak azt kivánja, hogy 12-ik événél előbb ne lehessen senki tanoncz.

A tanoncz felvétele ezentul az elsőfoku iparhatóságnál irásbeli szerződés mellett fog történni, miután szükséges, hogy az ily megállapodás a felek részéről, minden későbbi viszály könnyebb tisztázása szempontjából sajátkezü okmányban letéve legyen.

Fontos kérdés a tanonczmunkaidő maximumának meghatározása. A javaslat oly tanonczok részére, kik éltük 14-ik évét be nem töltötték, naponkint legfölebb 10 órai, kik a 14-ik évet már elérték, 12 órai munkamaximumot állapit meg, az iskolában töltött időt is beleértve. Mindkét esetben azonban munkaközben délelőtt és délután egy-egy fél, délben pedig egy egész szünóra tartandó és a tanonczok általában csakis oly munkára szorithatók, mely korukhoz képest testi erejüknek megfelel. A bizottság ezen időt oly maximumnak kivánja tekinteni, a mely indokolt esetekben és különösen nehezebb munkával járó iparágaknál külön hatósági határozat alapján rövidebbre is szabható és ily értelemben bővitette ki a javaslat 57. §-át.

A tanonczbizonyitványt, melyben az iskolai bizonyitvány adatai felemlittetnek és az iparában tanusitott haladás igazoltatik, a javaslat szerint ezentul nem az iparos, hanem az iparhatóság állitaná ki. Már csak a tanoncziskolák felállitása következtében is szükségessé váli ezen ujitás; továbbá azért, mert a bizonyitvány kiállitása nem bizható egy érdekelt fél belátására, a milyen a mester a tanonczczal szemben. Az iparbizottsági tagok tartoznak időnkint a mühelyeket meglátogatni és a tapasztalt eredményt az iparhatóságnak a lajstromba való bejegyzés végett bejelenteni. E szerint tehát az iparhatóság minden, a tanonczbizonyitvány kiállitására szükséges adat birtokában lesz. Ezen ujitáshoz a bizottság a mondott okoknál fogva hozzájárul.

B. Ha van valami, mi által iparosaink képzettségé általánosságban emelhetjük, az mindenesetre első sorban a javaslatban kontemplált tanoncziskolák kötelező behozata a által érhető el. A jelen törvény azt mondja, hogy az iparos tanonczát, ha irni, olvasni és számolni nem tud, ezeknek megtanulására, különben az ismétlési-, esti-, vasárnapi-, illetőleg iparis oába járásra szoritani köteles. De a mint azt a kormány-indokolás is kiemeli, a törvény ezen intézkedésének nagyrészt már azért sem lehetett foganatot szerezni, mert sok helyütt még a legprimitivebb ismétlő iskolák sem voltak; a rendes iskolák pedig órarendjük természeténél fogva nem voltak ipartanonczok által látogathatók. Szükséges tehát, hogy külön tanoncziskolák iránt szabatos elvi meyállapodások létesittessenek.

A javaslat azt óhajtja, hogy minden oly községben, melyben legalább 30 tanoncz van és a tanonczok számára külön iskola nincs, köteles legyen a község a tanonczok tanitásáról külön tanfolyam berendezése által gondoskodni.

Az oktatásra polgári és elemi iskolák helyiségei, taneszközei és tanitó személyzete használható fel. Az évi szorgalomidő 10 hónapi, a tanitás hetenkint rendszerint 7 órai időből állana. A kormány azt reméli, hogy vagyonos községek e czélra áldozatokat is fognak hozni, ugy hogy idővel helyenkint a tanonc iskolákból valóságos szakbeli oktatásra berendezett ipariskolák válhatnak. Egyelőre azonban a legszükségesebbre kell szoritkozni és arról gondoskodni, hogy iparosaink az elhanyagolt elemi oktatásban részesittessenek.

A bizottság belátja, hogy a tanoncziskolák meghonositása sarkalatos része a kérdés pénzügyi oldalában rejlik. Attól tart, hogy ezen modalitások utóbbika, t. i. a kormányhoz segélyért való folyamodás, a javaslat szerint igen gyakran fogna bekövetkezni. Azt hiszi, hogy a dijak és pénzbüntetésekből, továbbá a 2%-os községi pótadóból várható bevétel némely esetben a kiadásnak csakis kisebb részét leend képes fedezni. Átlátja ugyan, hogy vannak esetek, melyekben a miniszter a segélyt a folyamodó községnek meg nem tagadhatja, de meg akarja lehetőleg szoritani az ily eshetőségek számát és ennek folytán azt ajánlja, hogy tanoncziskolák felállitása kötelezőleg csakis oly községekben állitandók fel, melyekben a tanonczok száma legalább 50-re megy. Megjegyzi azonban, hogy ezt csakis egy első lépésnek tekinti, azon kitüzött czél felé, melyet a viszonyok folytán nem egyszerre, hanem csak fokozatosan érhetünk el.

Máskülönben a közgazdasági bizottság a tanoncziskolákra vonatkozó alfejezetnél még csak azon módositást bozza javaslatba, hogy a hetenkénti tanidő ne feltétlenül 7 órai idoben állapittassék meg, ellenkezőleg, hogy ezen idő csakis azon minimumot képezhesse, mely minden tanoncziskolánál megkövetelendő.

C. A segédekről szóló alfejezet több lényeges módositást és ujitást tartalmaz. Mindeneklött kimondatik benne az, hogy az iparos köteles segédjének időt engedni arra, hogy vallása ünnepnapjain az isteni tiszteletet látogathassa. Történtek ugyan ujabb időben több oldalról felszólalások az iránt, hogy nem volna-e szükséges oly kormány vagy törvényhozási intézkedés, mely az ünnep és vasárnapi munka kérdését egészben felkarolja. A bizottság azon véleményben van, hogy ámbár ezen kérdés komoly megfontolást érdemel, elintézése ezen törvényjavaslat keretén belöl nem eszközölhető. Egyelőre csakis arról lehet szó, hogy a segédszemélyzet vallásos érzületének ébrentartása és fejlesztéséro módot nyujtsunk; erre nézve elegendő az, mit a javaslat ajánlatba hoz.

A segédszegődtetési, valamint a munkaadó és segéd közötti szerződéses viszonyt illetőleg nem történt lényegesebb ujitás. A kereskedelmi segédekre nézve átvétetett az 1875 : XXXVIII. tcz. határozata, mely szerint a felmondási határidő rendesen hat hétben, fontosabb teendőkkel megbizott iparos- vagy kereskedő-segédeknél pedig három hónapban állapitandó meg. Ennek elfogadása indokolásra nem szorul. A felmondás nélküli elbocsátási esetek közül azt, mely szerint a segéd azonnal elbocsátható, ha kötelességei teljesithetését elmulasztja, a bizottság el nem fogadhatja, mert az határozatlan és oly tág értelmü, hogy az a mesternek esetleg igen nagy jogokat kölcsönözhetne a segéddel szemben. A javaslat gondoskodik továbbá igen helyesen a segéd viszonyának tisztába hozataláról, azon esetre, hogy ha védkötelezettségének teljesitésére behivatik.

Igen hasznos intézkedés a munkakönyvek behozatala, melyhez a bizottsag már csak a qualifikáczió elfogadása következtében is hozzájárul.

Iparkodott azonban a kormány által javasolt intézmény némely szigoruságait enyhiteni, és ezáltal elérni azt, hogy a munkakönyvekkel üzhető visszaéléseknek lehetőleg eleje vétessék. Biztositva látni kivánja nevezetesen azt, hogy a munkakönyv kizárólag a fennálló munkaviszonyok nyilvántartására és könnyebb igazolására szolgálhasson. E szerint ki lenne zárva belőle minden oly megjegyzés vagy jel, mely a segédek magaviseletére és minősitésére vonatkozással lehetne. Ellenben az iparos kötelességévé tétetnék a segéd kivánatára, a fennállott szerződési viszony megszüntéről és a segéd magaviseletéről külön az igazságnak megfelelő bizonyitványt adni.

Ellenőrzési szempontból okvetlenül szükséges, hogy a munkakönyv, a munkaviszonyban beálló változás alkalmával a hatóságnak bemutatandó, miután a hatósági lajstromban minden ily változás bevezetendő. De kivánatos az is, hogy ez az iparosok és kivált a gyárosok minél kevesebb időmegterheltetésével eszközölhető legyen. Ennélfogva a bizottság azt ajánlja, hogy a munkaadónak két heti idő engedtessék a munkakönyvnek a munkábalépés alkalmával való bemutatására, és hogy ezen formalitás a munkából való kilépés esetében, egyszerüen a kilépés bejelentése által potolható legyen. Szükséges továbbá a segédnek azon könnyitést nyujtani, hogy a munkakönyv elvesztése esetében számára egyelőre is igazolvány állittassék ki, nehogy ez esetben kenyérkeresetében gátolva legyen. Ha pedig a segéd akármily okból másodlatot kiván, az az eredeti munkakönyv visszatartása mellett minden esetben kiállitandó volna. Nem tartja végtére czélszerünek a törvényjavaslat azon intézkedését, mely szerint csak a fontosabb teendőkkel megbizott iparos- és kereskedő-segédek nem köteleztetnének munkakönyv tartására, hanem tekintettel a kereskedősegédek egészben nagyobb stabilitására, kimondatni óhajtja, hogy ezeknek munkakönyvre egyáltalában nincs szükségük.

D. A gyári munkásokról szóló alfejezet igen kevés kivétellel szóról-szóra át van véve az 1872-diki törvényből.

A bizottság két irányban óhajtotta kibőviteni a javaslat intézkedéseit. Czélszerünek tartja a fiatal munkások alkalmazását bizonyos életveszélyes vagy egészségtelen gyárakban megtiltani, másrészt pedig nagyobb számu gyárakkal biró vidékeken a gyári felügyeletet külön ezen czélra alkalmazott közegekre bizni. Javaslatunk első részére nézve, konkrét inditványunk a következő. A 16. évet még be nem töltött munkások vagy épen nem, vagy csak bizonyos feltételek mellett alkalmazhatók azon iparágakhoz tartozó gyárakban, melyek egészségteleneknek vagy veszélyeseknek nyilvánittattak és egyáltalában csak oly munkára alkalmazhatók, mely egészségüknek nem árt és testi fejlődésüket nem gátolja. Az egészségtelen és a veszélyes iparágak lajstromát a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter rendeletben fogja megállapitani; ezen rendeletben egyszersmind azon feltételek is meghatározandók lesznek, melyeknek megtartása mellett 16 éven aluli munkások ily iparágakban vagy azok némelyikében alkalmazást nyerhetnek.

Ezen inditványunkat röviden azzal indokoljuk, hogy ha csak oly általánosságban mondatnék ki, hogy a 16 évet még be nem töltött munkások általában csak oly munkára alkalmazhatók, mely egészségüknek stb. nem árt, ez kellő garancziát nem nyujtana. A specziálizálást különben javaslatunk is kerüli, miután az ily gyárak minősége évről évre változhatik, ugy hogy az e részbeni megállapodásokat jobb a rendeleti utra bizni.

Második javaslatunk, melyet a mondottak után még tovább indokolni szükségtelennek tartunk, abból áll, hogy hatalmaztassék fel a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, a fővárosban és nagyobb számu gyárakkal biró vidékeken a gyárak megvizsgálásával külön közegeket megbizni, melyeknek alkalmazásáról a rendes évi költségvetéssel kapcsolatban a törvényhozásnak jelentést terjeszszen elé.

IV.

Az ipartestületi intézményre nézve a miniszteri indokolás a következő passzust tartalmazza: «határozottan ki kell emelni azt, hogy az iparhatóságoknak a törvényjava lat által kontemplált kiegészitése is hivatása mellett nem volna mulhatatlanul szükséges a kötelező társulatok eszméjét is pártolni, és talán az iparosok nagy része, ha az évek óta mesterségesen élesztett agitáczió folytán annyira bele nem élték volna magukat az emlitett irányba, teljes megnyugvással fogadnák a kötelező társulatok mellőzését is. Minthogy azonban a dolgok már ennyire fejlődtek, és minthogy a törvényjavaslat oly ellenőrzés alá veti a testületeket, a mely által müködésük mindig figyelemmel kisérhető és mivel végül a czéljukat tévesztő testületek ismét feloszlathatók, a mondott intézmény is fölvétetett, a nélkül, hogy ez által az ipartörvény főelve, az iparszabadság, azaz mindenkinek azon veleszületett természetes joga, hogy képességeit és vagyoni tehetségeit az ipar terén akadály nélkül kifejthesse, lényeges csorbát szenvedne.»

Erre nézve a bizottság is azon feltevésből indul tehát ki, hogy miután maguk az érdekeltek óhajtották ezen önkormányzati intézmény behozatalát, mindent el fognak követni, hogy annak érvényt szerezzenek. Elfogadja tehát a javasolt intézményt, de azt hiszi, hogy nagy óvatossággal kell meghatározni mindenekelőtt azt, hogy hol, mily módon és mily elemekből jöjjenek létre a testületek. Nézetei e részben némileg eltérnek a miniszteri javaslatban mondottaktól.

A törvényjavaslat csak törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácscsal biró városokban óhajtja az ily testületek felállitását. Azonban az utolsó népszámlálási eredmények szerint a vidéken körülbelől kétszer annyi iparos tartózkodik, mint a városokban. Ennek alapján az iparosoknak kétharmada nem fog ily testülettel birni.

A bizottság véleménye szerint, ha már az eszmét magát elfogadjuk, módot kell nyujtani arra, hogy az e gyakorlatban egyrészt minél több, másrészt csak az erre alkalmas helyeken valósuljon. Ott, a hol legalább 100 iparos van, az oly helyen van már iparélet és elegendő anyagi erő és képzettség is arra, hogy a testület fentartható legyen De söt azt sem akarná megakadályozni, hogy a kellő feltételek létezése esetében a 100-nál kevesebb iparossal biró községek testületekkel birjanak.

Megállapitandónak véli tehát azt (régi 114., uj 122. §.), hogy ipartestületek nemcsak törvényhatósági joggal felruházott és rendes tanácscsal biró városokban, de oly községekben is alakitandók, melyekben legalább 100 iparos van, söt, hogy ez külön engedély alapján oly községekben is létesithető, melyekben az iparosok száma száznál kevesebb.

Egy további kérdés az, hogy kik lehetnek hivatva a testület felállitása iránt határozni. A javaslat egyszerüen azt mondja (régi 114., uj 122. §.) hogy a létesités a helybeli mesterséggel foglalkozó iparosok kivánatára történik, és hogy arra nézve az iparhatóság az illetékes kereskedelmi és iparkamara meghallgatása és a törvényhatóság határozata alapján intézkedik. A mennyiben az ipartestület szükséges volta iránt az illető iparosok, a kereskedelmi és iparkamara és a törvényhatóság között nézeteltérés lenne, az ügy elhatározás végett a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter elé terjesztendő.

Czélszerüségi és igazságossági szempontok egyaránt tanácsolják, hogy a testületek megalakitása ne tétessék az iparosok megkérdezése nélkül kötelezővé. Ebben a részben még a kormány javaslatától is némileg eltérünk, tudniillik nem fogadhatjuk el azon intézkedést, hogy a testület alakitása első sorban a törvényhatóság belátására bizassék. Itten önmüködő testületről lévén szó, határozottan kimondandó volna, hogy a kezdeményezési jog az illető iparosokat illeti meg, fentartva természetesen a törvényhatóságnak a hozzájárulási jogát. A 100-nál kevesebb lakossal biró helyeken létesitendő testületeknél a miniszter engedélyét azért óhajtjuk minden egyes esetben biztositva látni, mert az ilyen kivételes esetek megitélése oly kiváló szakképzettséget tételez fel, a mely csakugyan ennél leginkább található.

Egy további tekintet, mely erős megfontolást érdemel, az, hogy mily módon legyen konstatálható a helyi iparosok véleménye a testület felállitása iránt, miután már fennebb hangoztattuk, hogy kellő biztositék nyujtandó arra nézve, hogy az csak az iparosok megegyező akarata alapján létesüljön. A bizottság azt ajánlja, hogy az alakitás kimondására a helybenlakó iparosok két harmadának hozzájárulása követeltessék.

A javaslat szerint (régi 115., uj 123. §.) különböző mesterségek számára egy város területén is több ipartestület alakitandó, ha az iparosok száma avagy vagyoni tehetsége az illető testületek müködésére nézve kellő alapot nyujt. A bizottság azon véleményben van, hogy ez tekintettel a testületek azon főczéljára, mely az általános iparrendészeti viszonyok ellenőrzésében és a tanonczképzés fejlesztésében rejlik, csak az erők elforgácsolására vezetne. Ezért is Budapest főváros kivételével, a hol az ipartestületek, iparágak vagy iparcsoportok szerint alakithatók, egy város vagy község területén csak egy általános ipartestület alakitását ajánlja.

A testületek müködési körébe csakis a mesterséggel foglalkozó iparosok vonandók be, és igy azok is, kik mesterséget képező iparágat nagyban üznek (régi 116., uj 124. §.) és telepükön mesterséggel foglalkozó segédeket és tanonczokat alkalmaznak, miután a testületnek egyik főczélja a tanonczképzés.

A kormányjavaslat gondoskodik azon modalitásokról, melyek szerint a testületi alakitás alkalmával a létező rokontermészetü ipartársulatok ebbe beleolvadjanak (régi 117., uj 125. §.) Ipartestületek megalakitása alkalmával az illető városban addig müködött ipartársulatokat, a mennyiben oly mesterségek iparosaiból alakultak, melyekre nézve az ipartestület illetékes, az elsőfoku iparhatóság a testületbe olvadásra felhivni tartozik. A bizottság tisztán jelezni óhajtja, hogy ez csak oly ipartársulatokra szólhat, melyek képesitéshez kötött mesterséggel foglalkozó iparosokból állanak, valamint a fenti megállapodások szerint azt is, hogy a fővárosban eddig müködött ily ipartársulatok esetleg csak a megfelelő ipartestületekbe olvaszthatók. Hozzájárul ahhoz, hogy a feloszlás ez esetben csak az ipartársulati tagok kétharmadrészének beleegyezésével eszközölhető legyen és hogy az ipartársulat tagjai, még ha ezen beolvasztás nem sikerülne, a testület tagjai közé tartoznak. A javaslat azt mondja, hogy feloszlatás esetében a társulat vagyona, tekintet nélkül arra, mit határoznak különben az alapszabályok, az ipartestület tulajdonába megy át. Miután lehetnek egy társulat vagyonának oly alkatrészei, melyek az általános ipartestületre joglag át nem ruházhatók, a bizottság ezen intézkedést azon módositással fogadja el, hogy a társulat vagyona csak a mennyiben az ipartársulatnak e vagyon felett szabad rendelkezési joga van, mehet át a testület tulajdonába, holott ha külön czélokra rendelt tőkéje vagy vagyona van, e tőke vagy vagyon a testület által az illető külön iparágat üzők czéljaira külön kezelendő.

A bizottság magáévá teszi egészben azt, mit a javaslat az ipartestület czélja (régi 118., uj 126. §.) és teendőire nézve (régi 119., uj 127. §.) megállapit.

Sulyt fektetünk arra is, hogy világosan kimondassék (régi 120., uj 128. §.), miszerint az alapszabályokat a testületi közgyülés állapitja meg.

Azokból, mit a javaslat mint az alapszabályokba fölveendőknek fölsorol, kitörültük azon mesterségek megjelölését, a melyekre nézve a testület illetékes, miután világosan ki lett mondva (régi 116., uj 122. §.), hogy a testületi kötelékbe tartoznak mindazok, kik azon helyen képesitéshez kötött mesterséget önállóan üznek.

Azon tárgyak közé, melyek fölött mindenesetre a közgyülés határoz (régi 130., uj 131. §.), felveendőknek tartjuk az elöljáróság elnökének megválasztását és az alapszabályok megállapitását. A mi az elsőt illeti, nem járulhatunk hozzá a javaslat azon inditványához, hogy az elöljáróság tagjai a maguk kebeléből válaszszanak elnököt és elnökhelyettest. Kivánatosnak tartjuk továbbá azt, hogy a testületi ügyek intézésébe (régi 135., uj 136. §.), esetleg oly egyének is befolyhassanak, kik iparukat hosszabb időn át üzték, de evvel felhagytak, az iparügyek iránt azonban érdeklődnek. E részben a javaslatnak oly módositását óhajtjuk, melynek értelmében az olyan egyének is lehessenek az ipartestületeknek szavazattal biró választó és választható tagjai, kik mint tényleg müködö iparosok léptek a testületbe és ennek kötelékében még akkor is meg kivánnak maradni, midőn a tényleges iparüzéssel már felhagytak, és tekintettel erre, **a javaslatnak idevonatkozó megszor.tását kihagytuk.**

A javaslat nem gondoskodik a testülethez tartozó segédszemélyzet érdekeinek képviseletéről oly ügyekben, melyek az iparosokat és a segédszemélyzetet közösen érdeklik. Nevezetesen két esetben kivánja a bizottság a segédek képviseltetését biztositva látni, t. i. a békéltető biráskodásnál és a segédek segélyalapjának létesitésénél és kezelésénél.

A mi az elsőt illeti, igaz, hogy a javaslat egész általánosságban kimondja (régi 164, uj 176. §.), hogy oly összebeszélések esetére, melyek a munkaadók vagy a segédek közt, a másik fél rovására történhetnek, az iparhatóság esetről-esetre iparosokból és segédekből békéltető bizottság alakitását rendeli el. A bizottság azt hiszi, hogy azon tényezők, melyekből ezen bizottság állana, ne az egyes konkret esetek alkalmával választassanak, mert akkor a szenvedélyesség és elfogultság volna irányadó; hanem hogy az a testület megalakulása alkalmával történjék. Elvi fontosságu és ezért a törvénybe felveendő a békéltető bizottság tagjainak és elnökének mi módon való megválasztása. A mi a bizottság iparos tagjait illeti, legalkalmasabb, hogy azok a testületi elöljáróság tagjai legyenek. Segédtagjai pedig a testülethez tartozó iparosok összes segédei által az e czélból az iparhatósági biztos által összehivott és elnöklete mellett megtartandó választó ülésen választott segédek legyenek. Azt, hogy miképen végezze a békéltető bizottság a reája bizott teendőket, törvénybe felveendőnek nem tartjuk. E járását külön alapszabályok határozzák meg, melyeket maga hoz és melyeket a törvényhatóság a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszternek a belügyminiszterrel egyetértőleg leendő jóváhagyás végett bemutatni köteles.

Az elnöki teendők intézésével legczélirányosabb egy minden tekintetben független egyént megbizni és ezt a bizottság az iparhatósági biztosban vélte megtalálhatónak, miért is ötet ezen tisztség végzésére ajánlatba hozza.

Továbbá kijelölni óhajtja a bizottság a javaslatban a kékéltető bizottság müködési körének általános megállapitását. E szerint a tárgyalásoknál a bizottság iparos tagjai és segédtagjai egyenlő számban tartoznak jelen lenni. A bizottság mindenekelőtt a felek kibékitését megkisérli; ha ez nem sikerül, szótöbbséggel határoz. Határozatát szükség esetében az iparhatóság hajtja végre. A határozattal meg nem elégedő félnek jogában áll a határozat kihirdetésétől 8 nap alatt és nem mint az eddigi törvény mondja, 30 nap alatt igényeit a törvény rendes utján érvényesiteni, mi által azonban a határozat végrehajtása nem gátoltatik.

Ezek után áttérünk a segélypénztári intézmény megvitatására. A kormány nem obligative, hanem csak fakultative ajánlja a segélypénztárak létesitését. A bizottság méltányolva az e részben felhozott okokat a segélypénztárak obligativ módon való behozatalát már csak azért sem teheti magáévá, mivel nem látja még munkaviszonyainkat oda fejlődve, hogy azok a munkásosztály oltalma tekintetéből ily kivételes eszközök általános alakban való alkalmazását ez idő szerint szükségessé tegyék.

Azon feltevésben, hogy a békéltető bizottságok alakitására vonatkozó fentebbi javaslatunkat a t. ház elfogadni méltóztatik, bátrak vagyunk ezen bizottságot a segélypénztárak kezdeményezésére s alapszabályainak kidolgozására ajánlatba hozni.

A kormányjavaslat (régi 123, uj 142. §.) a segélypénztárak alakitását és kezelését az ipartestület közgyülésére, illetőleg annak elöljáróságára akarja bizni. Álláspontunk e részben tehát eltér a kormányétól. Ennek okát már fentebb jeleztük, minélfogva mi csak ezen intézkedést mint a legczélszerübb megoldást hozzuk javaslatba.

Az alakitásra szükséges kézdeményezési jogot kizárólagosan a segédeknek óhajtjuk biztositani, mert ezen intézmény első sorban őket érdekli és javukra szolgál.

Legczélszerübbnek tartjuk tehát a segélypénztárak létesitésének kérdését azon ülés eldöntésére bizni, melyre a testülethez tartozó segédek a békéltető bizottság segédtagjainak megválasztása czéljából összegyülnek.

Hogyha ily alkalommal a többség a segélypénztárak felállitása mellett nyilatkozik, az alapszabályokat a békéltető bizottság összes iparos- és segédtagjai, az e végből az iparhatósági biztos által egybehivott és elnöklete alatt megtartandó ülésben állapitják meg. Hogy mi volna az alapszabályokba felveendő, arra nézve egyetért a bizottság a kormány javaslatában foglaltakkal. Végtére a segélypénztár kezelésében a bizottság az iparosoknak, mint állandó elemnek tulsulyt akar biztositani és kimondani, hogy habár a segélypénztár kezelésében az iparosok és a segédek egyenlő számban vesznek részt, a kezelő bizottság elnöke az ipartestület elnöke.

A javaslat V., VI. és VII. fejezeteire vonatkozólag elvi észrevételeink nincsenek, miután mind e három fejezetet nagyban az eredeti szövegezés szerint fogadtuk el.

A bizottság által javasolt elvi ujitások és módositások szükségessé tették a javaslat uj szövegezését. És miután ezen ujitások és módositások jelentésünkben már amugy is bővebben indokolva vannak, szükségtelennek tartjuk azokat részletes jelentésben szakaszról szakaszra ujból felsorolni.

Midőn a t. házat arra kérjük, hogy az általunk ujból szövegezett javaslatot tárgyalási alapul elfogadni méltóztassék, egyuttal van szerencsénk az e tárgyban hozzánk juttatott kérvényeket visszacsatolni, mire nézve még megjegyezzük, hogy azok a jelen törvényjavaslat tárgyalása által elintézést nyernek, kivéve a budapesti pinczéregylet kérvényét, melyet tartalmánál fogva kérünk a kérvényi bizottsághoz utasitani.

Budapesten, 1884. évi márcz. hó 20-án.

Falk Miksa, s. k., a közg. bizottság elnöke. Gróf *Bethlen Ödön,* s. k., a közg. bizottság előadója.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **A magyarországi marhahizlalók és a bécsi marhavásár.** A jelentékenyebb *magyarországi marhahizlalók* ma beadványt nyujtottak át a kereskedelmi miniszteriumnál, melyben kérelmezik, hogy a miniszterium az osztrák kormánynál ugy Bécs élelmezése, mint a magyar baromkivitel érdekében eszközölje ki a ***bécsi uj vásári rendtartás megváltoztatását.*** Azt hiszi a «Bud. Corr.», hogy a magyar kormány bizonyára nem fogja elmulasztani, a mint hogy ezelőtt sem mulasztotta el, az ez irányban szükséges lépések megtételét, habár csekély kilátással is a sikerre, minthogy Bécsben teljesen érthetetlen indokokból, de bizonyára tulnyomólag Bécs élelmezésének hátrányára, a mint látszik, a magyar kitünő hizómarhát egyszerüen kizárni és a kereskedés békóba vetéséhez ragaszkodni szándékoznak, a mely rendszabályozás azonban sem a vevőknek, sem az eladóknak nem lehet tetszésére. Az elrendelt kötelező eladást élő suly szerint semmi esetre sem helyeselhetik a magyar hizlalók, a próbavágás ugy az eladóknak, mint a mészárosoknak érdekében van és mindkét részre nézve egyenlően hátrányos az eladónak arra való kényszeritése, hogy eladásait kizáróag a ***Depositenbank*** által eszközöltesse és hogy akadályozva van a vevővel való közvetlen alkudozásban. Mióta a magyar hizlalók megállapodtak abban, hogy áruikat nem küldik a bécsi vásárra, azóta az utóbbi napokban egészben két magyar hizlaló küldötte marháit Bécsbe; sajátságos, hogy a Depositenbank ezen marhákat nem adta el — mely eset ezelőtt soha sem fordult elő. Tehát ezen irányban sem volnának a magyar hizlalók érdekei megvédve. Itt semmi esetre sincs egyes marha-bizományosok érdekéről szó, hanem első sorban Bécs élelmezéséről és a magyar és galicziai marhakereskedők jogos igényeiről. A hizlaló nem mehet minden héten árujával Bécsbe és nem keresheti föl a vásárt, a hol különben a famózus uj vásári rendtartás értelmében el is van tiltva, hogy magát a helyszinén a vásári viszonyok fölött tájékozhassa és a hol kényszeriteni akarják, hogy egy előtte teljesen ismeretlen, habár meghitelt ügynökre bizza az eladást — a mi eddigelé példátlan insinuáczió a kereskedelem terén. *A bécsi felhajtás 60—70 százaléka évek óta magyar hizómarha,* ennélfogva közeli a veszély, hogy a magyarországi felhajtás elmaradása Bécsben épenséggel hushiányt fog előidézni, a bécsi mészárosok egyelőre néhány nap óta a nekik szükséges árut közvetlenül a magyarországi hizlaldákban keresik föl. E szerint hát a magyar hizlalóknak nem marad egyéb hátra, mint ***hogy a marhavásárt Bécsből Magyarországba tegyék át*** és ámbár a főváros volna erre a legalkalmasabb hely, mégis tekintettel arra, hogy Magyarország északi és nyugoti részei marháikat könnyebben küldhetik ***Pozsonyba, ez utóbbi várost kell a czélnak leginkább megfelelő pont gyanánt tekinteni. A magyar kormány*** az esetben, ha az osztrák miniszterium az uj vásári rendtartás életbelépésére vonatkozó tegnapi rendeletéhez ragaszkodni fog, ***kétségtelenül lehetővé fogja tenni*** a városi hatóság által is a leghatályosabban elősegitett *pozsonyi marhavásár létrejövetelét,* **a mi annál könnyebb lesz, mivel az osztrák-**

magyar államvasut igazgatósága — a mint értesülünk — *szivesen engedélyezi az eddigi Budapest-bécsi közvetlen kocsitarifát a Pozsonyon át történendő megszakitott forgalomban is.*

* **A felszámolás alatt levő tiszavidéki vaspálya társaság** részvényesei e hó 23-án báró *Orczy* Andor elnöklete alatt tartották meg évi közgyülésöket. Elnök jelentette, hogy 5 részvényes 4425 részvénynyel, 177 szavazattal, továbbá a m. kir. kincstár az ő birtokában levő 17256 részvénynyel, 88 szavazattal jelen van s igy a közgyülés határozatképes. Jelentette továbbá, hogy az államkincstár részéről a felszámolási bizottságba kinevezett *Madarassy* Pál tisztéről leköszönvén, a pénzügyminiszter helyére *Buzeczky* Pál min. tanácsost nevezte ki. A közgyülés elnök inditványára Madarassy Pálnak, mint a tiszavidéki vasuttársaság volt igazgatósági tagjának s a felszámoló bizottság tagjának tanusitott buzgalmáért jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét. A felszámoló bizottság jelentéséből felemlitjük, hogy az 1883. évi jan. 1-én 62,010 dbból álló tiszavidéki vasut részvényei közül, a lefolyt évben tartott két sorsolás alkalmával összesen 8266 db részvény sorsoltatott ki, 2.025,170 forinttal. Ezen a mult év folyamán kisorsolt részvényeket az 1883. évi január hó 1-én 62,010 darabot tett és 245 forintnyi árfolyammal 15.192,450 forintnak megfelelő tőke álladékból levonva, maradt tehát a lefolyt év végével a tőke álladék 53,744 darab részvény 13 mil. 167,280 frt értékben. A sorsjegykölcsön tőke tartozása 1883. január 1-én 14.270,239 frt 40 krt tett; ennek törlesztésére a cs. kir. szab. osztr. kereskedelmi és ipar hitelintézetnek a mult évben 819,000 frt és pedig tőketörlesztés fejében 106,806 frt 62 kr., kamat fejében 712,193 forint 38 krajczár fizettetett, mihez képest a tőketartozás 1883 év végével 14.163,433 frt 28 krra apadt. A 20 millió frtos és 1883 január 1-én 19,661 drbból álló tiszavidéki vasuti elsőbbségi kölcsön-kötvények közül a tervszerüleg megállapitott s 1883. január 1-én és julius 1-én megtartott 21-ik és 22-ik sorsolásnál összesen 44 drb 44.000 frttal sorsoltatott ki, minek folytán az 1883. év elejével 19,661 drb 1000 frtos kötvényből állott és 19.661,000 forint névértéket képviselt tőkeálladék a mult év végével 19.617,000 forint névértékü 19,617 drb kötvényre szállott le. A felszámoló bizottság s a felügyelő bizottság jelentését egyhangulag elfogadta a közgyülés és egyéb tárgy nem lévén, véget ért.

IPARÜGYEK.

— **Az ipartörvényjavaslatnak** a képviselőházban holnap kezdődő tárgyalása — a «Bud. Corr.» szerint — valószinüleg legkésőbb a *jövő hét végeig* fog tartani, minthogy minden jel arra mutat, hogy a 2—3 napi általános vita után a részletes vita nem fog tulságos sok időt igénybe venni, miután a javaslatnak a bizottság által inditványozott szövegét *a ház nagy többsége helyesli* és lényeges módositások iránti inditványok aligha fognak valamely oldalról támogatásban részesülni. Legfeljebb az a kérdés, vajjon valamely helység iparosainak ²/₃-ad többsége szükséges-e a kötelező kényszer-egyesület létrejövetelének kimondására — a mint ezt a bizottság inditványozza — vagy hogy a kormány javaslatának eredeti szövege fogadtassék-e el, mely szerint a szavazatok arányának megállapitása nélkül csupán ki van mondva, hogy az iparüzők kivánatára elrendeltessék a kényszer-egyesület alakitása, fog nagyobb vitára okot szolgáltatni.

— **Az ipartörvény módositásához.** Az ipartörvény módositása tárgyában tegnap tartott értekezletek *küldöttségei* holnap délelőtt 10 órakor tisztelegnek a miniszterelnöknél, a közgazdasági miniszternél és a főváros képviselőinél. A főváros képviselői a képviselőházban fogadják a küldöttséget.

— **A munkássegélyezés ügye** *Magyarországon, tekintettel a munkásbiztositás kérdésére.* Ily czimü érdekes kötet hagyta el ma a sajtót; szerzője *Ecseri* Lajos, ugyanaz, kinek a munkásbiztositás kérdése czim alatt tavaly megjelent tanulmányát is behatóan méltattuk. A most megjelent müben igen érdekes anyag kiváló szorgalommal és ügyszeretettel van összehalmozva és legteljesebb mértékben megérdemli a szakkörök rokonszenves figyelmét. Legközelebb, mihelyt térünk engedi, érdemlegesen foglalkozunk a munka tartalmával.

— **Ipartársulati ügyek**. *A budapesti sütőipartársulat* e hó 27-én d. u. 4 és fél órakor a kerepesi uti Mátyás királyhoz czimzett ház első emeleti termében gyülést tart, a békéltető bizottság megválasztása czéljából. E gyülésre a segédek is meghivatnak. — *A budapesti fodrász és borbélysegédek* önképző egylete április 3-an, a Petőfi-utcza és sugárut sarkán levő Kubes-féle vendéglőben tartja havi ülését.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **Az orsz. kiállitási** bizottság *épitési albizottsága* — a mint értesülünk — elhatározta, hogy az épitendő *müesarnok homlokzatát teljesen majolikadiszitéssel fogja kivitetni*, minthogy ezen épületet állandóan föntartani és később a főváros tulajdonába bocsátani szándékoznak és annak föntartása majolikával való kirakás mellett sokkal csekélyebb költséget okoz. Az orsz. bizottság elhatározta, hogy az *iparcsarnok* is — az eredeti szándéktól eltérőleg — magyar máriavölgyi, nem pedig angol palával födessék. — *A bejelentések* a kiállitás számára az utóbbi napokban oly nagy számmal érkeztek, hogy azoknak csoportokba rendezése hosszabb időt fog igénybe venni.

= **A patkoló kovácsok az orsz. kiállitáson.** A budapesti patkoló kovácsok nagy része a napokban értekezletet tartott, melyben elhatározta, hogy lépéseket tesz az iránt, miszerint az országos bizottság egy a modern követelményeknek megfelelő teljes berendezésü patkolómühely felállitását engedélyezze.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A magyar aranyjáradék konverziója.** Ma indult meg az aláirás a 100 millió frtnyi négyszázalékos aranyjáradékra. *Budapesten* a magyar általános hitelbanknál oly tömegesen jelentkeztek az aláirók ugy kicserélésre, mint készpénzre, hogy már délben be kellett fejezni az aláirást. Különösen kicserélés végett annyi hatszázalékos aranyjáradék jelentetett be, hogy a Magyarország számára kiszabott quota tetemesen tuljegyeztetett és az aláirni szándékozók nagy számát már 12 óra után vissza kellett utasitani. A magyar általános hitelbank a külföldi aláirási helyekhez fordult s ha ezek a számukra kiszabott összegekből egy részt átengedhetnek, csak akkor fog a magyar általános hitelbank kicserélési bejelentéseket elfogadni. Az itteni nagy sikert jelentékenyen előmozditotta az első hazai takarékpénztár-egyesület, mely a birtokában levő összes 7,800,000 forintot tevő hatszázalékos aranyjáradékot kicserélés végett bejelentette. A nevezett intézetnek ez elhatározása nem fogja hatását eltéveszteni, mert ezzel a hatszázalékos aranyjáradék legnagyobb összegének birtokosa ratifikálta a konverziót. A készpénzre való aláirás szintén nagyon kedvező lefolyásu volt, de a számszerinti eredmény még nem tudható — *Bécsből* távirja tudósitónk: A várakozások, melyeket az aláirás eredményéhez füztek, már ma — az első napon — tul vannak szárnyalva. Különösen a hatszázalékos czimletek kicserélésével való aláirás tüntet fel teljes sikert. Itt Bécsben az összes bankok és nagyobb czégek jelentékeny összegü hatszázalékos aranyjáradékot adtak be kicserélés végett. Igy az osztrák földhitelintézet maga két millió frtnyi hatszázalékos aranyjáradékot jelentett be négyszázalékosra való kicserélésre. Minthogy minden egyes aláirási helynek csak bizonyos összeg volt kiutalva hatszázalékosok ellen való becserélésre: ez az összeg a legtöbb aláirási helyén már ki van meritve és különösen a Rothschild-czég és az osztrák hitelintézet már dél óta csak fentartással fogadnak el kicserélésre való bejelentéseket. Ép oly jelentékenyek a készpénzért való aláirások is és az aláirást okvetlenül bezárják még péntek előtt. — *Berlinből* távirja ottani tudósitónk, hogy az aláirások a magyar 4%-os aranyjáradékra oly nagy mérvben történnek, hogy az ottani piaczon is biztos a jelentékeny siker és az aláirást még a határidő lefolyta előtt okvetlenül be kell zárni. — *Párisból* sürgönyzi tudósitónk, hogy ott nagyon jó a hangulat az aláirás iránt és ott is biztos a teljes siker, habár pusztán csak formai okokból ott *holnapután* lesz az aláirás és egészben csakis egy napig fog tartani. — *Londonból* távirják nekünk, hogy ott különösen kedvező siker várható. A hatszázalékos czimleteknek négyszázalékosra való becserélése már ma roppant terjedelmet ölt. — A többi aláirási helyekről is kedvező hirek érkeznek. — Különösen kiemelendő, hogy majd kivétel nélkül csakis tőkepénzesek jelentettek be becserélést, de nagyrészt még készpénzfizetés mellett való aláirást is, mig a spekuláczió ma alig vett részt az aláirásban.

** **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** e hó 24-én tartott közgyülésének egyik programm-tárgyát képezte a miniszterium leirata, a Kolozsvárra tervezett *épitő-iparosok, épitő-asztalosok, gépészek* és *lakatosok tanmühelyének* ügyében, a melyben az e czélra mühelyeiket felajánlott vállalkozókon kivül még hajlandónak nyilatkozik más oly mestereknek is tanonczaik gyakorlati kiképeztetéseért pénzsegélyt adni, a menynyiben az illető mesterek kellő képzettséggel, jó akarattal és alkalmas mühelylyel birnak. A miniszterium küldötte, a kamara és ipari felügyelő közt előzetesen megállitott tantervet és költség-előirázatot a miniszter ur jóváhagyja, és igy az 1-ső évre a maga részéről 3234 forint, a másodikra 1726 forint, a harmadik évre 1534 forint állami segélyt engedélyez. — s felhivja a kamarát, hogy a tanfolyamok mielőbbi megnyithatása s minél nagyobb számmal való benépesitése iránt a szükséges lépéseket tegye meg, egyszersmind két tag hiján a felügyelő bizottságot kinevezi. A kamara hálás köszönettel fogadja ő nagyméltósága intézkedését, a felügyelő bizottságba a fémipar képviselésére Simonfiy István gépgyáros, a faiparra Bak Lajos asztalosmester kinevezését hozza javaslatba. Az előkészitő lépések megtételére pedig egy szükebbkörü bizottságot nevez ki. Kolozsvár város kérelmét, augusztusi vásárának szept. 1-én napjára való áthelyezése ügyében, a felhozott indokok alapján, a gyülés, egy tag kivételével, pártolandónak találta, K. Biasini Domokos különvéleményt nyujtván be, ez is fölterjesztetik. Egyik helybeli ipartársulat elnöksége a kamarát nyilatkozatra kéri, hogy a város orsz. vásárain minő szokások vagy rendeletek léteznek azon időpontra nézve, a melyen idegen kereskedők és iparosok áruik eladását megkezdhetik és megszüntetni tartoznak, a kamara mielőtt nyilatkozatát megtenni szükségesnek látja a városi hatóságtól megkérdezni, hogy e tekintetben jelenleg minő irányelveket követ és minő alapon? A kereskedelmi miniszter felkéri a kamarát, hogy tehetségéhez mérten járuljon azon alaphoz, a melyből az 1885-ki orsz. kiállitásra a házi ipar készitményeinek csoportos feltüntetését szándékozik eszközölni és a mi ily segitség hiányában kivihető nem lesz, miután a házi iparral foglalkozók legnagyobb része anyagilag képtelen a kiállitásban részt venni. A gyülés a czél üdvösségétől áthatva 200 frtot szavaz meg azon kérés kiséretében, hogy ez összeg erejéig saját kerületének házi ipara részesüljön első sorban figyelemben.

Vidéki pénzintézetek.

Az erdélyi kereskedelmi- és hitelbank részvénytársaság Maros-Vásárhelyen 1883-iki zárszámadását a következő mérleggel zárta le: *Vagyon*: váltótárcza 601,372·80 frt, zálogtárcza 25,401 frt, készpénz 34,620·78 frt, erdővidéki bányaegylet részvénytársaság 52 drb részvénye á 5000 frt összesen 260,000 frt, osztalék 1883-ra á 80 frt, összesen 4160 frt, főösszeg 264,160 frt, értékpapirok 7731·19 frt, ingatlanok 6500 frt, tartozók folyó számlán 25,661·85 frt, átvitt kamatok egyenlege 61·64 frt, összesen 965,509·26 frt. — *Teher:* részvénytőke 4000 darab részvény á 80 frt, összesen 320.000 frt, tartalékalap és 5% a f. évi nyereményből 96156·44 frt, hivatalnoki nyugdijalap és kamatja 1883-ra és 2% a f. évi nyereményből 20,078·19 frt, viszleszámitolt váltók forgalomban 118,714·60 frt, takarékpénztári betétek és tőkésitett kamatok 332,231·56 frt, kifizetetlen osztalék az előző évekről 1820·50 frt, fel nem vett zálógárverezési többlet 105·67 frt, hitelezők folyó számlán 55,129·13 frt, igazgatósági és felügyelő bizottsági jutalék 10% a f. évi nyereményből 2208·40 frt, áthozatal a mult évi nyereményből 735·08frt, 1883. évi tiszta nyeremény 18,329·69 frt, összesen 965,509·26 frt. A nyereségből ez az intézet részvényenkint 4·40 kr osztalékot, vagyis 5½%-ot fizet.

Az érsekujvári takarék- és hitelintézet 1883-iki évi mérlege a következő tételeket mutatja. *Vagyon*: Pénzkészlet 13454·93 frt, váltótárcza 349940·44 forint, saját értékek 11535·05 frt, követelések bankintézetek és feleknél 56350·96 frt, áruosztály 93218·17 frt, zálogokra 3932·95 frt, felszerelések 1849 frt, letéteményezett értékek 54320 frt összesen 584601·50 frt. *Teher*: Részvénytőke 100000 frt, tartaléktőke 6990·68 frt, betétek és elfogadványok 127476·77 frt, bankintézetek és felek követelései 289143·27 frt, fel nem vett osztalék 164 frt, igazgatótanács óvadéka 19500 frt, tisztviselők óvadéka 2000 frt, letéteményezett értékek 34820 frt, *nyeremény* 4506·78 frt összesen 584601·50 frt.

A b.-gyarmati népbank mérlege 1883 végével igy zárult: *Vagyon*: 222 db jelzálog kölcsönkötvényekben 140,332·24 frt, 2034 db leszámitolt váltó 322,953·72 frt, előlegekben értékpapirokra és kézi zálogokra 15,622 frt, hátrálékos kamatokban 3792·23 frt, ingatlanokban 34,649·11 frt, tárczarészvény 1200 frt, 1 db takarék- és hitelintézeti részvény 200 frt, más intézeteknél elhelyezve tőkében 11,500 frt, 1883. decz. 31-ig lejárt kamatokban 613·39 frt, perköltség és ügyeszi előlegben 985·05 frt, bánatpénzek 820·14 frt, butor és felszerelés 10% levonás után 1007·93 frt, pénzmaradvány 1883. deczember 31-én 2174·69 frt, összesen 535,930·90 frt. — *Teher*: Alaptőke 120,000 frt, tartaléktőke 5271·96 frt, felek betétei 386,659·81 frt, 1883. jul. 1-től decz. 31-ig járó kamatai 9713·47 frt, letétek 151·40 frt, leirandó követelések 1493 frt, *tisztajövedelem* 12 641·26 frt, összesen 535,930·90 frt. A tiszta nyereségből ez az intézet részvényenkint 7 frt osztalékot fizet és 126·41 frtot jótékony czélokra fordit.

A biharmegyei kereskedelmi-, ipar- és termény hitelbank Nagyváradon a mult évben 32284.35 forint tiszta nyereséget ért el. Ehhez volt: részvénytőke 210000 frt, alapok 57299.17 frt, tartalék függő és kétséges követelésekre 35000 frt, betétek 2002635.34 frt; továbbá váltók 1680993.56 frt, előlegek 64553 frt, jelzálogkölcsönök 133504 frt, értékpapirok 150058.12 frt; összes vagyon 2545124.81 frt. Ez intézet részvényenkint 21 frt (15%) osztalékot fizet.

A czeglédi takarékpénztár mult évi zárszámadása szerint a tiszta jövedelem 27351·09 frt, mihez képest a mérleg főbb tételei ezek: Alaptőke 100,000 frt, tartaléktőke 16655·84 frt, letétek 873591·67 frt, ellenben váltók 818280·17 frt, kölcsönök jelzálogra 230317·32 frt, összes vagyon 1131728·94 frt.

A nagy-kanizsai bankegyesület részvénytársaság 1883-dik évi mérlegének főbb tételei: Részvénytőke 200,000 frt, tartalékalap 5574·43 frt, betétek 360748·38 frt, váltótárcza 431543·53 frt, adósok 75022·07 frt, értékpapirok 41817·46 frt, összes vagyon 584906·08 frt, ezek u án a tiszta nyereség 16164·22 frt.

A fejérmegyei takarékpénztár Székesfehérvárott a mult évről 16652·85 frt tiszta nyereséget ért el, miből minden 50 frtos részvényre 16 frt vagyis 32% osztalékot fizet. Mérlegének főbb tételei ezek: Részvénytőke 50000 frt, betétek 1409140·86 frt, tartaléktőke 29134 frt 35 kr, váltók 717020·27 forint, jelzálog-kölcsönök 622703·79 frt, összes vagyon 1534549·34 frt.

A nagy-károlyi takarékpénztár mult évi mérlegének főbb tételei: Részvény-alaptőke 60000 frt, tartaléktőke 30000 frt, betétek 752777·69 frt; ellenben váltótárcza 586197 frt, jelzálogkölcsönök 82261 frt, értékpapirok 97256·50 frt, más pénzintézeteknél 28087·64 frt, két társintézet folyó számláján 23288·03 frt, összes vagyon 867634·12 forint; ezek után a tiszta nyereség 10318·10 frt, miből részvényenkint 11 forint osztalékot fizet.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Márczius 26. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzlet ma határozottan lanyha irányt követett. A kinálat ugyan mérsékelt volt, de sürgős; malmok nagyon tartózkodó magatartást tanusitottak és daczára annak, hogy tulajdonosok hajlandók voltak engedményeket tenni, jelentékenyebb üzlet nem fejlődhetett és vontatott forgalom mellett csak mintegy 8000 mm. adatott el, mi tegnaphoz képest további 5—10 krral alacsonyabb árakon kelt. Egyéb gabonanemek csekély forgalom és általán szilárd irány mellett teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 200 mm. 80 k. 10.10 frt, 100 mm. 77 k. 9.95 frt, 100 mm. 78 k., 100 mm. 77.5 k. 100 mm. 77 k., 200 mm. 76.5 k. és 100 mm. 75.2 k. 9.72½ frt, 100 mm. 77.7 k. 9.80 frt, 100 mm. 74.5 k. 9.50 frt, 400 mm. 74 k. 9.15 frt hibás, 100 mm. 73.6 k. 9.25 frt, 100 mm. 77·5 k. és 100 mm. 76 k. 9.75 frt, mind három hóra.

Bánsági 100 mm. 76 k. 9.20 forint pótlékos, 200 mm. 75.6 k. 9.60 forint, 200 mm. 76.5 k. 9.50 frt, mind három hóra.

Becskereki 2700 mm. 75.3 k. 9.50 forint, három hóra.

Északmagyarországi 100 mm. 77.4 k. 9.60 frt, három hóra.

Rozs 200 mm. 8.32½ frt, 200 mm. 8.20 frt, mindkettő készfizetéssel.

Tengeri 100 mm. 6.35 frt, 400 mm. 6.35 forint, mindkettő készfizetéssel.

Mai hivatalos effektiv árak:

Buza	ó, bánsági	76–80 %	—.—	frttól	—.—	frtig
—	» tiszavidéki	76–80 %	9.55	»	10.—	»
—	» pestvidéki	76–80 %	9.45	»	9.95	»
—	» fehérmegyei	76–80 %	9.45	»	9.95	»
—	» bácskai	76–80 %	—.—	»	—.—	»
—	» északmagyarországi	76–80 %	9.20	»	9.60	»
Rozs	ó,	70–72 %	8.05	»	8.35	»
Árpa	» takarmány	60–62 %	7.—	»	7.35	»
—	» égetni való	62–64 %	7.75	»	8.50	»
—	» sörfőzdei	64–66 %	8.75	»	10.25	»
Zab	»	37–40 %	6.95	»	7.25	»
Tengeri	ó, bánsági	75 %	6.55	»	6.60	»
—	» másnemü	78 %	6.50	»	6.55	»
—	uj,	— %	6.25	»	6.35	»
Köles		— %	6.90	»	7.30	»
Repcze	uj, káposzta	— %	—.—	»	—.—	»
—	» bánsági	— %	—.—	»	—.—	»

Határidőüzlet mérsékelt forgalom mellett lanyha és gyengülő irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 9.42, 9.40, 9.39, 9.40 és 9.39 frtjával.

Szokványbuza őszre mintegy 20,000 mm. 10.01, 10, 10.01, 10, 9.99 és 10 frtjával.

B.-tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 6.54 és 6.53 frtjával.

Hivatalosan *felmondatott* ma e hó 31-ikére 12,000 mm. *szokványbuza.*

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén gyenge volt a forgalom és az irány lanyha maradt. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 10 és 9.99 forint között.

B.-tengeri május—juniusra mintegy 5000 mm. 6.53 és 6. 54 frt között.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	9.38	—	9.40—
Szokványbuza őszre	»	9.98	—	10.——
Bánsági tengeri május—juniusra	»	6.53	—	6.54—
Szokványzab tavaszra	»	6.90	—	6.93—
Káposzta-repcze aug.—szept.-re	»	14.—	—	14.⅛—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom jelentéktelen volt; az irány tartósan lanyha. — Köttetett:

Szokványbuza őszre mintegy 5000 mm. 9.99 és 9.98 frt között.

B.-tengeri május—juniusra 1000 mm 6.53 frt.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 500 mm. 13⅞ frt.

Esti forgalom.

Az esti tőzsde lanyha irány mellett üzlettelen volt.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	9.36	—	9.38—
Szokványbuza őszre	»	6.96	—	9.98—
B.-tengeri május—juniusra	»	6.52	—	6.54—
Szokványzab tavaszra	»	6.90	—	6.92—
Káposzta-repcze aug.—szept.-re	»	13.⅞	—	14.——

Terménytőzsde.

Terményekben gyenge volt a forgalom.

Szalonna, városi, légenszáritott 52 forinton köttetett.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde tartózkodó magatartással nyilt meg s csak a déli tőzsdén arra a hirre, hogy a magyar hitelbanknak a hatszázalékos aranyjáradék becserélésére vonatkozó bejelentések elfogadását meg kellett szüntetni, állt be javulás, mely azonban csak ideiglenes volt, mert Bécsből az értékelhelyezés alkalmával azt jelentették, hogy pénz szüken van. Az utó és esti tőzsdén contremine-eladásokra jelentékenyen lanyhult az irány.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén tartózkodó magatartás mellett osztrák hitelrészvény 326.50 és 325.90 közt ingadozván, maradt 326.30 pénz, magyar hitelbank 328.25-től 329.50-ig, magy. 4 százalékos aranyjáradék 92.05-től 92-ig köttetett.

11 óra 30 perczkor zárul: Osztrák hitelrészvény 326.30—326.40.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde kezdetén a járadék aláirás kedvező befolyásának hirére javulás állt be, de csakhamar gyengült az irány nehezebb értékelhelyezés miatt. Helyi értékek csekély forgalom mellett szilárdak. Osztrák hitelrészvény 326.40-en indulván, emelkedett 327-ig, ezután esett 325-ig és maradt 325.80 pénz, magyar hitelbank 329.75-től 329.25-ig köttetvén, maradt 329 pénz, magyar leszámitoló és pénzváltóbank 87.25, pesti magyar kereskedelmi bank 626-tól 625-ig, budapesti bankegyesület 105.25-ön, első magyar iparbank 148-on köttetett. Befektetési értékek közül köttettek: Magyar négyszázalékos aranyjáradék 92.05-től 91.95-ig, magyar papirjáradék 88.65-től 88.67½-ig, szerb sorsjegy 29-en, III. keleti vasuti elsőbbség 100.40-en, Pest városi kölcsön 97.75-ön. Más értékek közül forgalomba jöttek: erdélyi vasut 174⅝-on, pesti közuti vasut 581-től 577-ig, első magyar általános biztositó társaság 3110-en, Fonciére 77.75-ön budapesti malom 1400-on, Lujza-malom 298-tól 295-ig, nemzetközi waggonkölcsönző társaság 95-től 95.25-ig, magyar általános takarékpénztár 91-en, Franklin-társulat 179-től 180-ig, Drasche-féle téglagyár 175-től 176-ig, salgótarjáni szénbánya 130-on, Schlick-féle vasöntöde 295-től 296-ig, ujlaki téglagyár 150 től 151-ig köttetett. Első hazai takarékpénztár 5000 pénz. Valuták és váltók változatlanok.

1 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 325.80—325.90, magyar hitelbank 329.—329.25, magyar 4 százalékos aranyjáradék 91.95—91.97½, magyar papirjáradék 88.60—88 65.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2.50 —3 frt, nyolcz napra 9—10 frt.

Utótőzsde.

Mérsékelten ingadozó irány mellett az utótőzsdén osztrák hitelrészvény 326.40—325.50 közt váltakozván, maradt 325.50 pénz, magyar hitelbank és járadékokban nem volt forgalom.

5 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 325.50 —325.60.

Esti tőzsde.

Contremine-eladások miatt az esti tőzsdén az árfolyamok ujra estek. Osztrák hitelrészvény 325.20 és 324.10 közt ingadozván, maradt 324.30 pénz, magyar hitelbank 327⅜ pénz. Járadékokban nem volt forgalom.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 324.30—324.40, magyar hitelbank 327⅜—327.50.

Felszámitolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	—.—	Osztrák hitelintézet	326.—
» 5% papirjáradék	—.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	—.—	«Union» bank	—.—
» pénzv.-esleszt.bank	—.—	Állami vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Déli vasut	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—		

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, márczius 26. Nagy felhajtás miatt a vevők tartózkodók. — Magyar urasági öreg nehéz 52 forint, fiatal nehéz 54—54½ forint, fiatal középt 53-54 frt, könnyü 52—53 forint. — Szedett nehéz 52½—53, közép 52—52½ forint, könnyü 52—53 frt. Romániai átmeneti, bakonyi nehéz 54—.— forint, átmeneti közép 53—— forint. átmeneti könnyü 52—— forint, eredeti nehéz —.——, átmeneti, közép 53—— frt átmen. — Szerbiai nehéz 54——, közép 53—— forint, könnyü 52—53 frt. Hizó 1 éves élősulyban 4% 40—43, hizó két éves élősulyban 4% —. Két éves hizó a vasutról mázsálva ———. Az árak hiziált sertéseknél páronkint 45 kilos és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el, vevőnek páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittettek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, márczius 26. (Az «Egyetértés» távirata.) Az árfolyamok szilárd állása mellett a mai előtőzsde forgalma még sem tudott megélénkülni, mert az üzérkedés tartózkodó. A tramway részvények a reálizálások következtében hanyatlottak. A sorompónál csak egyes kötések történtek. Valuták változatlanok. Az elhelyezés könnyen ment.

11 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 325,90, *magyar hitelbank* 328.75, angol-osztrák bank 118, osztrák-magyar államvaspálya 317, tramway részvény 235.10, májusi járadék 79.85, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 92, husz frankos arany 9.61.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde szilárdabb iránynyal indult, de később az irány elbágyadt. Az üzlet jelentéktelen és kedvtelen. Járadékok és sorsjegyek keresettek és magasabban állnak. Váltók, valuták változatlanok. Zárlat meddő.

2 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 325.80, *magyar hitelbank* 329, angol-osztrák bank 117,50, unió-bank 111.50, bankegyesület 109.60, osztrák-magyar államvaspálya 316.80, Károly-Lajos vasut 298.25, gőzhajózási részvény 564, Lloyd részv. 579, elbavölgyi vasut 198.40, tramway részv. 236.10, déli vasut 144 30, májusi járadék 79.85, osztrák aran járadék 101.90, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 91.97, husz frankos arany 9.61, birodalmi márka 59.27½.

Bécs, márcz. 26. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magyar földtehermentesitési kötvények 100.75. Erdélyi földtehermentesitési kötvények 100.—, 5½% magyar földh. int. záloglevél 101.25. Erdélyi vasut 174.—. Magyar keleti vasut 100.70. Magyar sorsjegy 117.—. Szőlődézsma váltsági kötvények 97.75. 6% aranyjáradék 122.25, Tiszavölgyi sorsjegyek 114.10. Magyar 4%-os aranyjáradék 91.97, Magyar vasuti kölcsön 141.30. Magyar hitelbank 329.—. Alföldi vasut 173.—. Magyar északkeli vasut 157.50. Keleti vasuti elsőbbség 95.80, Tiszav. vasut-részvény 249.—. Magy. lesz. és váltób. részv. 86.65, Kassa-oderbergi vasut 147.—. Magyar papirjáradék 88.65.

Bécs, márcz. 26. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 325.90. Déli vasut 144.30, 4%-os aranyjáradék 101.85. Váltó Londonra 121.35. Károly-Lajos vasut 298.50. 1864-es sorsj. 169.75. 1860-as sorsjegy 136.50, 4·2%-os ezüstjáradék 80.95. Török sorsjegy 19.75, Angol-osztrák bank 117.70. Államvasut 317.10. Napoleondor 9.61, 4·2%-os papirjáradék 79.85. Hitelsorsjegy 174.—. Váltó német bankhelyekre 59.50. Csász. kir. arany 5.67. Osztrák-magyar bank 843.—. Javult.

Esti tőzsde.

Bécs, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az esti tőzsde szilárd irányzattal indult. *Jegyeztek*: Osztrák hitelrészvény 325.80, angol-osztrák bank 118, unio-bank 112, bankegyesület 110, osztrák tartományi bank 113, tramway részv. 236, osztrák-magyar államvasut 316.80, *magyar 4%-os aranyjáradék* 91.97½.

Öt órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 325, *magyar hitelbank* 327.75, angol-osztrák bank 117.75, uniobank 111.90, bankegyesület 110.50 után 109.90, osztrák tartományi bank 112.90, tramway részv. 235.80, osztr.-magyar államvaspálya 316.60, déli vasut 144.40, elbavölgyi vasut 198.50, osztr. alpesi bányatársaság 66.40, *magyar 4%-os aranyjáradék* 91.87½, birodalmi márka 59.25. Bágyadt. Az esti tőzsde *zárlata után*: Osztrák hitelrészvény 324.10, *magyar 4 százalékos arany-járadék* 91.72½. *Végül*: Osztrák hitelrészvény 324.30, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 91.77½.

Bécs, márcz. 26. *(Esti tőzsde.)* Osztrák hitelrészvény 324.50, Osztrák államv. részv. 316.50, Unio bank —.—, 1860. sorsjegy —.—. Angol-osztr. bank-részv. 117.80, 20 frankos 9.61, Déli vasut-részvény 144.25, Magyar hitelb. részvény 327.50, 1864. sorsjegy —.—, 4 % m. aranyjáradék 91.77. Bágyadt.

Prolongáczió és praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai **prolongáczió**, mely öt napra (márcz. 29, 30, 31 és április 1 és 2) terjedt, a következő reporttételek mellett folyt le: Osztrák hitelrészvény 40—60 kr. report (4⅛—5%), *magyar hitelbank* 10—30 kr. report (3⅜—4¼%), osztrák-magyar államvasut simán —30 krajczár report (3⅛—4½%), déli vasut 10—20 kr. deport) 5⅝—4⅝%), májusi járadék 5—15 kr. deport (4¾—3⅞%), *magyar 4 százalékos aranyjáradék* simán — telquel (4¼—3½%). A kosztbevevőnek a folyó kamatokat egy napra megtéritik.

Prämiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 2½ —3 frt, nyolcznapra 8½—9 frt, egy hóra 18—18½ frt, három hóra 29—31 frt; egyéb változatlan.

Magánkamatláb: Első helyi váltóra 3⅜—3¾ százalék, távolabbi látra és domiczil váltóra 3¾—3¼ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A lanyha külföldi jelentések befolyása alatt az irány itt ismét gyengébb. *Buza* tavaszra fedezésekre aránylag szilárd és 9.77—9.80 frton fizettetett, május—juniusra eleintén 9.85 frtig adatott és zárul szilárdabban 9.88 frton pénz, őszre 10.35—10.38 frton köttetett. Egyéb czikkekben nem volt üzlet és az árfolyamok névleg változatlanok.

Szesz ára ma nyomott. Kész gabonaáru 30.50 frton kapható.

Délután lanyha volt az irány, különösen őszi határidőkre. *Buza* tavaszra 9.75—9.77, május—juniusra 9.85 —9.87, őszre 10.32—10.34, *rozs* tavaszra 8.32—8.35, őszre 8.10—8.12, *zab* tavaszra 7.33—7.35, őszre 7—7.03, *tengeri* május—juniusra 6.92—6.94.

Készáru üzlettelen.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok *K*-val, a medióra *M*-mel, az ultimóra *U*-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy afenti átszámitásokhoz még a transakcziós-költségek, továbbá medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékeka budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek. Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 59 frt 20 kr. 100 frk vista = 48 10 kr.

Márczius hó 26.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. é.
PÁRIS.				
*Francia 3 %-os járadék		75.70	— —	— —
« 4½%-os «		106.80	— —	— —
Osztrák-magyar államvasut	U	662.	315.92	— 0.48
Osztrák déli vasut	U	317.—	148.33	— 1.44
*Osztrák földhitel-részv.-társaság				— —
*Francia törleszthető járadék		77.50		— —
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	— —	— —	— —
Osztrák 4%-os aranyjáradék	U	— —	— —	— —
Magyar vasuti kölcsön	U	— —	— —	— —
Magyar jelzáloghitelbank	K	— —	— —	— —
Bécsi uniobank	K	— —	— —	— —
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	77.25	91.89	— —
Magyar 5%-os papirjáradék	U	— —	— —	— —
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	— —	— —	— —
Magyar országos bank	K	— —	— —	— —
BERLIN				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.20	79.68	— 0.11
« 5%-os «	K	80.50	95.38	— —
« 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.40	81.15	+ 0.11
« 4%-os aranyjáradék	K	86.—	102.16	+ 0.11
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.80	121.88	— 0.33
» 4%-os «	U	77.50	91.96	— 0.11
« 5%-os papirjáradék	U	74.90	88.99	+ 0.11
« keleti vasuti kötvények	K	80.90	95.98	+ 0.22
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	99.20	117.66	— —
Osztrák hitelrészvény	U	564.—	325.77	— —
Magyar hitelbank	U	— —	— —	— —
Osztrák-magyar államvasut	U	536.—	317.17	— —
Osztrák déli vasut	U	247.—	145.70	— 0.59
Károly-Lajos vasut	U	126.90	300.16	+ 1.56
Kassa-oderbergi vasut	K	62.10	147.40	— 0.48
*Román vasuti részv.		— —	— —	— —
Orosz bankjegy		207.30	122.72	+ 1·36
Váltó bécsi piaczra		168.60	59.23	— —
*Keleti kölcsön II. kib.		60.10	—.—	— —
Magyar jelzáloghitelbank	K	— —	— —	— —
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	— —	— —	— —
Magyar országos bank	K	— —	— —	— —
FRANKFURT.				
Osztrák 4.2%-os papirjáradék	K	67.38	79.88	+ 0.15
« 5%-os «	K	80.56	95.44	— —
« 4.2%-os ezüstjáradék	K	68.25	80.98	— 0.61
« 4%-os aranyjáradék	K	85.81	101.95	— 0.28
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	103.—	122.10	— 0.13
« 4%-os «	U	77.43	91.88	— 0.08
« 5%-os papirjáradék	U	74.84	88.93	— 0.05
Osztrák hitelrészvény	U	281.37	325.52	— 0.12
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—	— —
Osztrák-magyar államvasut	U	267.87	317.61	— 0.15
Károly-Lajos vasut	U	—.—	—.—	— —
Osztrák déli vasut	U	121.50	145.50	— 0.59
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	—.—	—.—	— —
Magyar-gácsországi vasut	K	141.62	168.06	— 0.29
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötv.	K	—.—	—.—	— —
Váltó bécsi piaczra		168.45	59.32	+ 0.12
4½%-os földhitelint. záloglevél	K	79.88	91.92	+ 0.74
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	—	— —	— —
Magyar hitelbank	U	— —	— —	— —
Magyar jelzáloghitelbank	K	— —	— —	— —
Magyar országos bank	K	— —	— —	— —

Trieszt, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Meglehetősen szilárd. Váltó Londonra 121.50, olasz járadék 48.10, husz frankos arany 9.62, májusi járadék 79.85, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 92, osztrák hitelrészvény 325.75, Lloyd részvény 578, olasz bankjegy 48.10.

Berlin, márcz. 26. Szilárd irányzat mellett játék- és bankpapirok árfolyamai bécsi eladások miatt csekély mértékben csökkentek. Bánzapapirok piaczán pangás. Magyar járadékok keresettek. Orosz értékpapirok piaczán élénk forgalom, árfolyamok emelkednek. Kamatláb 3%.

Berlin, márcz. 26. (Utótőzsde.) 4,2% papirjáradék —.—, 4·2% ezüst-járadék —.—. 6% magy. aranyjáradék —.—, 4% magyar papirjáradék —.—. 5% keleti vasut elsőbbs. kötv. —.—. Magy. hitelrészvény 247.50. déli vasut részvény —.—, kassa-oderbergi v.-részv. —.—. orosz bankjegyek —.—, II. kibocs. kel. kölcsön —.—. M. jelzal. hitelb.-részv. —.—, magyar országos bankrészv. —.—, 5% osztr. papirjáradék —.—, ultimo aranyjáradék —.—, 4% magyar ara nyjáradék—.—, magyar kel. vas. kötv. —.—, hitelrészvény 564.50, osztrák államvasut részvény 537.—, Károly-Lajos vasut részv. 126.90. román vasutrészvény —.—, bécsi váltóár —.—, 4% osztr. aranyjáradék —.—, magyar leszámitoló és váltóbank részv. —.—. Szilárd.

Frankfurt, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A bécsi eladások nyomasztólag tartottak. Zárlat megszilárdult. Osztrák hitelrészvény 281.37, osztrák-magyar államvaspálya 267.87, osztrák déli vasut 121.62, lübeck-bücheni vasut 162 25, Károly-Lajos vasut 253, váltó Bécsre 168.45, Londonra 20.473, Párisra 81.15. Magánkamatláb 2⅞%.

Frankfurt, márcz. 26. *(Esti tőzsde.)* Papirjár. —.—, 4·2% ezüst járadék —.—, 4% osztr. aranyjár. —.—, Osztr. hitelrészv. 280.—, osztrák államvasut 267.¾, déli vasut részv. 121.62, magyar galicziai vasut —.—, váltóár Bécsre —.— magyar leszámitoló- és váltóbank —.—, osztrák járadék —.—. Magyar orsz. bankrészv. —.— 5% osztr. papirjár. —.—, 4% magy. aranyjár. 77.31, 5% magyar papirjáradék —.—, osztrák-magyar bankrészvény —.—, Károly-Lajos vasut 252.50, Erzsébet nyugati vasut —.—, 4½ százalékos földhitelzáloglevél —.—. Gyönge.

Páris, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A tőzsde egészen a zárlatig szilárd magatartásu a mikor különféle hirek az uj budget-bizottságról nyugtalanitó hatással voltak és a zárlat bágyadt, csupán egyip tomi szilárd a londoni hirekre.

3 óra 40 perczkor zárulnak: 4½%-os járadék 106.80, 3% járadék 75.70, törlesztési járadék 77.50, osztrák-magyar államvaspálya 662, osztrák déli vasut 317, ottomán bank 646, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 77.25, Gyönge.

London, márcz. 26. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Egyiptomi 67.31, spanyol 61.50, török 8.53, ottomán bank 15.68, olasz járadék 92.87, osztr. déli vasut 12.68, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 76.37.

KÜLFÖLDI ÁRUTŐZSDÉK.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggon-rakományokban 100 kilokint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s bükkönyért ½ márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0.30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 59 forint 20 kr. Párisra 100 frk vista 48 frt 10 kr.

Márczius hó 26.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárat hoz képest osztrák ért.
PÁRIS.				
Buza	folyó hóra	22.80	10.97	— 0.04
—	áprilisra	22.80	10.97	— 0.09
—	május-juniusra	23.30	11.21	— 0.14
—	májustól 4 hóra	23.75	11.42	— 0.07
Liszt	folyó hóra	48.40	14.62	— 0.11
—	áprilisra	48.90	14.78	— 0.10
—	május-juniusra	49.80	15.06	— 0.13
—	májustól 4 hóra	50.40	15.24	— 0.11
Olaj	folyó hóra	70.50	33.91	— —
—	áprilisra	70.75	34.03	+ 0.12
—	májustól 4 hóra	72.25	34.74	— 0.25
—	utolsó 4 hóra	74.—	35.59	+ 0.12
Szesz	folyó hóra	41.75	21.88	— —
—	áprilisra	42.—	22.01	— —
—	májustól 4 hóra	43.59	22.79	— 0.13
—	utolsó 4 hóra	45.—	23.57	— —
Szállitási dij:	Budapestről	8.27	3.93	
—	« Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.				
Buza	április-májusra	170.25	10.79	— 0.32
—	szeptemb.-októberre	179.75	10.64	— 0.03
Rozs	április-májusra	141.25	8.36	— 0.05
—	május-juniusra	141.75	8.39	— 0.06
Zab	április-májusra	127.75	7.57	+ 0.03
—	május-juniusra	129.—	7.64	+ 0.03
Olaj	április-májusra	56.80	33.62	— 0.06
—	szeptemb.-októberre	57.60	34.10	+ 0.36
Szesz	április-májusra	46.30	27.41	— 0.12
—	augusztus-szeptemberre	48.80	29.19	+ 0.29
Szállitási dij:	Budapestről	3.93	2.30	
—	« Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.				
Buza	április—májusra	176.50	10.45	+ 0.14
—	szeptemb.-októberre	182.50	10.80	— 0.09
Rozs	április—májusra	136 25	8.07	— 0.16
—	szeptember-októberre	142.—	8.41	— 0.10
Olaj	április—májusra	57.70	33.74	— 0.71
—	szeptemb.-októberre	57.20	33.86	— —
Szesz	kész szállitásra	45.10	26.70	— 0.24
—	márcziusra	45.20	26.76	— 0.24
—	április—májusra	45.60	27.—	— 0.17
—	junius-juliusra	47.—	27.82	—.—
Repcze		—.—	—.—	— —
Szállitási dij:	Budapestről	4.81	2.80	
—	« Bécsből	3.62	2.10	
KÖLN:				
Buza	márcziusra	17.60	10.42	+ 0.06
—	májusra	17.90	10.60	— 0.06
Rozs	márcziusra	13.80	8.17	— —
—	májusra	14.—	8.29	— 0.06
Olaj	kész szállitásra	32.50	38.48	— 0.59
—	májusra	30.90	36.58	— —
Szállitási dij:	Budapestről	5.95	3.45	
BOROSZLÓ.				
Buza		19.80	11.71	— —
Zab		14.20	8.41	— —
Olaj		45.50	26.96	— —
Rozs		15.10	8.94	— —
Repcze		27.—	15.98	— —
Tengeri		14.—	8.29	— —
Szállitási dij:	Budapestről	2.95	1.71	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Vidéki üzlet.

Zombor, márcz. 25. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Az e hét első két napján megtartott első idei tavaszi vásár a tartós eső következtében gyéren volt látogatva. Szarvasmarha és sertés kevés volt felhajtva s kivált utóbbiak magas árakon keltek el, ugy szintén lovak is, melyek részint munkálásra, részint kereskedők által vétettek. Kézmüvesek között csakis bognárok és kovácsok mutathatnak fel némi eredményt, a többi üzletágakban alig volt forgalom. A gabonaüzlet a lefolyt hét alatt szilárd jellegü és élénk volt ugyan, de most részben a tartós esőzések, részint a lanyha irány miatt ismét szünetel. Mai áraink: buza 76 k. 9—9.20, 75 k. 8.80—9.—, csatornai zab 6.30—6.40, tengeri 5.60—5.70 frt ápril—május 6 frt, cinquantin 6 frt, lófogu 6.75—7 frt, köles 6.25—6.30, kendermag 13—14 frt métermázsánkint kicsinyben.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **Vetések állása.** Hivatalos jelentések szerint az őszi vetések egészben véve jól állanak, több helyt azonban, különösen a koraiak és a repczék a száraz fagyok által szenvedtek. A hörcsögök, egerek és a vakondok által okozta kártételekről főleg Nógrád, Nyitra, Pozsony, Zemplén, Zólyom, Győr, Fehér, Vas, Veszprém, Zala, Heves és Csanádmegyék egyes járásaiból érkeznek panaszok. — A tavaszi szántás-vetési munkálatok sok helyt már bevégződtek, némely felvidéki és erdélyi részekben levő megyében azonban a hótakaró miatt még nem kezdhetők. A tavaszi vetéseket illetőleg több helyt, különösen az alföldi részekben arról panaszkodnak, hogy a szárazság miatt ki nem kelhetnek. Némely felvidéki megyéből beérkezett jelentésben takarmányszükségről tétetik emlités.

* **Az országos magyar gazdasági egyesület** *ismeretterjesztő szakosztálya* ma délután a Köztelken *Korizmics* László elnöklete alatt tartott ülésén tudomásul vette a titkár jelentését, hogy az egyesület által megindítandó könyvkiadó vállalatra eddig 1100-an irtak alá s igy a vállalatot meg lehet inditani. A szakosztály erre elhatározta, hogy a három évre tervezett cyklusnak ez évi kiadványait a következő müvek fogják képezni: Raifei en müvét «a hitelszövetkezetekről»; Lecouteaux: «a családi takarmánynövények bevermeléséről» és dr. Kirchner: «a modern tejgazdaságról» irt munkája. Az elsőnek forditásával dr. *Szabó* Ferencz egyesületi titkár, a másodikével Ordódy Lajos egyesületi titkár, a harmadikéval dr. *Szentkirályi* Dezső tanár bizatnak meg. A szakülésen felolvastatott a Révai testvérek könyvkiadó-czég ajánlata az egyesület könyvkiadói vállalata által kibocsátandó könyvek kiadása iránt. Az ajánlatot a szakosztály Mádai Izidor, Ordódy Lajos és dr. Szabó Ferenczből álló bizottsághoz utasitotta megfontolás és véleményadás végett. Ugyane bizottság fogja a költségvetést is megállapitani. Bornemisza a «Hasznos madarakról» irt munkájának megbirálása végett a szakosztály Herman Ottó, Emich Gusztáv és dr. Szabó Ferencz titkárt kéri föl. Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

Az országos lóárverezés Kaposvárott.

(Az «Egyetértés» tudósitása.)

Kaposvár, márczius 24.

A somogymegyei gazdasági egyesület által kiküldött bizottság befejezvén nagy fáradsággal járó előintézkedéseit: az eladásra szánt lovak bejelentvék, nem volt más hátra mint a vásárra jó időt kérni, s a vendégeket fogadni, melyek közül már 19-én a délutáni vonattal többen megérkeztek.

Napközben egyre érkeztek a távolról szállitott szebbnél szebb lovak s elhelyeztettek a e czélra épitett magán istállókba; a közeli vidékekről pedig 20-án egyre jöttek az eladásra szánt kocsis és nyerges lovak. Az utczák megélénkültek; sok idegen arcz volt látható, a lóárverezés felé vezető uton sürgés-forgás. A beszállásoló bizottság izzadt egész napon át, hogy vendéget szivesen s lehető kényelemmel lássa el. Ékesebbnél-ékesebb uri fogatok, szépen öltözött cselédség; a sportférfiak egyes csoportokban fel s alá jártak ugy a vevők, hogy az istállókban elhelyezett lovat előre szemügyre vegyék.

A fogadókban több megyei és vidéki vendég. A fogatok egymásután robogtak be a vonatok érkeztével, hogy a vendégeket helyeikre szállitsák.

Márczius 20-án délután 2 órakor volt a lovak elővezetése, mely félháromig tartott; négyes és kettős fogatok mint gr. Széchenyi Imre, Kusevics, Nádasy, Jankovichok, Hirsch, Bosnyák Gusztáv, Vécsey Sándor stb. Dőry Lajos trapperját és óriás kerekeken forgó — léghajóját (olyan kocsi, melyre midőn felül az ember, félig a légben, félig a lovon ül, és mégis sehol sincs . . .) sokan bámulták. Dőry Lajos lova valóságos lokomotiv természettel bir, többet röpül mint lép. Inasok, kocsisok feszesen ültek a szép paripákat, melyek nyeritve trappoltak, vágtattak a széles téren. A venni szándékozók — névsorral kezökben — szemre vették a lovakat, jeleltek, spekuláltak; egy-egy fogatra feldobták magokat, s próbálták a szép állatokat. Több vidéki katonatiszt, a hölgyek szép számban nézték a szemlét, erre a czélra készitett emelvényekről.

Miután a lóvásár hátrányára az is megtörtént, hogy az árverezésre bejelentett lovak müsora szétküldetvén jó előre, több bejelentett lovat szabad kézből eladtak vidéki kereskedőknek, a rendező-bizottság összeült irodájában a felett tanácskozandó: hogy a jövőben mint lehetne elejét venni annak. Mellette és ellene több észrevétel történt, a nélkül azonban, hogy az elvi megállapodás ezuttal kimondatott volna. A vitában részt vettek: Kund Jenő, Bernrieder, Makfalvay Géza stb.

A bemutatott lovakat végig nézvén a vevők, négy óra felé a közönség eloszlott.

—

A lóárverezés napján.

21-én reggel 7 órakor már számos fogat ment a vásártér felé, a melynek deszkacsarnokán számos zászló lengett, 8 óra felé pedig az egész honvéd gyakorlótér megnépesedett. A csarnokban elfoglalta helyét a rendező-bizottság, a pénztár, az árverezés, a lóelővezetésre választott egyének.

Ott láttunk Somogy s a szomszéd megyék lótenyésztőiből, sport embereiből több neves egyéneket, vevőket és távol vidékekről jött katonatiszteket, mint gr. Somssich Imrét, Csépán Antalt, Horváth és Rátky tábornokokat, gr. Somssich Adolfot, gr. Széchényi Imrét, Somssich Andor elnököt, Bodonyi Lukácsot, Véssey Sándort és Mihályt, Fornszek és Szilly képviselőket, gr. Esterházy Lászlót és Bélát, Csépán Józsefet, Gábor ezredest Zágrábból, Czéka ezredest, Bárány Dénest, a lótenyésztési szakosztály elnökét, hg. Odescalchy Gézát, Maár Gyulát, id. Folly Józsefet, Svastics Gábort, Kund Jenőt, b. Kusevics, Percz Dezső, Gyömörey ezredes, Sárközy Béla, Dőryeket, Kégli Pistát, Maárfyak, Jankovichok, Igmándiak, Jeszenszkyeket, többek közt két kiváló lótenyésztőt Nádasyakat, Freystädtler Vilmos, Makfalvay Géza, Szemző, Hertelendy, Egedyeket, Fischer István, Gaál Dénes, Förster Béla, Gallián Gyula és Andor, Boronkayak, Bernrieder, Forster, Tosnyák Gusztáv, Somogyi Gyula, Rudnyánszky, Volny Antal, Udvardy Dávid, Kemény Pál, Hirsch Adolf, Horn, Sichnyovszkyt, egy gárdatisztet Szászországból stb. stb. vevőket Budapest s az ország több részéből, Bécs, Köln, Prágából.

Az árverést pontban nyolcz órakor kezdték meg Somssich Andor elnöklete alatt Bárány Dénes, Makfalvay Géza. A pénztárnál Vasdinnyey Béla, Beck Béla álltak.

A névjegyzékben *gr. Somssich Imre* lovai levén elsőknek bejelentve, az árverést ezeken kezdték meg; Purdéját megvette 900 frtért, Zsubriját 760 frtért, Panesz Kölnből, Dandárát Schlesinger Bécsből 720 frtért, Páyát a tulajdonos maga tartotta meg 500 frtért. *Gr. Széchényi Géza* két lovát maga tartotta meg 800 és 400 frtért. *Gr. Széchényi Imre* Cettevajo és Lauterbach-át megvette Schlesinger 1410 frtért, Hadnagy és Thümleret, Harkányi 1070 frtért, még két lovát gr. Somssich Adolf 615 frtért. *Véssey Sándor.* Majom lovát Bogyay István 500 frtért, Márványt Görgei százados 480 frtért, Mártát Folker 500 frtért, Ágnest Schlesinger 585 frtért, Backfischt Hertelendy 380 frtért, Tuzokot Szinger Bécsből 750 frtért.

Somssich Andor Gyöngyér lovát megvette Kops százados Bécsből 625 frt, Repkényt Panesz Kölnből 640 frt, Kicsinyt Jeszenszky 430 frt, Kellemet Schlesinger Bécsből 275 frt, Hollót Hertelendy 315 frt, Kedvest Czeke ezredes 210 frt. *Jankovics Gyula* Ilka és Bátorát Szinger 1500 frt, Korált Volker 555 frt, Szarkát és Mozsárt Leitold 905 frt, Terebest Jankovics Aladár 800 frt, Boulettát Dőry L. 600 frt. *Maárffy Béla* Aruszáját és Ármányát Jankovics Elemér 950 frt, Busa s egy másik lovát Ruprecht 1020 frt, Deliát Jankovich Elemér 580 frt, Kettit Schlesinger 520 frt. *Malanotty Jenő* Páváját Otocska 400 frt, Csanóját Szilly D. 250 frt. *Maárffy Emil* Bátor és Mariáját Hartmann Bécsből 755 frt. Ifj. *Jeszenszky Ferencz* Tubáját Rothauser 360 frt, Kincsemet Schlesinger 300 frt. *Kegyes tanitórend* Dalosát Schlesinger 570 frt, Rigóját Mareck Csehországból 465 frt, Dandárát Schlesinger 505 frt. *Gr. Széchényi Imre* Pattiját Schlesinger 260 frt. *Kund Béla* Karbolját Hofmayer Prága mellől 910 frt. Ifj. *Jeszenszky F.* Viharát Rottauer Klagenfurtból 250 frt. *Dőry Frigyes* fiai Tacskóját Mayer 395 frt, Oságát b. Jeszenszky 350 frt. *Bosnyák Gusztáv* Furiósóját Schlesinger 470 frt. *Fischer István* Angló és Rókáját Volker Bécsből 1400 frt. Bagoját gróf Sodron 430 frt, Bátorát Schlesinger 350 frt. *Hencz Gy.* Rubinját Fischer J. 360 frt. *Keserü F.* Páváját Schlesinger 430 frt, Dámáját Vértesy 270 frt. *Vermes Gy.* Fecskéjét Schlesinger 505 frt. *Marton L.* Dámáját Schvarz 345 frt, Csinosát Jeszenszky 200 frt, Tatárját Somogyi Gy. 230 frt, dr. *Kuhn M.* Páváját Czeke ezredes 200 frt, *Bogyay J.* Babérját Görgey százados 505 frt, Kokét és Pajkosát a budapesti gőzmalom 805 frt, Bátorát Volker 355 frt, *Nigl M.* Czimboráját Görgey 415 frt, *Miller és Hirsch* Tigrisét Gábor ezredes 315 forint, *Kapocsiy Jenő* Thétiszét Malanotty 290 frt, *Fallián Gy.* Arváját Koller J. 305 frt, *Freystädtler V.* Betyár és Rablóját Rothauser Bécsből 810 frt, Róka és Bársonyát Reizner Eszékről 800 frt, Pengőjét gr. Vallis 510 frt, Tücsökjét B. Treeman angol konzul Szerajevóból 665 frt, Piváját Jankovics Gy. 800 frt, Pálmáját Singer Bécsből 315 frt, *Kronperger H.* Páváját Mareck 315 frt, *Nádossy* István és Kálmán Codringtonát Szinger 500 frt, Urfiját Mayer 445 frt, Pajkosát Mareck 430 forint. *Maas* B. Sanyi és Kajárját Kiss Vilmos 725 frt. *Jankovich* Aladár Babám és Lizáját Jankovics Gy. 1400 frt, Coquette és Árváját ugyanaz 600 frt. *Boronkay* L. Kincsem és Páváját Treeman szerajevoi angol konzul 660 frt. B. *Jeszenszky* J. Darázs lovát Jeszenszky F. 450 frt. *Berger* M. Lila lovát Ritter 200 frt, Futóját Reiner 260 frt. *Bernrieder* J. Marcsáját Harkányi 900 frt. *Dőry* J. Matháját gr. Vallis 605 frt, Szellőjét Schlesinger 710 frt, Stuczijat Dőry L. 400 frt, Vércséjét Jankovich E. 560 frt, Tüzesét Lór 405 frt. *Biró* S. Torma és Rózsáját Haggenmacher 715 frt. *Lexa* Z. Kártyás és Szajkóját Szinger 675 frt. *Tänczer* Pilléjét Gábor ezredes 245 frt. Gr. *Somssich* V. Benázíját Drucker 255 frt. Gr. *Festetich* D. Kupáját Gut 510 frt. Gróf *Somssich* Ö. Gyilkosát Ritter 250 frt. Gróf *Széchenyi* F. Illusionját I. 3. Gyömörey ezredes 565 frt, Hetykéjét Görgey százados 410 frt, Farceusét Jankovich Gy. 450 frt, Illusionját IV. Vermes Gy. 250 frt, Illusionját I. Dőry L. 150 frt. *Kammerer* F. Szellőjét Fischer J. 555 frt, Bátorját Czeke ezredes 310 forint. *Fluck* A. Neapolitját Dőry 245 frt, *Bernrieder* Nomégjét Szinger 600 frt.

Ime az árverezés eredménye, melyet lehetőleg iparkodtunk figyelemmel kisérni, s azt hisszük, kevés eladott ló maradt el e jegyzékből, meg kell azonban említenünk, mikép a tulajdonosok által visszavett lovak közül csak párt neveztünk meg, holott ez az összeg is ezerekre rug.

Az első nap körülbelől 37—38 ezer frt volt a pénztári forgalom az idegen kézre eladott lovak árából.

Másnap, habár az idő megváltozott, s hideg éjszaki szél mellett esett az eső, szinte szép eredmény volt.

Az árverésre sokkal több ló lett bejelentve a szokottnál, s igy a nagy számhoz képest aránylag a vevő kevés volt, de azért több ló adatott el, mint bármelyik évben; a bevétel is nagyobb, a kiállitott anyag pedig hasonlithatlanul jobb, nemesebb, mint volt az előző években, melyért dicséret illeti meg lótenyésztőinket. Igy a gazdasági egyesület által kiküldött állandó bizottság müködése, fáradozása megtermi gyümölcseit erkölcsileg is, anyagilag is, folytonos haladás és emelkedés.

Fontos körülmény az is, hogy az árverezésen kivül a városban, ugy a helyszinén kint a tulajdonosok kezéből annyi ló adatott el, hogy az értők fizetett összeg föléri a 24—25 ezer frtot.

A polgárok közül aránylag kevesen vettek részt; a ki ott volt is, mint p. o. Zóká Forróból, egy tigris tarka, valóban szép csődörjét 1500 frtra tartotta, s maga vette meg 1000 frton.

Dőry Lajos trapperjét is oda állitották a közönség érdeklődése mellett az árverezésre, neve Loldunia, mely már több versenyben ezreket hozott gazdájának s vele a birodalomban csak két ló Verne és Gazsi trapperok versenyezhetnek; a rendkivüli lovat maga a tulajdonos tartotta meg 2000 frtért.

Midőn az árverezésnek vége volt, Somssich Andor elnököt zajosan megéljenezték a rendező bizottság irodájában.

Bejelentetett --- --- --- ---	334 ló,
Megjött --- --- --- ---	247 »
Elmaradt --- --- --- ---	87 »

Befolyt vételár 47925 frt. Átlagos ár 432 frt.

Ha hozzávesszük a városban s vásártéren magán kézből eladott lovak árát, az összes forgalom kitesz körülbelül *hetvenezer frtot.* *Roboz István.*

—

Gazdasági tudósitások.

Ipolyság, márcz. 25. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Az őszi vetések, a folyton száraz és hideg tél daczára gyönyörüen állnak, buza és rozs annyira ki vannak már fejlődve mint máskor áprilisban. A tavaszi vetéseket idejekorán bevégezték, a tegnapi eső után már kezdenek helyenkint szépen zöldülni. A földmüvelő gazdák legnagyobb reményekkel néznek a jövő elébe.

NAPIREND: Márczius 27-én.

Naptár: Csütörtök. — Római kath.: Rupert. — Prot.: Rupert. Görög-orosz: (márcz. 15.) Agáp vértanu és társai. — Zsidó: (Nizán 1.) Roschodes. — Nap kél 5 ó. 50 p., nyug. 6 ó. 22 p. — Hold kél 5 ó. 44 p. regg., nyug 6 ó. 59 p. d. u. — Ujhold 7 ó. 4 p. reggel. — Nálunk láthatatlan napfogyatkozás.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.
A főrendiház ülése d. e. 11 órakor.
A belvárosi függetlenségi párt értekezlete d. u. 6 órakor a Hungáriában.
A Szent István-társulat választmányi ülése d. u. 4 órakor.
A fővárosi iparosok körének felolvasó estélye 7½ órakor. Felolvasó: Dr. Fekete Ignácz.
Rajztanárok értekezlete d. u. 5 órakor az orsz. iparegyesület helyiségében.
Képkiállitás a mücsarnokban d. e. 9-től d. u. 6 óráig. Belépti díj 50 kr.
Ötvösmükiállitás a nemzeti muzeumban d. e. 10-től d. u. 4-ig és este 7—10 óráig (villamos világitás mellett). Belépti díj nappal 50 kr, este 1 frt.
Gazdasági és tanszermuzeum a Köztelken d. e. 10—12-től d. u. 2—4-ig.
Iparművészeti muzeum a mücsarnok épületében d. e. 9-től d. u. 1 óráig.
Müszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9—2-ig.
Egyetemi fűvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—4.
Muzeumban: állat- és népismetár d. e. 9— d. u. 1.
Muzeumi könyvtár d. e. 9-d. u. 1 óráig.
Egyetemi könyvtár d. u. 4—8-ig.
Akademiai könyvtár d. u. 3—7-ig.
Állatkert nyitva egész nap.

—

Kivonat a hiv. lap márcz. 25-i számából.

Árverések a fővárosban. Pászthry Rózsa János 2745 frtra becs. ingóságai április 1 (hatvani-utcza 3). Mács János 11,022 frt aktiv követelés márcz. 29 (váczi körut 56. sz.) Gaál József 379 forintra becs. ingóságai április 4 (nyár-utcza 26). Kovács Lajos 754 forintra becs. ingóságai márcz. 27 (százház-utcza 28).

Árverések a vidéken. Dömös Mihály 6982 forintra becs. ingatl. május 27 Somorja. Stark Áron 3926 frtra becs. ingatl. május 28 Beregszász. Varga István 3980 forintra becs. ingatl. május 12 Vajasvatha (Somorja). Leon János 2154 forintra becs. ingatl. junius 3 Retteg (Dées). Békássy Laura 4480 forintra becs. ingatl. ápr. 24 Pápa. Monyorán Marián 7402 frtra becs. ingatl. ápr. 15 Arad. Jónás Illés 3950 frtra becs. ingóságai ápr. 19 Kisujszállás. Gróf Rogendorf Róbert 1500 forintra becs. ingatl. május 26 Nagy-Becskerek. Böhm Jakab 2200 forintra becs. ingóságai márcz. 31 Zala-Egerszeg. Meskó Borbála 1514 forintra becs. ingatl. május 21 Csömör (pestv. tvszék).

Csődmegszüntetések. Kallenberger József sellyei, Imre Sándor csik-szépvizi, Cerva D. selmeczi lakosok ellen.

Pályázatok. Budatelkén (Kolozsm.), Bodolán (Háromszék megye) postamesteri, — a székelyudvarhelyi adóhivatalnál II. oszt. szolgai, — a maros-vásárhelyi kir. tvszéki és jbirósági fogházaknál 24 közöri állomásokra.

A kis lottó huzásai márczius 26-án.

Brünn	25	10	3	77	53

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Csávolszky Lajos.

Elhaltak Budapesten 1884. márcz 24.

Kerekes H. A. 95 é. napsz.-nő VII. k. hársfa-u. 15. tüdővész.
Molnár F. T. 42 é. napsz.-nő utról tüdővész.
Grünstein M. 34 é. napszámos utról tályog.
Rosen S. 40 é. tanitó VI. k. szerecsen-u. 20. izlob.
Fetkó L. 48 é. napsz. lakástalan tüdővész.
Felix I. 72 é. napsz. utról aggkór.
Virág G. T. 58 é. napsz.-nő utról tüdőlégdag.
Horváth Á. 2 é. VIII. k. ujvásár-tér 20. himlő.
Dezső K. 5 é. V. k. Géza-u. 8. himlő.
Petrovics A. 2 é. vendegl.fia V. ujpesti rakpart 1359. ránggörcs.

IDEGENEK NÉVSORA.

Tigris szálloda.
Schwarcz Gy. Sz.-Fehérvár
Steiner V. Siklós
Deutsch I. Bács
Milkó M. Baja
Fabry J. Sz.-Somlyó
Robitsek S. Baja

Vadászkürt szálloda.
Gr. Csáky A. Lőcse
B. Kemény Gy. Torda
Gr. Csáky Z. Szepesolaszi
Dőry S. Mozsdos
Somsich A. Kis-Korpád
Szabó K. Kaposvár
Kovács L. Győr
Roth A. Bécs

Aranysas szálloda.
Kiss M. Ér-Adony
Bozóky I. K.-Sz.-Márton
Mihálik K. Borszék
Zsarnóczi K. Borszék
Zöld I. Borszék
Urbanits I. Sáp
Eiler J. Sáp
Sümegi I. Kesztölcz
Bech S. Kesztölcz
Katona F. Kesztölcz
Dr. Keindorfer A. Borszék
Szkurka E. Biharmegye
Hubenay S. Mosony
Tóth J. Szegsárd
Susik J. Dömös
Riffl T.-né Szlavonia
Obhidát A.-né Szlavonia

Erzsébet szálloda.
Fényes K. Arad
Augusz Z. Bánhalma
Szirontay I. Veszprém
Babothy M. Nyitra
Szakál L.-né Kisfalu
Dobos I. Czegléd
Baksay S. K.-Sz.-Miklós
Karman P. Dorsa
Kovács A. Terebegy
Sipos P. Fóth
Szalay F. Szokol
Miskolczy D. Szentmárton-Káta
Somogyi B. S.-Karcsa

Európa szálloda.
Guttmann D. Bécs
Guttmann V. Nagykanizsa
Novák J. Algyö
Schwarczmayer A. Bécs
Glesinger J. Teschen
Danzinger Gy. Berlin
Schwand P. Bielefeld

Fehér hattyu szálloda.
Maror I. Bajmócz
Glück I. T.-Roff
Braun M. Szolnok
Waldhauser M. Apostag
Klein A. Miskolcz
Lövi A. Losoncz
Adler P. Heves
Landau G. Lemberg
Fischer M. Tata

Holzwarth-Frohner száll.
Jekey A. Bécs
Pfaff E. Bécs
Pini S. Bécs
Weill F. és fia Bécs
Hirschfeld R. nejével Bécs
Kohn F. Bécs
Bradl H. Bécs
Mendl L. Bécs
Frankl M. nejével Szeged
Kisagi I. Szeged
Laufensteiner I. M.-Czell
Schlamadinger M. M.-Czell
Taub M. Grácz
Frankl E. Pozsony

Fehér ló szálloda.
Malasy M. Békés
Terék K. Ó-Becse
Moller M. Jászberény
Szenttamásy B. Esztergom
Ferencsik K. K.-Ladány
Glász E. Bécs
Glosser B. Kanizsa
Kiss I. Nagykőrös
Krausz A. Czegléd
Schwarcz A. Debreczen
Szauer A. Pozsony
Keller I. Zólyom

Hungária szálloda.
Supka J. Zircz
Petrakovits J. Mád
Grosch V. Bécs
Szenczy Gy. Baja
Lafranconi E. Pozsony
Dr. Kosztics L. Ujvidék
Tauber K. Győr
Spáth Gy. Győr
Bozzay J. Győr
Csány J. Győr
Mayer A. Grácz
Gebich A. Prága
Frey E. Bécs
Weisz A. Bécs
Hermann M. Bécs
Mannes H. Frankfurth
Waldhauser M. Stettin
Engel S. Krajova
Salzer L. Győr
Falb M. Győr
Hechtl C. Győr
Bejczi J. Győr

István fhg. szálloda.
Csillag G. Dégh
Hetényi A. Solt
Hirschmann S. Berki

London szálloda.
Tribusz A. K.-Bánya
Leopolder J. Bécs
Krammer J. Bécs
Schwarcz A. Bécs
Barbató G. Udine

Magyar király szálloda.
Laufer L. Dombóvár
Rüffer S. Deés
Fernbach B. Apatin
Bensey Gy. Bük
Nagy B. Kis-Hantos
Veljacsek A. Jolsva
Stolzhauser J. Moór
Mayerhofer K. Bécs
Eisert T. Bécs
Ludwigh K. Bécs
Hauzer J. Mislitz
Weisz R. Verőcze
Fischl M. Brünn
Honig M. Ozora
Weindl M. Apatin
Steiner A. Nagyvárad
Hacker L. Sopron
Königsgarten S. Brünn
Wehofer J. Tarcsa
István Gy. Zalaegerszeg

Marchall-szálloda az «Angol királynő»-hez.
Pejacsevich grné Naschitz
Gr. Karácsonyi G. Beodra
B. Piret B. Diósjenő
Lg. Pollak Klarvill Bécs
Lg. Sken Bécs
Gräfl C. Poroszló
Katjanszky L. Szent-Tamás
Dr. Kienböck C. Bécs
Dr. Rabel A. Bécs
Rechtnitz H. Bécs
Bittó B. Somarein
Rónay L. K.-Zomba
Borbély L. Salgótarján
Crohn W. Belfast
Kohl I. Bécs
Wirchow W. Berlin
Tersztyanszky L. Galgócz
Dr. Pick Szombathely
Staeger I. Basel
Elias M. Bécs
Békéssy M. Polgárdi
Orossevits K. Zimony
Krausz A. Szeged
Sitarz I. Bécs
Kohn M. Bécs
Zuber I. Bécs
Neurath L. Bécs
Klein S. Bécs
Rosenbach A. Bécs

Nemzeti szálloda.
Gr. Schmiedegg J. Tata
Herman J. Varasd
Szilágyi S. Debreczen
Dr. Szabó L. Nagy-Ág
Buza J. Báttaszék
Rezein F. Lugos
Schmiedt A. Nürnberg
Siman J. Bécs
Schumacher J. Hódság

Pannonia szálloda.
Ádám G. Nagykőrös
Kiss K. Nagykőrös
Filó L. Nagykőrös
Weszely J. Rozsnyó
Keményffy P. Ujvidék
Fekete L. Nagybecskerek
Tarnay F. Nagybecskerek
Szabó P. Piros
Sajó G. Debreczen
Benedikt M. N.-Kálló
Müller I. Arad
Steinitz M. Arad
Bischitz S. Losoncz
Zipser A. Mád
Hansulovits I. N.-Bánya
Egressy L. Szatmár
Geiger Gy. Szilla
Balla L. Monor
Falcsik L. Fegyvernek
Dr. Szeniczey S.-Szentgyörgy

Páris szálloda.
Steiner I. Földvár
Katz M. Vervend
Orlovsky I. Kecskemét
Silberstein I. Csaba
Kohn M. Ujvidék
Frankl M. M.-Szalka
Rottenstein H. M.-Szalka
Steiner I. Bécs
Netter S. Bécs
Seidl E. Bécs
Lőwy J. Bécs
Weinman A. Bécs
Mautner M. Keszthely

Schmidt-Orient szálloda.
Kovács B. Kessó
Tosits M. Belgrád
Hovanyi J. Vámos-Mikola
Várady L. Tass
Kovács L. Nagykőrös
Mayer J. nejével Bécs
Mészáros K. Eger
Lepage L. Szeged
Walder S. Bécs
Backer M. Berlin
Grauer J. Debreczen
Neumann H. Temesvár
Neu A. L.-Resicza
Kohn B. Kaba
Ifj. Marich J. Szolnok
Lövi M. L. Szabadka
Rosenzweig J. D.-Almás

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

A *Függetlenség* czimü lap márczius 23-ik számában «*Furcsa áldomás*» czimen a hirrovatban, egy alapjában ugy, mint levont következtetéseiben *szemérmetlen hazug tudósitás* látott napvilágot. Alólirott azért, mivel a pásztói dalegylet a márczius 15-iki ünnepély megtartására soha senki által fel sem hivatott, de itt köztudomásulag ennek megünneplését szóba sem hozták: «*tudósitót*» bárki legyen ő, *szemtelen hazugnak nyilvánitom*, s a békés társadalmi együttlét megzavarására czélzó alaptalan hirmondásáért a *köz megvetésnek adom át.*

Kelt Pásztó, mácz. 25. 1884. 9404

Nagy Miklós,
dal-egyesületi elnök.

Báró Mednyánszky Árpád urat,
Győr város képviselőjét felkérem, hogy czimét velem saját érdekében sürgősen tudassa.
9405 **FEKETE E.**
Páris, 24, rue de Chateau d'Eau.

1.000,000
jó minőségü téglát ajánl: a Nagy-Kőrösi körkemencze-tégla-gyár társaság. Értekezni lehet
9403 **Pláger Zsigmond** urnál **Nagy-Kőrösön.**

Igérvények bécsi sorsjegyre
az április 1-én tartandó huzásra. 9350
Főnyeremény 200,000., 30,000 frt.
Elárásitja 2½ frtjával s 50 kr. bélyegdij mellett
LUEFF M. illatszerész Budapesten, váczi-utcza 28. sz.

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.
Budapest, márczius 27-én.
A nürnbergi baba.
Vig opera 1 felv. Zenéjét szerzette Ádám Adolf.
Személyek:
Cornelius — Szekeres
Donathan, fia — Dalnoki
Miller Henrik — Saxlehner E.
Berta — Kordin M.

Az opera után:
S Y L V I A,
Diana nymphája
Mythologiai ballet 3 felvonásban, 4 képben, Barbier és Merante-tól. Szinre alkalmazta Campilli Fr. balletm. Zenéjét szerzette Delibes L.
Személyek:
Sylvia — Coppini Zs.
Diana — Ferenczi P.
Amor — Huszarek P.
Aminta — Weisz Roza
Orion — Campilli
Előkelő görög nő — Tárnoki J.
Szerecsen rabnő — Ferenczi P.
Szerecsen rabnő — Müller Katalin
Pásztor fiu — Józsa Judith
Pásztor fiu — Plenczner A.

Kezdete 7 órakor.
Holnap, márczius 28-án.
Először:
Kendi Margit.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, márczius 27-én.
Deszkasev István ur a zágrábi nemzeti szinház operájának tagja mint vendég:
A cornevillei harangok.
Regényes operette 4 felv. Irták Clairville és Ch. Gabet. Forditotta Rákosi Jenő. Zenéjét szerzette R. Planquette.
Személyek:
Henri — Vidor
Gáspár — Mezei
A biró — Tihanyi
A jegyző — V. Kovács
Fouinard — Ujvári
Grippardin — Marton
Grenicheux — Deszkasev I.
Germaine — Linczné
Serpolette — Pálmai I.
Zsuzska — Vidorné
Jutka — Zárainé
Nani — Béni Irma
Kata — Behuminé
Margit — Vasváriné
Erzsi — Galambos B.
Cachalon — Füredi
Lipaud — Sánta
Marcel — Pintér

Kezdete 7 órakor.
Holnap, márczius 28-án.
Rip van Winkle.

VÁRSZINHÁZ.
Budapest, márcz. 27-én.
A VASGYÁROS.
Szinmü 4 felv. Irta Ohnet Gy. Forditotta Fái J. Béla.
Személyek:
Beaulien — Sz. Prielle C.
Claire — P. Márkus E.
Octave — Horváth
Bligny hg — Gyenes
Préfont báró — Hetényi
Sophie — Molnárné
Derblay — Náday
Suzanne — Adorján B.
Moulinet — Ujházi
Athénais — Helvey L.
Bachelin — Bercsényi
Tábornok — Egressy
Megyefőnök — Latabár
Pontac — Körösmezei
Gobert — Pintér
Inas B.-nénál — Tóth
Inas D.-nél — Gergely
Brigitte — Györgyné

Kezdete 7 órakor.

NÉMET SZINHÁZ.
Igazgató és tulajdonos *Lesser Szaniszló.*
Budapest, márczius 27-én.
Hundert Jungfrauen oder: Die Grüne Insel.
Operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

RINGER KÁVÉHÁZ
az Üllői-ut és Kálvintér sarkán 9336
NŐI ZENEESTÉLY
a közkedveltségü Berranek Wiesmüller **bécsi zenekar** által.

VIZÁLLÁS 1884. márcz. 26.

Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.03	—	apadó	M.-Sziget	1.42	—	apadó
Komárom	2.16	—	apadó	Beregszász	—	—	—
Budapest	2.60	—	áradó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	3.28	—	áradó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	4.84	—	áradó
Ujvidék	3.05	—	áradó	Szolnok	3.58	—	áradó
Pancsova	1.79	—	áradó	Szeged	2.91	—	áradó
Orsova	2.52	—	áradó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	1.36	—	áradó
Barcs	0.59	—	apadó	**Maros**			
Eszék	1.49	—	áradó	Arad	—	54	áradó
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	3.75	—	áradó	Temesvár	0.75	—	áradó

IDŐJÁRAS márcz. 26. regg. 7 orakor

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A depresszió (752) Olaszországi déli részében, a nagy légnyomások (761—763) egyike nyugaton, másika északkeleten van. Közép-Európa mérsékelt szelekkel nagyobbrészt borus, csapadékos. A hőmérséklet északnyugatról kevéssel kisebb lett.

Hazánkban: Többnyire keleties és északi gyenge szelek mellett a hőmérséklet keveset változott, enyhe, a légnyomás többnyire nagyobbodott. Az idő változó felhőzetü, csapadékokkal a Kárpátok közelében és a nyugati részekben, többnyire közép mennyiségben esőkkel, melyek egy pár helyen az erdélyi részekben voltak nagyobb mennyiségben.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Többnyire csendes, változó felhőzetü, enyhe időt várhatni, helyenkint csapadékkal.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	55.6	EK 4	+ 4.1	—	◑
Beszterce	57.5	DNY 1	+ 6.1	4	◐
Beszterczebánya	54.2	◎	+ 4.6	7	●
Budapest	54.8	D 1	+ 5.1	—	●
Csáktornya	54.9	ENY 1	+ 3.4	4	●
Debreczen	54.2	DNY 1	+ 4.8	1	◐
Eger	56.5	D 2	+ 5.1	—	●
Eszék	—	—	—	—	●
Fiume	54.6	E 1	+ 7.7	—	●
Késmárk	56.3	◎	+ 2.3	✳8	●
Keszthely	55.9	E 4	+ 3.8	1	●
Kolozsvár	56.8	K 2	+ 3.8	15	●
Magyar-Óvár	55.9	ENY 4	+ 2.5	3	○
Mármaros-Sziget	56.1	EK 1	+ 5.4	5	●
Nagy-Enyed	56.1	EK 1	+ 6.6	6	●
Nagy-Szeben	55.5	E 1	+ 4.3	12	○
Nagyvárad	55.6	K 2	+ 7.8	—	○
Orsova	55.7	◎	+ 7.5	—	●
Pancsova	55.3	K 1	+ 4.4	—	●
Selmeczbánya	55.9	K 2	+ 2.0	5	●
Sopron	—	ENY 2	+ 3.8	3	●
Szatmár-Németi	54.6	DK 3	+ 5.6	8	◐
Szeged	54.2	◎	+ 1.5	—	▬
Sepsi-Szt-György	54.8	NY 1	+ 7.0	5	◐
Szolnok	55.8	◎	+ 2.0	—	▬
Temesvár	56.6	E 3	+ 4.0	—	◐
Trencsén	54.2	DK 1	+ 4.4	7	●
Ungvár	54.5	DK 2	+ 5.6	6	●
Zágráb	55.3	K 2	+ 4.0	3	●
Bécs	56.5	NY 2	+ 2.4	7	●
Bregenz	59.7	DK 1	+ 1.2	3	●
Lesina	52.3	K 1	+ 7.8	11	●
Pola	54.4	E 2	+ 6.3	—	◐
Prága	57.5	E 2	+ 1.0	13	●

Jelek magyarázata ◎ — szélcsend; ○ — tiszta, derült; ◔ — ¼ felhős; ◑ — ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; ◉ — esős; ▲ — jég; ▬ — köd; ✳ — hóeső; ∞ — göz; ⚡ — zivatar, villám.

Vasuti közlekedés-utmutató.

A vonat indul	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák-magyar államvasut pályaházából		
Budapestről, Érsekujvár, Pozsony, Pöstyén, Trencsén, Bécs	gyorsvon. személyv. futárvon. személyv.	8.30 regg. 9.— regg. 2.— d. u. 9.30 este
Bpestről, Vácz, Esztergom-Nána, Érsekujvár	omnibusv.	2.45 d. u.
Budapestről Esztergom-Nánára	omnibusv.	4.50 d. u.
Budapestről Váczra	omnibusv.	11.30 d. e.
Budapestről Palotára	omnibusv.	6.30 regg.
Budapestről, Czegléd, Szeged, Temesvár, Báziás, Belgrád, Orsova, Bukarest	személyv. személyv. gyors v.	6.55 regg. 6.15 este. 10.10 este
Budapestről, Czegléd	személyv.	8.— regg.
Budapestről, Czegléd, Kecskemét, Félegyháza	omnibuszv.	2.15 d. u.
Budapest, Czegléd	omnibuszv. omnibuszv.	10.— d. e. 5.20 d. u.
A magyar államvasut (józsefv.) pályaházából		
Budapestről, Hatvan, Salgó-Tarján, Losoncz, Zólyom, Ruttka	gyorsv. személyv. személyv.	6.50 regg. 7.31 regg. 5.40 d. u.
Bpestről, Hatvan, Miskolcz, Kassa	személyv. vegyes v. gyorsvon.	7.31 regg. 8.50 este 10.50 este
Budapest, Szolnok, Arad, P.-Ladány, Nagy-Várad, Kolozsvár, Brassó, Predeal	személyv. vegyesv. gyorsvon.	8.— regg. 6.55 este 9.45 este
Budapestről, Gödöllő, Hatvan	omnibuszv. omnibuszv.	10.18 d. e. 3.02 d. u.
Budapest, Rákos, Ujszász, Szolnok	vegyes v. omnibuszv. vegyesv. gyorsvon.	8.— regg 2.50 d. u. 6.55 este 9.45 este
Budapest, Pécs	vegyesv. vegyesv.	8.16 regg. 7.15 este
Budapest, Kis-Kőrös, Szabadka, Ujvidék	személyv. személyv.	8.30 regg 2.40 d. u.
Budapest, Kiskőrös, Szabadka	vegyes v.	8.23 este
A magy. államvasut (ferencz v.) pályaházából		
Budapest, Kis-Kőrös, Szabadka, Ujvidék	személyv. személyv. vegyes v.	8.40 regg. 2.50 d. u. 8.47 este
Budapest, Pécs	vegyes v.	8.32 regg.
A déli vasut (budai) pályaházából		
Bpest, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof	személyv. gyorsvon. személyv.	7.10 regg. 5.40 d. u. 9.30 este
Budapest-Kanizsa	vegyes v.	11.— d. e.
Budapest, Székesfehérvár, Grácz	személyv.	7.10 regg.

A vonat megérkezik	A vonatok minősége	Megérkezési idő
Az osztr.-m. államvasut (terézv.) pályaházába		
Bécs, Trencsén, Pöstyén, Pozsony, Érsekujvár Budapestre	személyv. futárvon. személyv. gyorsvon.	5.57 regg. 1.37 d. u. 5.36 d. u. 9.29 este
Érsekujvár, Esztergom-Nána, Vácz, Bpestre	omnibusv.	11.— d. e.
Esztergom-Nánáról Budapestre	omnibusv.	8.30 regg.
Váczról Budapestre	omnibusv.	6.19 este
Palotáról Budapestre	omnibusv.	7.19 este
Bukarest, (Belgrád) Báziás, Temesvár Szeged, Czegléd, Budapestre	futárvon. személyv. személyv.	7.30 regg. 8.07 regg. 8.24 este
Czegléd, Budapestre	személyv. omnibuszv.	7.43 este 6.4 regg.
Félegyháza, Kecskemét, Czegléd, Budapest	omnibusv. omnibusv.	1.45 d. u. 8.45 d. u.
A magyar államvasut (józsefv.) pályaházába		
Ruttka, Zólyom, Losoncz, Salgó-Tarján, Hatvan, Budapestre	személyv. személyv. gyorsvon.	8.36 regg. 8.— este 10.— este
Kassa, Miskolcz, Hatvan, Gödöllő, Budapestre	személyv. vegyesv. gyorsvon.	8.00 este 6.25 regg. 7.18 regg.
Predeal, Brassó, Kolozsvár, Nagyvárad, P.-Ladány, Arad, Szolnok, Budapest	vegyes v. gyorsv. személyv.	6.42 regg. 7.30 regg. 7.40 este
Hatvan, Aszód, Gödöllő, Budapest	omnibusv. omnibusv.	10.48 regg. 6.36 este
Pécs, Budapest	vegyesv. vegyesv.	8.52 este 8.15 regg.
Ujvidék, Szabadka, Kis-Kőrös, Budapest	vegyes v. személyv. személyv.	7.08 regg. 11.— d. e. 7.19 este
A magy. államvasut (Ferencz v.) pályaházába.		
Ujvidék, Szabadka, Kis-Kőrös, Budapest	vegyes v. személyv. személyv.	6.53 regg. 10.50 d. e. 7.09 este
Sz badka, Kis-Kőrös, Budapest	személyv.	10.48 d. e.
Pécs, Budapest	vegyes v.	8.36 este
A déli vasut (budai) pályaházába		
Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár, Bpestre	futár v. személyv. személyv.	10.59 d. e. 8.42 este 6.30 regg.
Kanizsáról-Budapestre	vegyes v.	8.42 este
Grácz, Székesfehérvár, Budapest	személyv.	5.38 d. u.

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései márczius 26.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	76 kg frttól	frtig	77 kg frttól	frtig	78 kg frttól	frtig	79 kg frttól	frtig	80 kg frttól	frtig	81 kg frttól	frtig	kg frttól	frtig	kg frttól	frtig
bánsági buza ó	lanyha	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki «	«	9.55	9.60	9.65	9.70	9.75	9.80	9.85	9.90	9.95	10.—	— —	— —	— —	— —	— —	— —
pestvidéki «	«	9.45	9.50	9.55	9.60	9.65	9.70	9.80	9.85	9.90	9.95	— —	— —	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei «	«	9.45	9.50	9.55	9.60	9.65	9.70	9.80	9.85	9.90	9.95	— —	— —	— —	— —	— —	— —
bácskai «	«	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —	— —	— —
m. északv. «	«	9.20	9.25	9.25	9.30	9.35	9.40	9.45	9.50	9.55	9.60	— —	— —	— —	— —	— —	— —

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi suly hektoliterenként	100 kg ára -tól frt	kr.	-ig frt	kr.
rozs	ó	—	szilárd	70—72	8	05	8	35
árpa	«	takarmány	«	60—62	7	—	7	35
«	«	egetni való	«	62—64	7	75	8	50
«	«	sörfőzdei	«	64—66	8	75	10	25
zab	ó	—	lanyha	37—40	6	95	7	25
tengeri	ó	bánsági	«	75	6	55	6	60
« «	«	másnemü	«	72	6	50	6	55
« «	uj	—	szilárd	—	6	25	6	35
köles	—	—	«	nélkül	6	90	7	30
káposzta-repcze	uj	—	«	—	—	—	—	—
bánsági repcze	«	—	«	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	100 kg ára pénz frt	kr.	áru frt	kr.
buza	lanyha	tavaszra	9	38	9	40
	«	őszre	10	98	10	—
tengeri	csendes	1884. máj.—jun.	6	53	6	54
zab	«	tavaszra	6	90	6	93
	«	őszre	—	—	—	—
repcze káposzta	«	aug—szeptemb. 1884	14	—	14⅛	—
« bánsági	—	julius—augusztusra	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
ÁLLAMADÓSSÁG.			
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	122.40	122.60
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	4%	91 95	92.20
Magyar papirjáradék adómentes	5%	88 60	88.85
Magyar vasuti kölcsön a 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	141.50	142.—
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	142 50	143.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	— —	—.—
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	95.50	96.—
Magyar 1873. keleti vasutarany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	117.—	118.—
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	100.50	101.—
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		117.—	117.50
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		117.—	117 50
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	114.—	114.50
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	— —	—.—
1878-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	100 75	101.75
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	99.75	100.75
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	100 —	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	99.75	100.75
Magyar földtehermentesitési kötvények horvát-országi	5%	100.—	102.—
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	99.50	100.50

ÉRTÉKPAPIROK		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	95.50	96.—
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)	5%	—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	97.50	98.50
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	— -
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	4²/₁₀ %	79.75	80.—
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4²/₁₀ %	79.75	80.—
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	4²/₁₀ %	80.85	81.15
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	4²/₁₀ %	80 85	81.15
Osztrák aranyjáradék adómentes	4%	101.75	102.—
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	95.25	95.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p. p.	4%	123 50	124.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	136.50	137.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	144 75	145 75
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		170.—	171.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		170.—	171.—
Pest város kölcsöne 1870-ből adómentes	6%	105.50	106.—
Pest város kölcsöne 1871-ből adómentes	6%	106.50	107.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne adómentes	5%	97 50	98.—
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	28.50	29.—

Osztal. 1883-ra	ÉRTÉKPAPIROK	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
	RESZVÉNYEK.			
	a) Bankok.			
—.—	Alt. magyar municipalis hitelint.	200	—.—	—.—
—.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	105.—	105.50
—.—	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Iparbank, budapesti	100	—.—	—.—
—.—	Központi partársulati hitelintézet	80	—.—	—.—
19.50	Magyar Általános Hitelbank	200	329.—	329 50
26½fr	Magyar jelzálog-hitelbank	200	—.—	—.—
13½fr	Magy. jelzáloghitelb. II. kib. id. é.	100	104.50	105.—
5.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	87.—	87 25
—.—	Magyar országosbank részv.-társ.	100	—.—	—.—
—.—	Osztrák hitelintézet	160	325.80	326.—
43.—	Osztrák-magyar bank	600	843	846.—
11.—	I. magyar iparbank	150	148 50	149.50
45.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	624.—	625 —
—.—	Sziszeki hitelbank	100	—.—	—.—
—.—	«Unio» bank	100	—.—	—.—
	b) Biztositó társulatok.			
—.—	Bécsi biztositó társaság	200	205.—	206.—
—.—	Bécsi élet- és járadék-biztos. társ	200	235 —	240.—
152.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3100.—	3120.—
—.—	Foncière pesti biztositó intézet	100	77.75	78.25
—.—	Magyar-franczia biztos. társaság	50	—.—	—.—
62.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	975.—	985.—
	c) Gőzmalmok.			
50.—	Concordia gőzmalom	500	569 —	571.—
120 —	Első budapesti	500	1400.—	1410.—
20 —	Erzsébet malom	200	255.—	257.—
40 —	Hengermalom	500	630 —	632.—
32.—	Lujza	160	295.	297.—
40.—	Molnárok és sütők	200	475 —	480 —
100 —	Pannonia	1000	1175.—	1190.—
40.—	Viktória	300	464.—	466.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
—.—	«Adria» m. tengeri hajózási részv.-t.	200	—.—	—.—
—.—	Alföld-fiumei	200	172.75	173 25
—.—	Arad-Csanádi vasut	100	—.—	—.—
—.—	Arad-Kőrösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
—.—	Báttaszék-dombovári	200	173.75	174.50
—.—	Déli vasut	200	143.50	144.—
—.—	Észak-keleti vasut	200	157.50	158.—
—.—	Erdélyi vasut	200	174.50	175.—
—.—	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	—.—	—.—
—.—	Kassa-oderbergi vasut	200	146.50	147.25
—.—	Magyar-galicziai vasut	200	167.50	168.50
—.—	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	169.—	169.50
—.—	Osztrák-magyar államvasut	200	316 75	317 25
—.—	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
—.—	Tiszavidéki vasut	200	248.50	249.25
—.—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	560.—	555.—

Osztal. 1883-ra	ÉRTÉKPAPIROK	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
32.—	Pesti közuti vaspálya	200	578.—	579.—
22.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy		390.—	400.—
	e) Takarékpénztárak.			
6.—	Budapest III. kerületi	50	70 —	71.—
28.—	Országos központi	300	433.—	434 —
320.	Pesti első hazai	1000	5000.—	5050.—
28.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	437.—	440.—
4.50	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	91.25	92.—
	f) Különféle vállalatok.			
9—	Alagut	105	137.—	138.—
—.—	Általános waggon-kölcsönzőtárs.	80	95.50	96.—
—.—	Ész.-magyarorsz. e. köszénb. r. t.	100	—.—	—.—
—.—	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	179.—	179.50
60.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	995 —	1000.—
30.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	458.—	—.—
20.—	Gyapjumosó és biz. első magyar	200	252.—	256.—
30.—	Kereskedelmi testület épülete	210	—.—	—.—
40.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	—.—	—.—
70.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	950.—	1000.—
—.—	Köszén- és téglagyár (Drasche)	130	175.—	175.50
12.—	Nemzetk. waggon-kölcsönző-r. t.	100	95.	96.—
—.—	Pesti épitő-társaság	85	—.—	—.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	119 25	119 75
	« « ideigl. r. j.	50	—.—	—.—
—.—	Salgó-tarjáni köszénbánya	100	129 —	129 50
20.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	400	296.—	298.—
40.—	Serfőzde első magyar	200	798.—	800.—
30.—	Sertéshizlaló	200	370.—	375.—
—.—	Sóskuti köbánya	200	52.—	54.—
18.—	Spodium és csontlisztgyár	200	240.—	243.—
1 —	Szálloda részvény-társaság	80	83.—	85 —
10.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	150.—	152.—
—.—	Téglagyár, köbányai	160	282.	284.—
	ZÁLOGLEVELEK.			
	Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.25	102.25
	Magy. földhitelintézet papirérték	5 %	100.50	101.—
	Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	94.25	94 75
	Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5 %	122 50	123.—
	Magyar jelzálogbank	5½%	101.—	101.50
	Magyar jelzálogbank	5 %	98.25	98.75
	Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	100.—	101.—
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5 %	102.	102.25
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	100.35	100.65
	Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4 %	94.—	94.30
	Pesti h. l. takarékp. e. k. kötv.	5 %	99.—	100.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	6 %	101.75	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
	Pesti magyar kereskedelmi bank	5 %	99.—	99.50
	«Albina» takarék-és hitelintézet	6 %	100.—	101.—
	ELSŐBBSÉGEK			
	Alf.-fiumei v. (n.v.-eszéki v.) 200	5%	99.50	100.25

ÉRTÉKPAPIROK			Utolsó árkelet pénz	áru
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	99.—	—.—
Budapest-pécsi vasut ideiglen jegy		5%	96.70	97.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	97 40	98 20
Dunagőzhajózási társulat	100/200	5%	—.—	—.—
Dunagőzhajózási társaság	300	6%	—.—	—.—
Észak-keletivaspálya	300	5%	95 75	96.25
Észak-keletivaspálya (aranyban)	1000	5%	118.50	119.—
Észak-keletivaspálya (aranyban)	200	6%	124.75	125.25
Ész.-magyarorsz. e. köszénb. r. t.	200	6%	—.—	—.—
Magyar-galicziai vaspálya	200	5%	97.75	98.25
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	96.75	97.25
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.)	200	5%	98 50	99.—
Magyar nyugativas 1874. kib.	2000/1000	5%	98 50	99.—
M.vas.elsőbbs. beruh.aranyb.	200	5%	115.50	116.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	97.50	98.25
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	—.—	—.—
Kassa-oderbergivasut, ezüstben	300	5%	100.—	101 —
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn.v.)	200	5%	97.50	98.50
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	101 —	101 50
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)		5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar államvasut		5%	—.—	—.—
O.-magy. államv. 1882. kib. 400/2000 m.		4%	—.—	—.—
Tiszavidéki vasut		5%	102.50	103.—
Budapesti lánczhid	100	6%	103.50	—.—
Köszén- és téglagyár kötvények	100	6%	—.—	—.—
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.—	97.50
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			174.—	175.—
Budavárosi sorsjegy			41.75	42.75
Keglevich sorsjegy			19.50	20.50
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.			6.50	6.80
Osztrák vörös kereszt-egylet			12.60	13.—
Pálffy sorsjegy			38.—	38.50
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5 68	5.70
Császári királyi arany (kör.)			5.60	5.63
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.60	9.62
20 frankos arany			9.60	9.62
20 márka			11.87	11.90
Török aranylira			—.—	—.—
Osztrák- és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			59.20	59.35
Váltók árfolyama (látra).		Bank-láb		
Német bankpiaczok 100 márk		4 %	59 20	59.40
Amsterdam 100 hollandi frtért		3½%	100.10	100.30
Brüssel 100 frankért		3½%	48.—	48.10
Páris 100 frankért		3 %	48.10	48.20
Marseille 100 frankért		3 %		
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		2½%	48.05	48.15
Zürich 100 frankért		2½%	48.05	48.15
London 10 font sterlingért		3 %	121.40	121.60
Szentpétervár 100 rubelért		6 %	—.—	—.—
Olasz bankpiaczok 100 lire nouve ital.		4½%	—.—	—.—

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak átva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postai bélyeg beküldetik, és a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik

Önálló úr!
Levele van a kiadóhivatalban. 7013

«Biztos jövő»
Levele van a kiadóhivatalban. 7014

«Orök hála»
Levele van a kiadóhivatalban. 7015

«Özvegynő 230.»
Levele van a kiadóhivatalban. 7016

Viszontlátás!
Miért nem válaszolsz? Megöl a bánat... 5893

Állami hivatalnok
55 éves, 1500 frt fizetéssel, ismereséget óhajt kötni házasság czéljából 35 évesnél nem öregebb hajadon vagy özvegygyel, kinek 6000 forint hozománya van. Ajánlatok «6000» czim alatt kiadóhivatalba küldendők. Titoktartás biztosittatik. 5874

Csinos fiatal ur
egy uri nőnek kedve szerint való szórakozásra ajánlkozik. Szives válasz keretik «erős» czimre a kiadóhivatalhoz. 5885

Kitünő alkalom.
Egy csinos fiatal urhölgy 6—8000 frt évi jövedelemmel keres egy intelligens állasu férfit 30 éven tól a ki 3—4000 forinttal rendelkeznek. Komoly válasz «kitünő alkalom» czim alatt a kiadóhivatalba keretnek. 5887

Ki az a nemes
lelkü ur, ki egy csinos nőnek segédkezet nyujtana. Ajánlatok «örök hala» czim alatt a kiadóhivatalban." 5818

Vagyonos hölgyekhez! Egy 26 éves, csinos keresztény, intelligens kereskedő a vidéken tizezer forint vagyonnal, jó jövedelmező üzlettel, nősülni óhajtvan, oly nőt keres, ki hüszezer forint vagyonnal rendelkezik! Szépség, testi hiba, s kor nem jön tekintetbe. — Komoly ajánlatok «arczképpel» — «Akimer, az nyer» czim alatt a kiadóhivatalba küldendők. 5862

Nőveremnek,
ki 26 éves, r. k. vallásu, igen háziasan lett felnevelve, jó polgári házból való, s 50 frt hozománya van, egy oly ferjet keresek kinek biztos állása van. Ha özvegy is az nem képez akadályt csak becsületes és józaneló ferj legyen. Ajánlatok «Házasság» czim alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7010

Jómódu fiatal ur!
Kinek biztos 2000 frt jövedelme van, ösmeretséget óhajt kötni egy csinos fiatal hölgygyel. Vagyoni kérdés nem jön tekintetbe, csupán kölcsönös tokonszenv a főkellék. Házasság nincs kizárva. Arczkép — visszaküldelés igérettel — melyet szinte viszonozok — kéretik. Titoktartás becsületbeli dolog s biztositttatik. Szives ajánlatok «Fiatalság és erény» czim alatt a kiadóhivatalba küldeni kéretik. 7020

Ez időszerint egy
államhivatalnok 1100 frt fizetéssel, komoly ismeretséget óhajt kötni egy müvelt 18—22 éves leánynyal, a kinek 8—10,000 frtja v. ennek megfelelő ingatlan vagyona van, mely évenkint 4—500 frtot jövedelmez. Ajánlatok arczképekkel együtt a kiadóhivatalhoz «Boldogság» jelige alatt intézendők. 5842

Eladás.

Egy urilak,
szép kerttel és istállóval, esetleg fejgazdaság vagy más üzlethez is alkalmas, szabadkézből eladó. Bővebbet a lap kiadóhivatalában, a lak a fővárostól vasuton félóranyira, napi 6-szori közlekedéssel. 5795

Uri ruhák,
melyek uraságoktól letétettek, a legjobb állapotban, legujabb facconban, megtépő olcsó árakban eladatnak. Szinte ufazó-bundák és finom szalon-öltözetek kiköltsönöztetnek Schwarz M. L.-nél, ruhakereskedésében, Budapesten Váczi-körut 8. 5810

1000 holdas
első minőségü s vasuti állomástól fel óranyira fekvő birtok kastélylyal és angol parkkal Zalamegyében eladó. Bővebb értesitést Tarnóczy Gusztáv gépcsarnokirodája (váczi kör-ut 49. sz. a.) ad. 5860

Eladó épitkezési
anyag. A lótenyesztési társaság telepén a további epitkezések beszüntetése folytán nagyobb mennyiségü épitkezési anyag kisebb részletekben is eladó. Bővebb értesitést a helyszinen, kerepesiút végén. 5879

Eladó.
egy — Anno 1532 Historia rerum gestarum inter Joannem et Ferdinandum Reges Hungaria auctove Joanne Zermegh — czimü 80 nyolczadrét ivnyi terjedelmü latin szövegü eredeti kézirat. Bővebbet a kiadóhivatal. 5864

Két jó karban levő
8 lóerejü gőzcsőplő garnitura egy Clayton & Schuttlevorth systemára és egy Garett-féle jutányos áron eladatnak Neumann Bernát gazdasági gépgyárosnál Szekesfehérvárott. 5881

Vétel.

Egy ház, egészséges
vidéken, lehetőleg a Duna mellett vagy vasuti állomás közelében 6—8 szobával, esetleg némi kis fekvőséggel megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 5615

Heves vagy Jász-
N.-K.-Szolnok megyében kerestetik egy 300 holdas birtok vasuthoz közel és vizmentes, megvétel végett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6035

Nemesi birtok,
mi nagyobb terjedelmü, vasut kelló közelében megvételre kerestetik. 5765

Alkalmazást nyer

Műkertész
alkalmazást nyer. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 7013

Kerestetik
egy kertész 12 forint havi fizetés és ellátással, esetleg a qualificiáját tekintve több fizetéssel is. Czim a kiadóhivatalban. 7014

Kertész jó bizonyitványokkal
egy urodalomban alkalmazást nyer. Czim a kiadóhivatalban. 7015

Egy vidéki divatárus üzletbe egy ügyes dolgozóne rögtön felvételik. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 5866

Helyi ügynök
kerestetik fizetés és jutalék mellett. Bővebbet a kiadóhivatal. 5797

Zöldségtermesztő
kertész kerestetik egy nagyobb alföldi városba. 5775

Egy czukràszdába
egy fiatal leány alkalmazást nyer mint elárusitónő. Bővebbet a kiadóhivatal. 5832

Vidéki czukrászdá-
ban egy csinos, müvelt fiatal leány mint kiszolgálónő alkalmazást nyer. Czim e lap kiadóhivatalában megtudható. 5886

Elhelyeztetnek
házgondnok, gyárfelügyelő, ispán, kulcsár, erdész, jószágigazgató, kereskedőségéd, házvezetőnő, társalgónő. — uftitársnő. — magyar bonne, nevelőnő, pénztárnok-nők és árusnők az első és legnagyobb elhelyező intézetben Budapest, Haris bazár. Levelekhez 15 kros levélbélyeg küldendő. 5892

Azonnal felvétetik
Erdély részére fix fizetés és jutalék mellett egy jártas utazó-ügynök, ki hasonló minőséghen már sikerrel működött és jó bizonyitványokkal rendelkezik. Ajánlatok «X. Y. Z. 505.» alatt e lapok kiadóhivatalába. 5868

Kerestetik.
egy jó bizonyitványokkal biró, nős, gyermektelen kertész. Bővebb értesitést ad a kiadóhivatal. 5822

Alkalmazást keres

Fehérnemü varrás-
ra egy több varróleánynyal dolgozó varrónő munkát keres. Lakczim a kiadóhivatalban. 5889

Házmesternek
ajánlkozik nös czipész, ki het éve már egy helyben van, most nagyobb házban óhajt alkalmazást. Beszél magyar és német nyelven. Leveleket kér «L. S. 101» a kiadóhivatalba. 5870

Egy a zenében és
nyelvekben képzett uri nő kiván naponta pár órát mint társalkodónő egy felnőtt leány mellett tölteni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6021

Nagyobb házfel-
ügyelői állomásra egy iro, ügyvéd és földbirtokos ajánlkozik. Ha a háztulajdonos, kereskedő vagy üzlet ember az áruczikkek terjesztését is nagy mérvben előmozditandja. Bővebbet a kiadóhivatal. 5707

Egy csinos özvegy
nő ajánlkozik egy magányos urhoz mint gazdasszony vagy közös háztartásra. Levelek kéretnek a lap kiadóhivatalába «özvegynő» 230 czim alatt. 5833

Magyar levelezői,
irnoki, titkári vagy tanitói teendőket a delutáni órákban mérsékelt dij mellett hajlandó vagyok bárkinél elfogadni. 25 éves, kath. egyetemet végzett, nőtlen vagyok. Levélbeli meghivasok «P. István» név alatt e lap kiadóhivatalába czimzendők. 5726

Csinos fiatal leány.
ki 10 éven át egy nagy uri háznál felnevelkedett, állást keres városban, vagy vidéken magányos öreg urnál mint házvezetőnő. Érti a sütést, főzést és minden a gazdálkodásban szükséges teendőket. 5794

Egy 40 éven felüli
jó családból származó hölgy, ki még idegen háznál nem volt alkalmazva ajánlkozik mint házvezetőnő egy magányos urhoz vagy paphoz. Bővebbet a kiadóhivatal. 5769

Egy nős kertész,
a ki kerti diszitést és faiskolatenyésztést ért, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal 5831

Egy ügyvéd,
ki már rövid ideig közjegyzői irodában dolgozott, ilyenben alkalmazást keres. Czime e lap kiadóhivatalában megtudható. 5842

Egy csinos fiatal nő
ajánlkozik gazdasszonynak magányos urhoz. Bővebbet a kiadóhivatal. 5783

Egy középiskolát
végzett, kitünő bizonyitványokkal ellátott és 300 frt biztositékot nyujtható férfiu házfelügyelői v. más ehhez hasonló állást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 5825

Házfelügyelőül
ajánlkozik egy teljesen megbizható, biztositékot nyujtó férfiu. Czim a kiadóhivatalban. 5388

Gyakorlott
könyvivő az estveli órákban könyvek vezetésére és esetleg levelezésre ajánlkozik. Bővebbet a kiadóhivatal. 5792

Kertész,
vagy vinczellérnek ajánlkozik egy úgy a kertészetet, mint a szőlőtenyésztés, fa- és konyhakertészetet értő egyén. Bővebbet a kiadóhivatal. 5820

Gazdatisztnek
ajánlkozik egy tapasztalt gazdász, ki eddig saját birtokán gyermekkora óta gazdálkodott és ki a gazdaszat minden ágaiban tökéletesen jártas. Biztositékot bármennyi kivántatik ad. Bővebbet a kiadóhivatal. 5849

Lakás és bérlet.

Bérleti hirdetés!
Bpesthez közel egy 16—17000 népességgel és nagy forgalmu vidékkel, s vasuti állomással biró városban haszonbérbe kiadandó egy igen virágzó állapotban levő hentes és mészárszek üzlet, minden ez üzletekhez tartozó felszerelésivel, raktar, pinczehelyiségek, jégverem, tágas udvar, marha és serfesvágóhid, istállók és egyébb mellekhelyiségekkel. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban. 5888

Egy teljesen külön-
bejáratu szobát keres kel fiatal ember; a szoba lehetőleg a ferenczek tere körül legyen. Ajánlatok «Lakás» czim alatt a kiadóhivatalba keretnek. 7021

Somogymegyében
954 holdas birtok (1200 négyszög ölivel), közvetlenül a duna-dravai vasut egyik állomása mellett uri lakhazzal és jó karban levő gazdasági épületekkel eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5885

Keresztény család-
nál két utczai szoba, külön-külön bejárattal april 1-re kiadandó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5820

Oktatás.

Egy nevelőnő, ki a
magyar, német és franczia nyelvet tökéletesen beszéli, a zenében előrehaladt tanitványokat képes oktatni, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6015

Társalkodónő.
ki egyszersmind a házvezetését is érti, magyarul, németül, esetleg francziául is beszel 40 forint fizetéssel alkalmazást nyer. Czim a lap kiadóhivatalában megtudható. 7017

Társalkodónő,
ki kellő müveltséggel bir, franczául beszel és zongorázni is vidéki uri házhoz alkalmazást nyer. Ajánlatok arczképpel a adóhivatalba alanti számmal látva küldendők. 7022

Kerestetik
egy nagyobb leány mellé (zsidó házba) egy társalkodónő 20—25 éves, ki magyarul, németül, francziául jól beszél és egyéb müveltséggel bir s ezenkivül kellőleg ismeretekkel a kézimunkákban valamint zongorában jártas. Minden ellátáson kivül havi fizetés 30—40 forint. Értekezhetni a kiadóhivatalban. 5887

Kerestetik
vidékre egy okleveles tanitónő egy 12 éves leánygyermek tanitására, fökellék a zongoratanitásbani jártasság s a német nyelv birása. 5718

Egy okl. tanitónő
ki magyarul s németül tökéletesen beszel, az elemi- és polgári tantárgyakban pedig alaposan oktathat, valamint a kézimunkákban igen jártas, vidékre alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5299

Egy vidéki növel.
debe okleveles tanitónő, ki előbbrehaladottakat is képes zongorán tanitani és a német nyelvet birja 300 frt és teljes évi ellátás mellett alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 5758

Egy fiatal ember
üres óráiban oktatna alsóbb osztályokba járó tanulókat, egyszersmind hegedüjátékot szerény feltételek mellett. Szives ajánlatok a kiadóhivatalba S. S. R. czim alatt intézendők. 5882

Tanulmányos tár-
salgási órát nyerhetni gyors haladással, magyar, német és franczia nyelven egy fiatal nőnel. 5778

Különféle.

Elveszett.
A Kobánya és pesti ut között 13 darab bizonyitvány és katonakönyv elveszett. A megtaláló illő jutalmat nyer. Bővebbet a kiadóhivatal. 5871

Migrain
(erős fofájast) ugy zuzódas által okozott fajdalmakat racionalis massirozás által megszünteti, a téren sok évek óta számos siker ért el. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban. 5873

ÖLTÖZETSZÖVET,
csakis tartos jó gyapjuszövetből, egy középtermetü egyénnek 3 méter 10 centimeter egy öltözetre:
o. é. 4 frt 96 kr. jó gyapjuszövetből;
» » 8 » — » jobb gyapjuszövetből;
» » 10 » — » finom gyapjuszövetből;
» » 12 » 40 » legfinomabb gyapjuszövetből.
Utazó-plaidek darabja 4, 5, 8 és 12 frt. Igen finom öltözet-, nadrág-, felsőkabát-, kabát-, esőköpenyszövetek, vastag posztó-, darócz-, komisz posztó-, kamgarn-, cheviot-, trikot-, női- és tekeasztal-posztót, peruvient és doskingot tájain!
Alapittatott **STIKAROFSKY JÁNOS** 1866
gyári raktára Brünnben.
Minták bérmentve. Mülapok szabóknak **bérmentetlenül. Utánvételi küldemények 10 frton** felül **bérmentve.** Minthogy t. cz. vevőim közül igen sokan ama megtiszteló bizalomban részesitenek, hogy tőlem árukat rendelnek anélkül, hogy mintát latták volna, ennélfogva az igy rendelt árukat nem tetszés esetében **visszavállalom** fekete peruvienből és doskingból mintak nem küldetnek, miután ilyenek megrendelése, **bizalom dolga.** Miután világra szóló üzleti összeköttetéseimnél fogva naponként több száz levelet kapok, ennélfogva kérem a t. cz. megrendelőket **czimeiket pontosan közölni s az előző levelezésre** való hivatkozást **lehetőleg mellőzni,** az utánkeresés is sok nehézséggel leven összekötve
Levelezések elfogadtatnak német, magyar, cseh, lengyel, franczia és olasz nyelven. 9233

KÉSZ URI RUHÁK 9207
tiszta gyapjuból,
(kezesség mellett).

felöltő az ujjak selyembéllel	12 frt	szabott árak
öltönyök	18 »	
divatos nadrág	5 »	
öltönyök, gyász	25 »	
gyermeköltönyök	14 »	

(Minden a legujabb divat szerint gondosan készitve) *a legfinomabb nemüekig. Megrendelések mértek szerint.* A legfinomabb franczia, angol uri szövetek legnagyobb választékban
GROSSMANN S.-nál
Budapest, Deák Ferencz- és bécsi uteza sarkán.
(Az árak minden egyes darabon láthatók.)

IGÉRVÉNYEK
április 1-én leendő huzáshoz.
BÉCSVÁROSI SORSJEGYEKRE
9324 *a frt 2.50 kr., és bélyeg.*
Főnyeremény 200.000 frt. osztr. ért.
MÁGY. SORSJEGYEKRE
huzás április 15-én *egész 3 frt, fél 1.75 és bélyeg.*
Főnyeremény 100.000 osztr. ért. frt.
Földhitel-sorsjegyekre
huzás április 15-én *a 1 frt és bélyeg.*
Főnyeremény 50,000 osztr. ért. frt.
Mind a három egész összesen 7.25 bélyeggel együtt.
A MERCUR kiadóhivatalának
bank- és váltó-üzlete **BUDAPESTEN**
Dorottya-utcza 12. *Polityer S.* Dorottya-utcza 12.

Alapittatott 1882. évben
HANAUSKA M. FIA
Breitensee-i pamut - czérnaszövészete
Raktár: Bécsben VII, Neubaugasse 16. sz.
SCHUTZ-MARKE. ZU DEN 7 KURFÜRSTEN
Tulajdon gyártmányok
kötőpamut, fehéritett, fehéritetlen, egy- és kétszinü, csikos, tarka stb. cartonokban vagy csomagokban.
Férczpamut ruhakészitők-
nek. — **Paplanpamut stb.**
Eladási czikkek:
Horgoló pamut, rojtoló pamut, himző-pamut, egy-pamut, Sewing (skót-pamut), varró czérna, karikás czérna, szürke czérna stb. —
Gyapju czérnák: 2, 3, 4 és 8-szálu, zefirpamut, moos-pamut, fényes pamut, angol melirt kötőpamut, Vigognia-Peruviana, Vigognia-utánzat, Mohairczérna, Vigognia lyukkötő pamut, harisnyapamut, karpit-férez-pamut, lyukkötő p mut, fantasie zephir pamut stb. különösen olcsó czérnával átszőtt pamutok cartonokban = **420 gramm 10 gombolyagonként, fehéritett, egyszinü és rayé.**
Próbaküldemények 25 frt utánvét mellett, vagy az összeg előleges beküldése után. Tartalma: 25 Carton, minden számban fehéritett, minden számban, egyszinüben, minden szin Rayeban, levonva 5% áru- és 3% készpénzfizetési engedmény, a lada felszámitása. 5% árengedmény csak 25 Carton vételenél.
Próbaküldemények 13 forintért, utánvét mellett vagy az összeg előleges beküldése után. Tartalma: 12 Carton válogatott fehéritett, egyszinü és Raye, levonva 3% készpénzfizetési engedmény és a lada felszámitása. — *Vidéki megrendelések leikiismeretesen teljesittetnek. — Árjegyzék bérmentve.* 9248

Titkos betegségeket

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóhajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehér folyást,** bármennyire is idültek, valamint mindazon **női betegségeket,** melynek a **magtalanság** egyik főokozója, és **bőrbetegségeket** gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel **gyorsan** és **alaposan**
Dr. GARAI ANTAL
orvos, sebész, szülész és szemésztudor, volt cs. k. osztályfőorvos.
Lakás: Budapest, Terézváros, gyár-utcza 3. II. em., bejárat a lepcsőről, a sugár-ut és király-utcza közt.
Rendel: naponta 10 óráig d. e. egész délután 4ig. este 7—8 ig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről gondoskodtatik.
Nőknek külön váróterem. 9274

Forint 350.000 o. ért.
nyerhető
Igérvényekkel
Bécsvárosi 3 frt — Magyar 3 frt 50 — Földhitel 1 frt 50
SORSJEGYEKRE.
Huzás április 1-én. Huzás április 15-én.
Mind három igérvény együttesen
csak 7 forint 25 kr. o. ért.
9310 BANK- ÉS VÁLTÓHÁZ
BRANDL ARNOLD
Ferencz József-tér 3. **Budapest,** Diana fürdő épület.

Első magyar nemzetközi szabadalmi iroda
Budapest, kigyó-utcza 1.
A világnak ezen legolcsóbb szabadalmi irodája elvállalja szabadalmak kieszközlését a föld bármely államában, kezességet vállal ugy a bel- mint a külföldi szabadalmaknak gyors és pontos kézhez juttatásáért, elvállalja továbbá szabadalmaknak és esetleg még nem szabadalmazott találmányoknak a bel- és külföldön való értékesitését, védjegyek kieszközlését, kiállitók képviseletét az 1885. országos kiállitáson sat.
Ajálja továbbá Remington-féle iró-gépeit, az ujkornak ezen legbámulatosabb találmányát; a rajta eszközölt irás bármely nyomtatványnyal versenyez: a munkát a rendes irásnál négyszerte rövidebb idő alatt végzi. Egy teljesen felszerelt iró-gép ára 285 frt.
Távirati czim: Szabadalmi iroda Budapest. 9295

GUMMI ÉS HALHÓLYAG
a legjobb s legbiztosabb övszer készülékek egyedül valódi párisi tuczatja 1, 2, 3, 4. és 5 frt, megküldi titoktartás mellett utánvéttel
Mosé Sándor gummi-áruk ügynöksége
Bécs, Kölnerhofgasse 4. 8665
Ugyszintén párisi szivacskák tuczatja 2 és 3 frt.

Zivatar, ragály és minden külbehatás ellen véd, a jelenleg ezerek által elfogadott s **Dr. Jäger Gus. orvos urnak** Stuttgartban szabadalmazott
gyapju öltözékek.
Az összes e szakba vágó czikkek közvetlen szállitását eredeti gyártmányban eszközli kicsinyben és nagyban, az osztrák-magyar birodalom területére egyedül megbizott czég **RIESS HENRIK és Társa, központi raktár: Budapesten: Deák Ferencz-utcza 5. sz. Bécsben: I. Bauernmarkt 4. Ecke Brandstätte 5.**
Ezen gyapju rendszer szerint urak és hölgyek számára felső öltözékek készitésére egyedül szabadalm.
Kezesség csak oly tárgyakért vállaltatik, melyek védjegygyel vannak ellátva.
Katalogust, árjegyzéket, utmutatásokat valamint egyébb felvilágositásokat fenti megbizottak és ugy maga **Jäger tanár úr is** készséggel és ingyen ad.
Jelenlegi raktáraink: 9270
Graz: Seisser Adolf.
Klagenfurt: Umlauft A.
Triest: Beyer M. és társa.
Herrnanstadt: Bauman Friedr.
Schässburg: Teutsch B. Jos.
Krakau: Beyer M. és társa.
Bielitz: Fábian János
Teschen: Scheon & Tschoepp.
Troppau: Hadwiger L.
Olmütz: Gerhak Eduard.
Trautenau: Riedl W.
Brünn: Znisch & Heller.
Pilsen: Hamacek F.
Linz: Wigidak A.
Salzburg: Schwarzenberger Jos.

Legnagyobb jól berendezett
URI-, FIU
és
gyermek-ruha-raktár
9347
csodálatos olcsó árakon és pedig:
forinttól frtig.

felsőkabátok . . . 8 22-ig
öltözetek . . . . 10 25 „
nadrágok . . . . . 4 7 „
nadrágok s mellények 5 10 „
fiú-öltözetek . . . 6 10 „
fiú-felsőkabátok . 4 9 „
gyermek-jelmezek 3 6 „
szalon-öltönyök . 16 26 „
vizm. felsőkabátok 16 22 „
Adler D. Adolf-nál
Budapesten, Deák Ferencz-utcza 23.

Előnyös kereset

Minden állásu szolid és ügyes személyek **sorsjegyek, havi részletfizetés melletti eladásra az 1883. évi részletiv törvényalapján** kerestetnek. Ajánlatok intézendők a
Fővárosi váltóüzlet társasághoz Bpesten.

Az èvadra

ajánlja alulirott dusan felszerelt gyári raktárát **olajfestékek, lenolaj, firneisz, kopál-** és **borostyán-lakkokban,** ugyszintén **valódi angol és amerikai kocsifénymáz festékekben,** mindennemü folyó és feloldatlan **szobapadozat beeresztő mázakat** legjobb minőségben bámulatos olcsó árakban. Ugyanitt mázolási munkák legjutányosabb árak mellett elvállaltatnak 9340
VASVÁRY FERENCZ
festék- és máz-áruraktár
BUDAPEST, granátos-utcza 6. sz. alatt.
Ismételárusitók tetemes kedvezményben részesülnek.

Öltözetszövet
csak tartós, jó gyapjuszövetből, egy középtermetü egyénnek 3.10 méter egy öltözetre
4 frt 96 kr. jó gyapjuszövetből,
8 frt — kr. jobb gyapjuszövetből,
10 frt — kr. finom gyapjuszövetből és
12 frt 30 kr. egészen finom gyapjuszövetből. Igen finom öltözetek, nadrágok, felső kabátok, kabát- és esőköpenyszövetek, posztó, darócz, kamgarn, cheviot, tricot, női és tekeasztal-posztó, peruvien, dosking stbit ajánl
Leopold Ziffer posztóraktára Brünnben, Ferdinandsg. 43.
Minták bérmentve. 5 frton felüli utánvételes küldemények bérmentve. Miután tisztelt vevőim nagyobb száma abban a bizalomban részesit, hogy minta megtekintése nélkül rendel szöveteket, annálfogva az ily módon rendelt árukat, nem tetszés esetében visszavállalom. 3·10 méternyi daraboknál 5% engedményt adok, de ezekből mintát nem küldök. 9382

A FRANKLIN-TARSULAT kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvárusnál kapható — az osztr. tartományok számára SZELINSZKI GYÖRGY cs. kir. egyet. könyvárusnál Bécsben I., Stefansplatz Nr. 6.
Mezei gazda
népszerű vezérkönyve.
A mostani viszonyokhoz alkalmazva.
Földbirtokosok, gazdatisztek s földmivesek használatára: de kiváltképen a magyar földmivelőnép számára;
különös figyelembevételével annak,
miképen lehet és kell a gazdászatot czélszerűen rendezni, lehető legjövedelmezőbb fokra emelni és csinositani.
Irta
GALGÓCZY KÁROLY.
Ötödik kiadásban átnézte és bővitette
Dr. FARKAS MIHÁLY.
Első kötet: Földmivelés.
Ára füzve 1 forint 20 krajczár o. é.
Második kötet: Állattenyésztés
sajtó alatt van.

Császár kir. szabadalmazott első osztrák
VASBUTOR-GYÁR.
KITSCHELT ÁGOSTON örökösei
császári kir. udvari szállitók, Bécs városának szállitói.
RAKTÁR:
Bécs I., Kärtnerstr. 46.
(Heinrichshof).

Kerti butorok, kertisátrak, toloszékek, ágyak, ágybetétek, mosdóasztalok, önöntveny figurák szökőkutakhoz. — *Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.*
9367 **Raktár Budapesten Molnár és Sárkány uraknál.**

Vöröskereszt sorsjegyekre,
sorsjegyekre, részvényekre és leltári jegyekre
az 9275
egész árfolyami értéket előlegül
igen mérsékelt kamat mellett adja
LŐRY I. váltóüzlete **BUDAPESTEN**
Hatvani-utcza 17, Magyar-utcza 1.

Husvéti tojások
meglepő csinos kiállitásuak drbja 20 krtól 6 frtig.
tüpárnácskák 20 krtól 1.50 frtig.
Valódi angol és franczia illatszerek 40 kr., 50 kr., 1 frtig.
Locsoló tárgyak eredeti alakban 10 krtól 1 frtig, ajánlja a legnagyobb választékban
Löwenstein Zsigmond
Budapest, hatvani-u. 15.
9406

Ezrek, kik már feladva voltak, köszönik ezen gyógyhatásu Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sörnek életüket és örülnek annak.
(Felgyógyultak számtalanszor kijelentett szavai.)
Elért gyógysikerek
lesoványodás, általános testi gyengeség, emésztési hiány, étvágytalanság, köhögés, torok, gyomor, mell és tüdőbajoknál a 60 magas kitüntetésben részesült Hoff János-féle maláta-gyártmányok által, az egyedül valódi Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sör, maláta egészségi csokoládé és a maláta mell-czukorkák
Magas elismerőlevél.
Ő excellentiája az igazságügyminiszter Koppenhágában a valódi Hoff-féle maláta-kivonati egészségi sörről: «Ezen jó italt mindig sikerrel használom.»
Koppenhága. **Lenning,** igazságügyminiszter.
Itt csodát müvelt a Hoff-féle maláta-kivonati egészségi sör. Küldjön nekem azonnal ujból 58 üveg egészségi sört, stb.
Hasseldorf per Utensen 1882. márczius 4.
Oppen-Schilden R. kamarás,
Hoff János urnak cs. k. udvari szállitó a legtöbb európai fejedelem szállitója. Bécs, Graben, Bräunerstrasse 8.
Két évi kinos légzőhurut és torokbaj meggyógyitva a Hoff János-féle maláta-kivonati egészségi sör által.
Maly Ferencz uri ruha-gyáros és posztó-kereskedő urnak önvallomása 1882. április 8-ról.
Két éven át szenvedtem légcső-hurutban és gégefőbajban, ügy annyira, hogy nem voltam képes egy hangos szót kiejteni. Bécs legelső professzorai a mult évben Gleichenbergbe s Nizzába küldtek; Nizzából visszaérkezvén, egy hó óta használom az ön kitünő egészségi sörét s önnek tiszteletére nem csak azt jelentem ki, hogy betegségem az ön Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi söre által tökéletesen el lőn háritva, hanem azonfelül azt is, hogy most véghetetlen jó étvágygyal birok s igen jól érzem magamat. Felkérem annálfogva számomra ujból 28 palaczkkal megküldeni s maradtam mély tisztelettel
Bécs, 1882. április 8.
Maly Ferencz,
férfiruha-gyáros s posztókereskedő. Mariahilferstr. 6.
Ő felsége *a dán király* szárnysegéde által tudatta *Hoff János* gyáros urral, hogy ő a *maláta-kivonati egészségi sör értékét igen nagyra becsüli. «Én* — igy hangzik a királyi nyilatkozat, — *nagy örömmel tapasztaltam magamon és családom tagjain a maláta-kivonat gyógyhatását.»* 9102
Árak: Maláta-kivonati egészségi sör, 1 palaczk 60 kr., 11 pal. 6 frt, 28 palaczk 15 frt, 58 palaczk 30 frt. ½ kilo Maláta-csokoládé I. 2 frt 40 kr., ½ 1 frt 30 kr., ¼ kilo 70 kr. II. 1½ kilo 1 frt 60 kr., ½ kilo 90 kr., ¼ kilo 50 kr. III. ½ kilo 1 frt, ¼ kilo 60 kr., ⅛ kilo 35 kr. Maláta-czukorkak 1 zacsko 60, 30 és 15 kr. Maláta-kiv. 1 üvegese frt 1.12, kisebb 70 kr. Gyermektáplisz 1 frt. Egy egész maláta-fürdő 80 és 50 kr. Maláta-növeny-szappan 80, 60, 40 és 20 kr. — Nagyobb megrendeléseknél árkedvezmény. A csomagolas a legolcsóbban számittatik. — **Az első valódi nyilatkozó-oldó Hoff János-féle mell-maláta-czukorkák kék papirban vannak. Vételnél csak ilyenek kérendők.**
11 palaczkon felül **Budapestre** bérmentve hazba szállittatik
HOFF JÁNOS
gyári főraktára Magyarország részére:
Budapest, zsibárus-utcza 7.
(A főposta átellenében.)
Kapható Török József gyógysz. király-utcza 12. és Weninger M.-nél Budán főut 28.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönő irat folytán ezen **legöregebb és legismertebb rendelési intézet,** a hol a tudomány legujabb vivmányai a legfinomabb tapasztalatokkal párosulva érlelkesittetnek, legmelegebben ajánlható. 8554
Dr Leitner
40 év óta fennálló rendelési intézetében, Budapesten, dob-utcza 18. **titkos betegségek, tehetetlenség,** önfertőzés, fehérfolyas levélileg is biztosan gyógyit latnak. Rendelési órák: reggel 8—9-ig, d. u. 1—5-ig, este 7—10-ig

---

Szardiniák
6326 ! ! de Nantes ! !
!idei halászat!
12 nagy doboz (5 Ko) 6 frt 50
30 kis » » 7 » —
kaphatók vám-, postabér- és csomagolás-mentesen utánvét mellett
Paparotti Antal, Triestben.

Tannest E H.
Hajmentője
Ő Felsége az osztrák csász. szár és magyar apostoli király által kizár szabadalommal, a legmagasabb uraságok és a legelőkelőbb polgárok hálanyilatkozatai mellett elismerési okiratai által kitüntetve, első és csalhatatlan preservatorium, mely mindeu fejkopaszságát, hol még hajgyökér letezik, egy évi használat után előző teljével és pompával benöveszti továbbá megszünteti azonnal a hajkihullást, ujjáteremti a betegge, gyenge vé és ritkává vált hajzatot 3—4 hó alatt. Egy flacon ára **1 frt 60 kr** Vidékre és külföldre **1 frt 80 kr.** előleges beküldese után szetküld
Tannert hajmentőjének főraktára:
Wien, Fünfhaus Turnerg. 7.
Raktárak Bécs és külvárosainak minden jó nevü gyógyszertában és fodraszüzletében vannak. 9057

Kéretik a czimre különösen figyelni!
BUDAPESTI ASZTALOS TÁRSASÁG.
Erzsébet-tér 1. szám I. em. ugyszintén földszint az udvarban, a kapuval szemben.
Hazai készitmények.

Hogy a magas nemesség és a t. cz. közönséggel közvetlen összeköttetésbe jöhessünk, ajánljuk gazdag raktárunkat kész asztalos és kárpitos butorokból, *a legegyszerübb egész a legfinomabb szalon, ét, háló és uriszobák* **részére diófa, boulle és tölgyfából.**
Nagy készlet elegáns és divatos szalon garniturákból atlasz, brocat, selyem, crep, jute, ripsz szövettel, ugyszinte ottomán és divánok, valamint minden a butorozáshoz szükséges butornemüekből, igen jutányos árak mellett a jóságért való kezességgel.
Képes árjegyzéket bérmentve küldünk. — Vidéki megrendeléseket 10% felpénz mellett eszközlünk. Csomagolás 4%.
9114
BUDAPESTI ASZTALOS TÁRSASÁG.
Kéretik a czimre különösen figyelni!